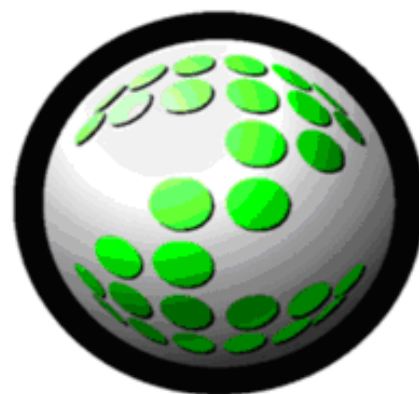

**MIKROREGION
ZÁBŘEŽSKO**

Strategie rozvoje cestovního ruchu Mikroregionu Zábřežsko

Část 1:

Analýza

Část 2:

Syntéza a strategie

Část 3:

Akční plán

31/10/2005/FIN

Zadavatel:

Svazek obcí Mikroregion Zábřežsko
Masarykovo náměstí 510/6
789 01 Zábřeh

Zpracovatel:

Enterprise plc, s. r. o.
Jeremenkova 485/13
703 00 Ostrava – Vítkovice

Úvod

Předkládaný materiál „Strategie rozvoje cestovního ruchu Mikroregionu Zábřežsko“ je programový, komunitně pojatý dokument, zpracovaný pro zadavatele v období únor – říjen 2005. Identifikační údaje k dokumentu jsou:

Objednatel: Svazek obcí Mikroregionu Zábřežsko
Masarykovo náměstí 510/6
789 01 Zábřeh

Zhotovitel: Enterprise plc, s. r. o.
Jeremenkova 485 / 13
703 00 Ostrava – Vítkovice
www.enterpriseplc.cz

Spolupráce: Destinační management
Moravsko-Slezský, o. p. s.
Jeremenkova 485 / 13
703 00 Ostrava - Vítkovice
www.tourisms.cz

Manažerem projektu za objednatele byla Ing. Anna Bartošová.

Zhotovitelem díla byla společnost Enterprise plc, s.r.o., která úzce spolupracovala s Destinačním managementem Moravsko-Slezským, o. p. s. Tým zpracovatele byl tvořen následujícími odborníky:

1. Projektový manažer: Ing. Michal Blaško
2. Manažer analytické části a administrátor projektu: Dana Vavrečková, DiS.
3. Manažer strategické části: Ing. Vladimír Vavrečka, CSc.
4. Manažer části akčního plánu: Ing. Michal Blaško.
5. Konzultanti: Mgr. Jaroslav Kabilka, Ing. Michal Sládek, Ing. Eva Braková.

Tento tým zajišťoval průběžně podklady k projednávání dílčích výstupů v rámci 4 workshopů, kterých se zúčastňovali vybraní zástupci cílových skupin a zainteresovaných subjektů, vybraní objednatelem. Workshopy se konaly v termínech 21. 4., 2. 6., 15. 9. a 6. 10. 2005. Výstupy z celého procesu zpracování jsou obsaženy v následujících částech dokumentu:

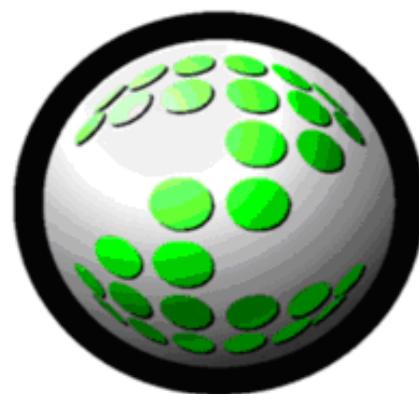
1. **Část: Analýza**
2. **Část: Syntéza a strategie**
3. **Část: Akční plán**

Toto členění vychází i z možnosti samostatně aktualizovat jednotlivé části dokumentu, v závislosti na jejich časové a věcné době životnosti.

Členy zpracovatelského týmu byli:

Instituce	Jméno zástupce
Olomoucký kraj	Harnová Marcela
Mikroregion Zábřežsko	Bartošová Anna
Infocentrum Zábřeh	Kovářová Iva
Informační centrum Štíty	Macková Stanislava
Vlastivědné muzeum Šumperk	Doubravský Zdeněk
Římskokatolická farnost	John František
KČT	Tauchmanova Libuše
PRO-BIO, Svaz ekologických zemědělců	František Winter
Štíty	Valenta Vojtěch
Cykloservis	Marian Švec
Město Zábřeh	Fabián Petr
Město Štíty	Sojáková Božena
Obec Postřelmov	Velčovský Vladimír
Obec Rovensko	Doleček Stanislav
Obec Zvole	Penčák František

Pojetím a obsahem je dokument základem pro rozvoj cestovního ruchu v obcích Mikroregionu Zábřežsko. Posláním tohoto dokumentu je zejména motivovat místní zainteresované subjekty z veřejného i soukromého sektoru k postupnému naplňování vytčené strategie, zejména však k úzké spolupráci při rozvoji využití potenciálu cestovního ruchu v Mikroregionu Zábřežsko. Struktura i obsah dokumentu je rovněž stimulem k pohledu na cestovní ruch v Mikroregionu Zábřežsko v širším kontextu, a to jak ve vazbě na okolní územní celky, tak na rozvoj sektoru cestovního ruchu na regionální, národní a mezinárodní úrovni.

**MIKROREGION
ZÁBŘEŽSKO**

Strategie rozvoje cestovního ruchu Mikroregionu Zábřežsko

**Část 1:
Analýza**

31/10/2005/FIN

Zadavatel:
Svazek obcí Mikroregion Zábřežsko
Masarykovo náměstí 510/6
789 01 Zábřeh

Zpracovatel:
Enterprise plc, s. r. o.
Jeremenkova 485/13
703 00 Ostrava – Vítkovice

Obsah

1	Úvod.....	4
2	Obecné trendy vývoje cestovního ruchu.....	8
2.1	WTO: Vize cestovního ruchu pro rok 2020	8
2.1.1	Vývojové trendy ovlivňující cestovní ruch v Evropě	9
2.2	ETC: Tourism Trends in Europe.....	11
2.3	Rozvoj cestovního ruchu v České republice	13
2.3.1	Základní data o cestovním ruchu v České republice.....	15
2.4	Přehled připravovaných a doposud realizovaných rozvojových projektů v kontextu rozvoje cestovního ruchu mikroregionu Zábřezsko.....	18
2.5	Investiční příležitosti s možností využití pro CR	20
3	Turistický potenciál regionu v kontextu s aktuálními trendy cestovního ruchu	22
4	Identifikační údaje o mikroregionu Zábřezsko a jednotlivých obcích	37
4.1	Širší souvislosti.....	37
4.2	Stručná charakteristika obcí mikroregionu.....	38
5	Analýza nabídky služeb a infrastruktury cestovního ruchu mikroregionu Zábřezsko.....	49
5.1	Významné turistické cíle a charakteristiky cestovního ruchu.....	49
5.1.1	Přírodní atraktivity	49
5.1.2	Architektonické a sakrální památky	50
5.1.3	Technické památky	53
5.1.4	Kulturní zařízení.....	54
5.1.5	Sportovní zařízení.....	55
5.1.6	Nákupní a zábavní centra	58
5.1.7	Významné osobnosti Zábřezska a blízkého okolí.....	58
5.1.8	Významné, pravidelně se opakující akce	60
5.2	Turistická infrastruktura a služby sektoru cestovního ruchu	62
5.2.1	Informační služby	62
5.2.2	Ubytovací zařízení	63
5.2.3	Hostinská a stravovací zařízení	67
5.2.4	Ostatní služby v sektoru cestovního ruchu.....	70
5.2.5	Nabídka turistických produktů a produktových balíčků	70
5.2.6	Veřejné instituce a služby	72
5.2.7	Organizace a instituce v mikroregionu zabývající se podporou turismu.....	74
5.2.8	Vzdělávání v oblasti cestovního ruchu	74
5.3	Dopravní a technická infrastruktura v kontextu cestovního ruchu.....	75
5.3.1	Dopravní infrastruktura a obslužnost v MR Zábřezsko.....	76
5.3.2	Telekomunikace.....	79
6	Vybrané ukazatele analýzy návštěvnosti a spokojenosti návštěvníků	79
6.1	Celkový profil a struktura návštěvníků	79
6.2	Délka a frekvence pobytu	81
6.3	Hlavní důvody návštěvnosti regionu	82
6.4	Zdroje informací o regionu	83
6.5	Využití služeb.....	83
6.6	Atraktivnost regionu pro návštěvníky.....	84
6.7	Hodnocení kvality služeb a turistické infrastruktury	86
7	Image a tržní pozice.....	88
7.1	Zábřezsko ve světle zahraničních nakladatelství turistických průvodců.....	88

7.2 Zábřežsko ve světle domácích nakladatelství turistických průvodců	89
7.3 Zábřežsko na významných domácích webových serverech	89
7.4 Zábřežsko na významných zahraničních webových serverech	89

1 Úvod

Posláním předkládané části „Analýza“ celkového dokumentu „Strategie rozvoje mikroregionu Zábřezsko“ je podrobné zmapování potenciálu cestovního ruchu v mikroregionu (celkem 32 obcí) a jeho konfrontace se situací v sektoru cestovního ruchu s okolím (Olomoucký kraj, ČR, Evropa). Zpracovaná analýza bude východiskem pro zpracování SWOT analýzy a diagnózy stávající pozice Zábřezska na trzích cestovního ruchu a následnému vytýčení strategie včetně jejího převedení do konkrétních kroků či projektů akčního plánu.

Cestovní ruch je ve světě považován za odvětví budoucnosti, protože jeho rozvoj provází silný multiplikační efekt. Představuje komplexní hospodářsko-ekonomické odvětví, které významným způsobem ovlivňuje zaměstnanost, platební bilanci a socioekonomický rozvoj regionů, podílí se na tvorbě hrubého domácího produktu, má vliv na příjmy místních rozpočtů a v neposlední řadě podporuje i investiční aktivitu v regionech. Podnikatelské aktivity zaměřené na domácí a aktivní zahraniční cestovní ruch si proto zaslouží podporu.

Ekonomický význam cestovního ruchu je zřejmý – příjmy z cestovního ruchu ovlivňují nejen platební bilanci státu, ale i místní rozpočty, rozvoj cestovního ruchu přináší vznik nových pracovních míst, je impulsem pro nové investice, zlepšování infrastruktury, rozvoj služeb a zprostředkovaně i pro zvyšování příjmů místního obyvatelstva. Neméně důležitý je však i dopad do sféry sociálně kulturní a environmentální. Cestovní ruch má význam pro zachování kulturního dědictví, péči o kulturní a přírodní památky, přenášení kulturních hodnot, výstavbu ekologických zařízení apod. Na druhé straně může právě v těchto oblastech působit i kontraproduktivně a přinášet sociální problémy v kontaktech místního obyvatelstva s návštěvníky, narušovat tradiční životní styl, negativně zasahovat do životního prostředí apod. Proto je dnes prosazován v rámci teze trvale udržitelného života v protikladu k masovému cestovnímu ruchu tzv. šetrný cestovní ruch (soft tourism).

Význam cestovního ruchu pro rozvoj Zábřezska je s ohledem na výše uvedené již neoddiskutovatelný. Proto se stalo využití potenciálu cestovního ruchu jako zdroje příjmů a předmětu pracovní činnosti místních obyvatel jednou z priorit celého mikroregionu. Hlavními východisky při přípravě, zpracování a kompletaci Strategie rozvoje cestovního ruchu mikroregionu Zábřezsko jsou následující již zpracované dokumenty :

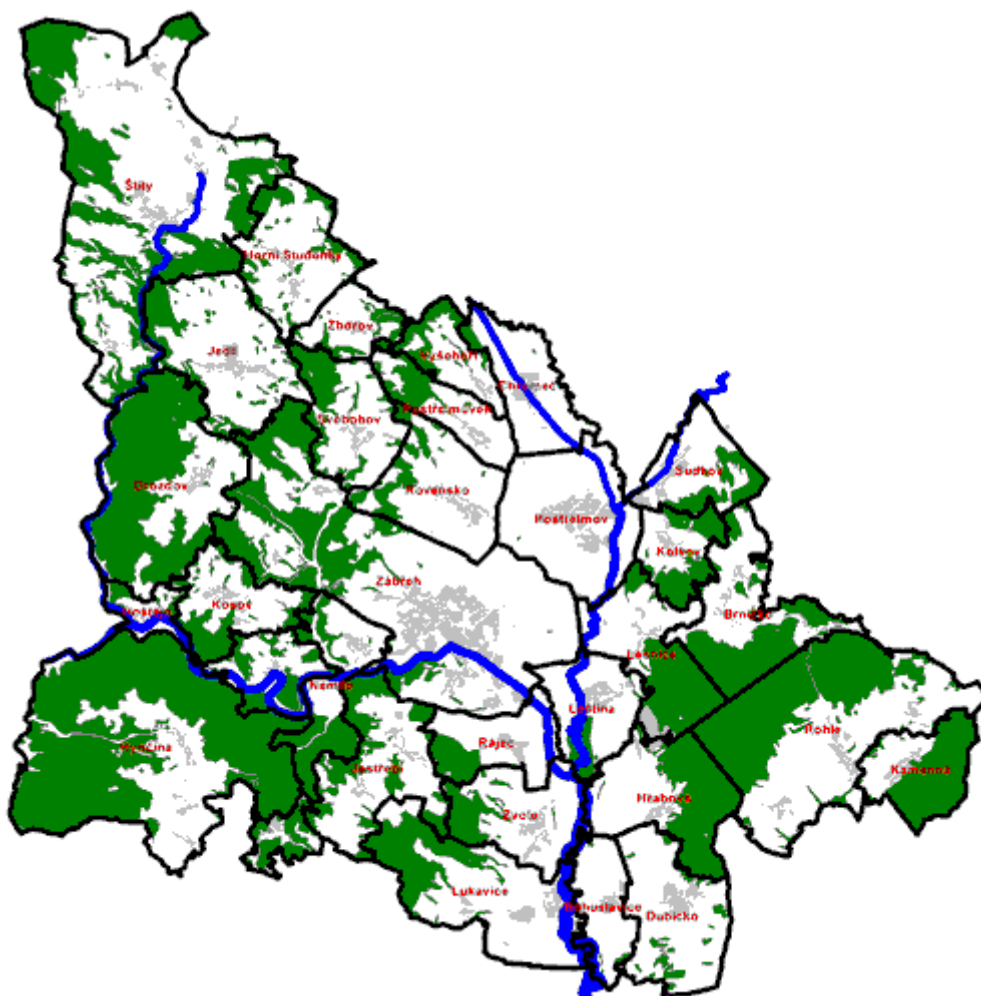
- Již zpracované programové dokumenty na národní úrovni
 - o Regionální analýza cestovního ruchu v ČR, SROP atd.
 - o Ostatní relevantní materiály zpracované zejména MMR ČR, ČCCR – CzechTourism atd.
- Zpracované materiály na krajské úrovni
 - o Program rozvoje územního obvodu Olomouckého kraje
 - o Marketingová strategie rozvoje CR v tur. Regionu SmaS
 - o Program rozvoje cestovního ruchu Olomouckého kraje
- Zpracované materiály na úrovni mikroregionu
 - o Strategie rozvoje mikroregionu Zábřezsko

I přesto, že Mikroregion Zábřezsko se dle hodnocení potenciálu cestovního ruchu neřadí k územím s nejvyšší atraktivitou, rozhodly se municipality, nacházející se na území mikroregionu, zpracovat společnou rozvojovou strategii pro oblast cestovního ruchu.

Celková rozloha mikroregionu Zábřezsko je 27 771 ha, což ho řadí k největším mikroregionům Olomouckého kraje a žije zde celkem 35 711 obyvatel. Mikroregion tvoří celkem 32 obcí, z nichž 1 má statut města. Nejvíce obyvatel žije ve městě Zábřeh na Moravě (15 015 byv.), které je rovněž obcí s rozšířenou působností (ORP). Podle počtu obyvatel jsou nejmenšími obcemi Hynčína a Zborov, které mají méně než 250 obyvatel. Průměrná hustota osídlení vymezeného území je 77,7 obyv./ km².

Mikroregion Zábřezsko se nachází na území Olomouckého kraje. Olomoucký kraj vznikl podle ústavního zákona č. 347/1997 Sb. k 1.1.2000 v prostoru střední Moravy a Slezska. Podle usnesení vlády České republiky č. 707/1998 představuje statistickou jednotku NUTS 3 a spolu se Zlínským krajem je součástí statistické jednotky NUTS 2 – Střední Morava. Krajským městem je statutární město Olomouc. V rámci Olomouckého kraje se Mikroregion Zábřezsko nachází v jihovýchodní části okresu Šumperk. Západní hranice mikroregionu sousedí s okresem Ústí nad Orlicí.

Mapa mikroregionu s vyznačením vodních toků a lesů

Olomoucký kraj zaujímá vzhledem k hlavním koncentracím obyvatelstva a dopravním tahům významnou polohu v rámci střední Evropy, která vytváří předpoklady budoucího intenzivního propojení nejen s ostatními regiony České republiky, ale i se sousedními státy, především Slovenskem a Polskem.

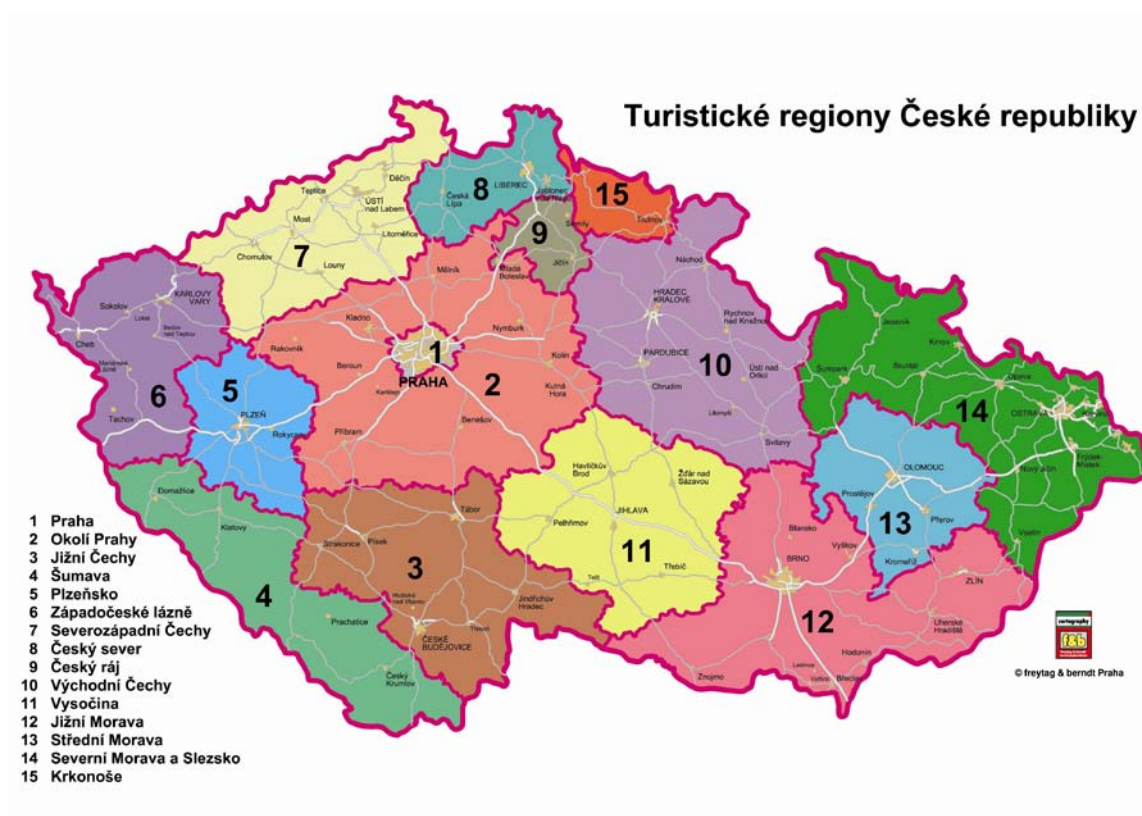
Jeho sousedy jsou Pardubický kraj v Čechách a moravské kraje Jihomoravský, Zlínský a Moravskoslezský. Na severu sousedí s Polskem, se kterým má 104 km dlouhou státní hranici. Vzhledem k Praze má okrajovou polohu, nicméně – kromě severních oblastí Jeseníků – s dobrou dostupností po železnici i silnici (nejvzdálenější místa jsou přes 300 km od Prahy). Vzhledem k Moravě má kromě severních oblastí výhodnou centrální

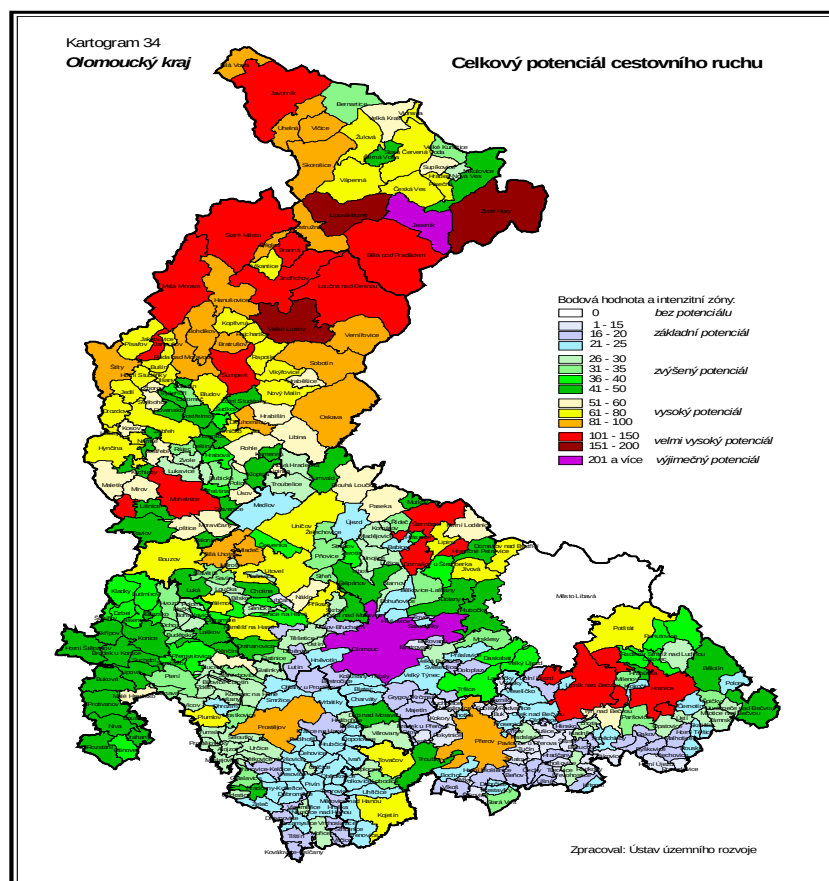
polohu s dobrou dostupností Brna, ale s horší dostupností směrem na sever a východ. Hlavní přírodní linií osou ve směru sever – jih je řeka Morava.

Svou rozlohou necelých 5 140 km² se Olomoucký kraj řadí mezi středně velké kraje (6,5 % rozlohy území ČR, osmé místo v pořadí krajů). Podle sčítání lidu z r. 2001 měl 639 369 obyvatel, tj. přes 6 % obyvatelstva ČR, čímž se rovněž řadí mezi středně velké kraje (šesté místo v pořadí krajů). Počet obyvatelstva má klesající tendenci. Hustota zalidnění 125 obyvatel / km² je pouze mírně pod republikovým průměrem.

Dle správního uspořádání je kraj členěn do pěti okresů. V okrese Šumperk, jehož součástí je i mikroregion Zábřežsko, žije na rozloze 1316 km² cca 126 000 obyvatel, hustota zalidnění je 96,4 obyv./km². Z celkového počtu 78 obcí má 8 statut města a podíl městského obyvatelstva činí cca 55%. V okrese rovněž působí několik sdružení obcí (mikroregiony Zábřežsko, Mohelnicko, Hanušovicko, Rohelnice a Svazek obcí údolí Desné).

V rámci Marketingové strategie rozvoje cestovního ruchu v turistickém regionu Severní Moravy a Slezska, zpracované v roce 2002, byl celý region rozčleněn na základě marketingových znaků a potenciálu rozvoje cestovního ruchu do šesti marketingových oblastí – Hrubý Jeseník, Nízký Jeseník, Opavsko – Krnovsko, Ostravsko – Karvinsko, Poodří a Beskydy a Valašsko. Následně byly tyto turistické oblasti zpřesněny a na základě zohlednění potenciálu cestovního ruchu (studie Ústavu územního rozvoje v Brně pro MMR a MŽP) upraveny (viz. následující schéma) a v současné době se jedná o turistické oblasti Beskydy a Valašsko, Jeseníky, Opavské Slezsko, Ostravsko, Poodří – Moravské Kravařsko a Těšínské Slezsko.

Severní Morava a Slezsko jako turistický region se řadí mezi typické střeoevropské destinace a svým charakterem, zejména přírodními předpoklady, polohou, lidnatostí (jeden z populačně nejsilnějších regionů v Evropě - polské a české Slezsko, ostravsko – karvinská aglomerace atd., čítající v dojezdové vzdálenosti do 200 km přes 12.000.000 obyvatel) disponuje významným potenciálem potřebným pro rozvoj cestovního ruchu.

2 Obecné trendy vývoje cestovního ruchu

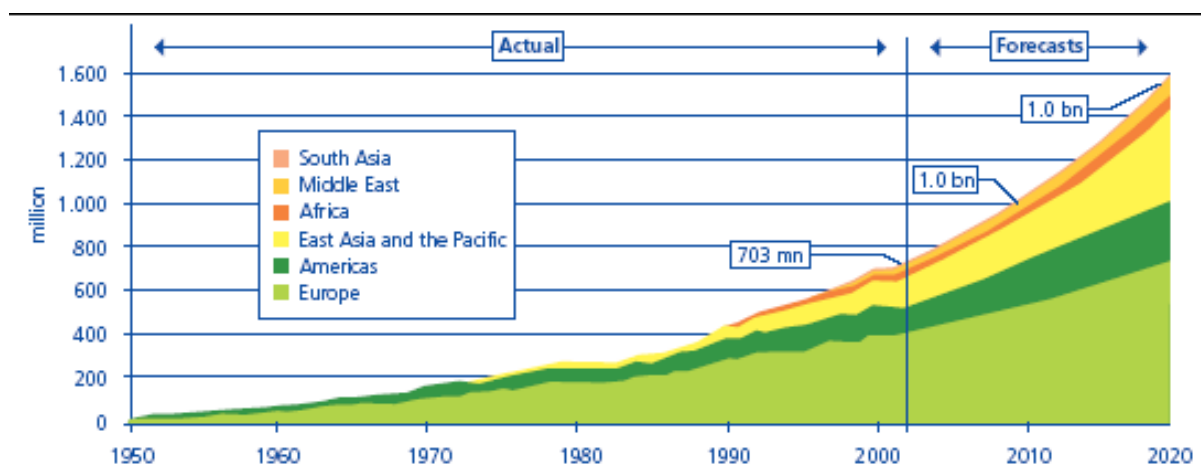
Při interpretaci profilu Zábřezska a přípravě Strategie rozvoje cestovního ruchu této turistické destinace je důležité přihlídnout k tomu, jaké jsou nastoupené mezinárodní i domácí trendy a jak se mohou promítnout do budoucího rozvoje cestovního ruchu v České republice, v Olomouckém kraji a v turistickém regionu Severní Morava a Slezsko, jehož součástí je i Zábřezsko.

Významnou roli v celosvětovém cestovním ruchu hraje **World Tourism Organization (WTO)** - Světová organizace cestovního ruchu. V podmínkách Evropy sehrává významnou roli **European Travel Commission (ETC)**.

2.1 WTO: Vize cestovního ruchu pro rok 2020

Podle studie Světové organizace cestovního ruchu (WTO) „Vize cestovního ruchu pro rok 2020“ bude dlouhodobé cestování zabírat místo nynějších 24 % celých 32 % v zahraničním cestovním ruchu a každá třetí cesta bude dlouhodobým pobytem v jiném regionu světa. Podle informací WTO předpokládá Rada pro cestovní ruch, že turistický průmysl v roce 2020 dosáhne počtu 1,6 mld. příjezdů zahraničních turistů. To vyžaduje roční přírůstek ve výši 4 – 5 % mezinárodních příjezdů. V porovnání s roky 1996 a 1997 je to trojnásobek, přičemž odhady hovoří o dalším velkém rozvoji po roce 2010. Příjmy z mezinárodní turistiky vzrostou více než pětikrát, aby dosáhly 2 triliony USD. Do roku 2020 bude každý den utráceno za zahraniční turistiku více než 5 mil. USD, včetně nákladů na mezinárodní přepravu.

Předpokládá se, že Evropa bude nadále nejnavštěvovanější destinací na světě. Pravděpodobný přírůstek turistů v roce 2020 se předpokládá 717 mil., což je o 381 mil. více než v roce 1995. V roce 2020 bude mít Evropa podíl na mezinárodních příjezdech 46 %. Největší přírůstek turistů bude především do oblastí střední a východní Evropy (223 mil.) a do jižního a východního Středomoří (212 mil.). Před rokem 2020 předstihnou země východní Asie a Pacifiku Ameriku a stanou se druhou nejnavštěvovanější destinací na světě. Do r. 2020 bude jejich podíl na mezinárodních příjezdech činit 25 %. Amerika se na celkovém počtu příjezdů bude podílet 18 %. Projekce vývoje je zachycena na grafu, zpracovaném WTO.

Cestovní ruch se stává zranitelnějším a více podléhá reakcím na ekonomické problémy, na nedostatek bezpečnosti a jistoty, stejně jako na ohrožení životního prostředí a zdraví. Tyto potíže mají dopad na konkrétní destinace a regiony. Chování spotřebitelů bude ovlivněno narůstajícím znečištěním přírodního prostředí a náklady spojenými s neúměrnou frekvencí dopravy.

Většina populace ve vyspělých zemích má zájem o cestování a disponuje prostředky, které jí to umožňují. Počet starších osob v těchto zemích vytvoří vyšší procento celkové populace, což bude pozitivní pro zahraniční cestovní ruch, především pro dlouhodobé pobyty. To umožňuje výrazný růstový potenciál.

Pokud jde o mezinárodní trendy **v marketingu cestovního ruchu**, bude podle průzkumů NTA (Národních turistických centrál) jedním ze základních požadavků na budoucí marketing odklon od masového marketingu k strukturovanější zaměřenému přístupu. Řádné propojení mezi produktem a poptávkou bude determinovat stupeň konkurenceschopnosti destinace společně s vyvážeností vztahu mezi kvalitou a cenou.

Národní turistické centrály jednotlivých států neustále zvyšují své propagační aktivity a jejich kampaně jsou neustále agresivnější. Stále větší počet těchto centrál vstupuje do společných podniků se soukromým sektorem a snaží se obohatit svou nabídku o nové produkty cestovního ruchu, aby zasáhly nové trhy a poptávku přesunuly mimo tradiční centra a oblasti. Tato skutečnost představuje výzvu k založení regionálně marketingových iniciativ po celém světě.

Technologický pokrok, hlavně v informačních a rezervačních systémech, zrychluje změny a přispívá k větší flexibilitě. Cestovatelé jsou v narůstající míře schopni organizovat si své cesty sami a přáli by si cestovat více, pokud by byl nákup a výběr větší a jednodušší. Jelikož jsou technologie stále přístupnější jak na pracovištích tak v domácnostech, vzroste počet přímých rezervací. S rozvojem cestovního ruchu ve vyspělých státech se předpokládá pokles potřeby státní kontroly a vzroste partnerství veřejného a soukromého sektoru, především v oblasti marketingu.

Respondenti NTA kladou stále větší důraz na potřeby rozvoje cestovního ruchu, který by byl v rámci zachování přírodního prostředí společensky přijatelný a garantoval maximální spokojenost ze strany návštěvníků. To si vyžaduje dlouhodobý strategický přístup.

2.1.1 Vývojové trendy ovlivňující cestovní ruch v Evropě

V roce 1998 Evropa dosáhla 370 mil. příjezdů a cestovní ruch se stal nejvýznamnější součástí obchodu a zaměstnanosti na kontinentu. Na základě doporučení ETAG (European Travel and Tourism Action Group) vydala Evropská komise cestovního ruchu (ETC) zprávu o trendech v evropské turistice:

Výdaje:

Celkové výdaje na cestování (především na dopravu) rostou rychleji než ostatní rozpočtové položky, a to především díky kratším, ale častějším výjezdům. Denní výdaje se udržují na stejné úrovni díky očekávané kvalitě. Konkurence v oblasti služeb a trávení volného času (tematické parky, zábava, kulturní akce, sport) bude ovlivňovat růst výdajů na cestovní ruch a cestování hlavně v období recese. Většina statistik předpovídá pro další desetiletí snižování tempa růstu a pokračující zmenšování podílu Evropy na světovém trhu. Vnější faktory, zejména nerovnoměrný ekonomický vývoj, sníží roční tempa růstu pod 3 %. Tato tempa se budou lišit podle segmentu, destinace a typu služby.

Doprava:

Pro leteckou dopravu se počítá s větším než 5 % růstem. Osobní automobilová doprava bude omezena vzrůstajícími náklady a přetížeností na silnicích. Z této situace může profitovat veřejná doprava ve všech jejích formách, ovšem za podmínek dalších investic do její infrastruktury. Slevy na přepravném a pobídkové jízdné nebudou dosahovat tak lákavé úrovně jako v minulosti, což může snížit poptávku u cenově citlivých klientů, především v určitých regionech v období recese.

Růstové segmenty:

Senioři budou tvořit výrazný potenciál trhu. U tohoto segmentu je předpokládán růst počtu účastníků, ale i vzrůst cestovních výdajů. Míra výdajů u tohoto segmentu není ovlivněna poklesem čistých příjmů z důvodů recese, ale reaguje na pokles příjmů způsobený snížením úrokových sazeb.

V kontrastu se segmentem seniorů stojí segment mládeže, u kterého není růst v příštích letech příliš jistý. Je ohrožen zejména nedostatkem vhodných služeb od dopravy až po různé dodavatele a také snížením podpor v oblasti vzdělávání.

V ekonomicky vyspělých zemích budou mít větší vliv na výběr místa dovolené pracující ženy.

Roste zájem o venkovskou turistiku, návrat k přírodě a v menší míře také již rozšířené využívání kempů a karavanů.

Narůstání obchodního cestovního ruchu bude záviset na marketingovém úsilí, na nabídce specifických produktů: skupinové (podnikové) package pro různé události, incentivní turistika, kongresová turistika, obchodní prezentace a kombinace služebních cest a rekreace.

Návštěva městských center, hlavně kvůli sportovním a kulturním akcím, bude růst především ve formě kratších výletů. Poroste zájem o montánní turistiku.

U široké škály nových specializovaných produktů je třeba zjednodušit nákup, stejně jako u výletů kombinujících obchod a rekreaci, často spojených se sportem a zálibami.

Dobrodružné cesty a prázdniny do vzdálených míst, nyní odhadované na 19 %, budou přitahovat stále více klientů, a to i mezi seniory.

Zimní dovolené na slunci a okružní plavby se budou rozvíjet více než klasické letní pobyty u moře a zimní sporty.

Jednodenní výlety za různým účelem budou stále víc populární.

Skupinové návštěvy organizované pro různé společnosti, profese, podniky či instituce potřebují specializované organizátory. Většina cest tohoto typu je v současnosti organizována samostatně nebo nepodnikatelskými subjekty. Jedná se o rozsáhlý potencionální trh, který by mohl prosperovat, pokud by se mu dodalo více profesionálního zájmu.

Sezónnost:

Na sezónnost se bude pohlížet spíše jako na marketingovou příležitost než jako na problém. Bude nezbytná spolupráce soukromého a veřejného sektoru, aby bylo možné regulovat přílivy návštěvnosti a aby nedocházelo k neúnosné koncentraci návštěvníků v daném místě a čase.

Turistické toky:

Mezinárodní a regionální turistické toky se pořád mění. Pohyb ve směrech jih – sever, východ – západ, západ – východ poroste relativně rychleji než tradiční směr sever – jih. Předpokládá se že cestování po Evropě poroste rychleji než domácí cestovní ruch, který už v některých evropských oblastech dosáhl svého vrcholu.

Ubytování, stravování:

Ubytování a stravování představují oblasti vysokého růstu, který bude s určitými změnami pokračovat. Zatímco luxusní hotely se nacházejí v blízkosti svého vrcholu, roste zájem o tříhvězdičkové a ekonomické hotely. Hotelové ubytování bude ve větší míře zahrnováno do produktových balíčků, hlavně u kratších cest. Specializovaná střediska (prázdninové parky, dětské vesničky), sportovní a léčebná centra a další doplňkové služby se budou těšit růstu, stejně jako využívání různých institucí, např. univerzit v hlavní sezóně.

Nabídka pokojů a různých služeb bude přizpůsobována měnící se poptávce, např. při obsazování pokojů, při výběru jídel a dalších služeb z více možností. Ve větší míře se bude využívat hotelem vytvořených balíčků určených pro přímý prodej.

Stravování se bude rozvíjet prostřednictvím řetězců a tématických restaurací. Poptávka po kvalitních malých hostincích a restauracích bude pokračovat. Přetrvávajícím trendem je zájem o kvalitu a novinky ve stravování, výrazný vliv bude mít móda.

Předpokládá se rozvoj ubytování a stravování in-house u široké škály atraktivit, jako jsou tématické parky, sportovní, kulturní a regenerační střediska, prázdninové vesničky. Populární budou také tzv. druhé domovy, poroste nabídka objektů k prázdninovému pronájmu.

Organizace a marketing:

Nejvýraznější změny nastanou v organizaci a marketingu. Pokračuje rychlý vývoj informačních a rezervačních technologií. Tyto nové technologie mohou ve velké míře ovlivnit i cesty, které nemají obchodní charakter. Efektivnější služby pro individuální cestující se stanou se zlepšením informací a rad před cestou důležitým požadavkem. Informační služby místního a veřejného sektoru hrají v této oblasti klíčovou roli v souvislosti s tím, jak se zmenšuje úloha obchodních zprostředkovatelů v zabezpečování potřeb jednotlivců a v prodeji místních služeb, jakými jsou nekomerční ubytování a speciální akce.

Novým trendem v marketingu jednotlivých zemí a regionů je spojení turistických centrál a agentur s velkými regionálními firmami. Tyto dva sektory se společně podílejí na propagaci regionu jako destinace cestovního ruchu (tvorba dokumentů, průvodců).

Produktové balíčky a zvláštní nabídky, stejně tak prodej jednotlivých míst prostřednictvím touroperatorů na úkor skupinových zájezdů, se stávají stále populárnější.

Nové produkty šité na míru různým požadavkům každého segmentu s ohledem na jeho zájmy a záliby nabízejí příležitost pro vytvoření nových turistických toků.

Narůstající povědomí a zájem o otázky životního prostředí ovlivní úspěch při vývoji nových produktů. Nezbytnou podmínkou při vytváření nových produktů je spolupráce komerčního sektoru s neziskovými organizacemi.

2.2 ETC: Tourism Trends in Europe

ETC aktualizovala v listopadu 2003 původně zpracovaný dokument s názvem „Megatrendy turismu v Evropě do roku 2005 a po něm“ a zpracovala dokument s názvem „Trendy turismu v Evropě“. Hlavními body tohoto materiálu jsou stručně uvedeny v následujícím textu.

1. Demografie

Během několika let dojde k výraznému nárůstu osob ve vyšším věku, přičemž senioři budou mnohem zdravější a budou disponovat vyššími příjmy než tomu bylo v minulosti. Díky tomuto faktu poroste poptávka zkušenějších turistů – seniorů mnohem rychleji než obecně zaměřená poptávka po cestovním ruchu.

Důsledky pro cestovní ruch:

- rostoucí poptávka po kvalitě, pohodlí a bezpečnosti
- rostoucí poptávka po jednoduchých způsobech dopravy
- rostoucí poptávka po relaxačních aktivitách (golf)
- rostoucí poptávka po produktech zaměřených na jednotlivce
- rostoucí poptávka spíše v obdobích mimo hlavní sezónu (zimní pobyty)
- v marketingových aktivitách by měl být kladen méně důraz na věk a více na pohodlí
- rostoucí poptávka po vzdálenějších destinacích, ale částečně i po kratších pobytech (prodloužené víkendy).

2. Zdraví

Uvědomování si významu zdraví bude v budoucnosti neustále narůstat. Tento faktor nebude sice ovlivňovat objem poptávky, bude ale zcela určitě ovlivňovat rozhodovací proces ve vztahu k destinaci a chování během pobytu v zahraničí.

Důsledky pro cestovní ruch:

- turisté se budou stále častěji vyhýbat destinacím, které jsou chápány jako méně zdravé
- poptávka po pouze letních dovolených bude stále klesat
- poroste stále více popularita aktivní dovolené a rovněž poptávka po všech aktivitách s ní spojených
- poroste poptávka po wellness produktech, lázeňských pobytech a fitness centrech.

3. Vnímavost a vzdělávání

V budoucnu bude neustále narůstat průměrná úroveň vzdělanosti. Výsledkem tohoto trendu bude při plánování dovolené rostoucí role umění, kultury a historie, včetně rostoucího významu výchovných a duchovních hodnot.

Důsledky pro cestovní ruch:

- rostoucí poptávka po speciálních produktech
- stále častěji budou do balíčků služeb cestovních kanceláří zahrnovány prvky umění, kultury a historie, totéž se týká i individuálního cestování
- poroste potřeba lepšího a tvořivějšího způsobu poskytování informací
- poroste poptávka po nových destinacích střední a východní Evropy.

4. Volný čas

Moderní společnost klade stále větší tlak na běžný život člověka a tak stimuluje jeho poptávku po volném čase a relaxaci. Na druhou stranu má tento trend opačný vliv na volné disponibilní příjmy vzhledem k rostoucímu počtu dnů placené dovolené.

Důsledky pro cestovní ruch:

- rostoucí poptávka po levnějších produktech
- rostoucí poptávka po relaxačních pobytech
- zkracování hlavní delší dovolené a její nahrazování větším počtem krátkodobějších dovolených.

5. Zkušenosti s cestováním

Více zkušenější spotřebitelé si budou stále více zajišťovat cesty sami podle svých potřeb, bude kladen větší důraz na kvalitu a na poměr kvality a ceny.

Důsledky pro cestovní ruch:

- dovolená bude stále více doplňována alternativními způsoby trávení času a peněz
- mnohem více utrpí destinace s nepřijatelným standardem služeb
- bude se stále více objevovat smíšené spotřební chování: jeden rok jednoduchá, další rok luxusní dovolená nebo jeden rok dlouhodobá, další rok krátkodobá dovolená
- preference dovolených budou stále více roztržštěné
- věrnost destinacím bude nadále oslabovat
- zkušenosti budou stimulovat turisty k návštěvám již navštívených destinací v minulosti, s kterými byli spokojeni
- bude více preferována mobilita a poroste tak více poptávka po půjčovnách aut, motocyklů a kol
- poroste preference regionů, které nabízejí širokou, rozmanitou a zcela vyváženou koncepci, poroste poptávka po lepším destinačním managementu.

6. Životní styl

Životní styly se budou v západní společnosti postupně měnit, což ovlivní pohled turistů na jejich osobní potřeby a chování.

Důsledky pro cestovní ruch:

- společenské postavení bude méně důležité
- chování ve volném čase bude více individualizované, poroste poptávka spíše po menších ubytovacích jednotkách (menší rodinné hotely, farmy)
- posun ve vnímání života a životního stylu způsobí pokles v poptávce po plně doprovázených zájezdech
- dodavatelé získají vyšší zisky pokud budou schopni vytvořit zcela nové produkty, bude stále důležitější jejich specializace v souvislosti se specifickými koníčky a zájmy
- poroste poptávka po druhých domovech
- stále více se bude projevovat trend návratu k „jednoduchému“ – např. budou spíše preferovány bungalovy před hotely a stany před karavany.

7. Informační technologie

Rozšiřování internetu a jeho využívání nejen k získávání informací, ale i k nákupu turistických produktů a služeb bude i nadále narůstat. V cestovním ruchu poroste neustále i význam vizuálních prezentací.

Důsledky pro cestovní ruch:

- dostupnost turistických informací o destinacích a produktech a složitější systémy vyhledávání způsobí mnohem větší konkurenci na trhu cestovního ruchu
- zkušenější turisté si budou stále více sestavovat svou dovolenou prostřednictvím přímé rezervace přes internet
- význam cestovních agentur poklesne, balíky služeb budou stále více nakupovány přes internet
- internet pozmění roli národních turistických organizací a posílí roli e-marketingu
- základním předpokladem úspěšných webových stránek bude dostupnost hlubších informací jak o produktech, tak o destinacích, a přístupná propojení a prolinky
- možnost nákupu přes internet bude mít za následek ještě pozdější rezervace
- vzroste potřeba spolehlivých on-line rezervací především ze strany více zkušených a sebejistých turistů.

8. Doprava

Lepší dostupnost rychlostních vlaků a nízkonákladových přepravečů ovlivní klasické způsoby cestování. Silniční doprava bude stát před problémem přesycení a nahromadění.

Důsledky pro cestovní ruch:

- destinace budou více profitovat z jednoduché dostupnosti především v případě krátkodobějších pobytů, zejména pokud jsou hlavní události pořádány v období mimo sezónu
- lepší dostupnost přímých vlakových a leteckých spojení bude stimulovat poptávku po prodloužených víkendech a krátkodobějších pobytech ve městech v zahraničí
- vzroste využívání vysokorychlostních železnic, které tak převezmou vysoký podíl v současné době letecké dopravy
- přetížení silniční dopravy bude mít negativní vliv na cesty soukromými vozy, zejména v hlavní sezóně

- klesne význam autobusové dopravy
- bariéry způsobené nedokonalými jízdními řády a nepříliš optimální dopravou budou mít velice negativní vliv na destinace, které neakceptují rostoucí poptávku po snadné dostupnosti
- okružní plavby, ať už levnější či nákladné, narostou na významu, především u populace starší 50 let.

9. Udržitelný rozvoj

Uvědomování si významu ekologie nadále poroste. V cestovním ruchu to způsobí zvýšenou poptávku po destinacích, ve kterých bude hrát stále významnější roli příroda a populace.

Důsledky pro cestovní ruch:

- vzroste důležitost jednotlivých regionů v rámci destinace
- politika destinačního managementu musí být zlepšována prostřednictvím kontinuálnějšího a důslednějšího plánování
- preference destinací budou stále silněji spojovány s podporou místního obyvatelstva a jejich přívětivým postojem k rostoucímu počtu příjezdějících turistů
- ekoturismus nesmí být zaměňován s udržitelným rozvojem cestovního ruchu.

10. Jistota a bezpečí

Teroristické útoky, regionální války, znečištěné prostředí a další kritické situace se bohužel stanou součástí denního života a ovlivní tak zvýšenou potřebu jistoty a bezpečí.

Důsledky pro cestovní ruch:

- turisté se budou více vyhýbat destinacím, které jsou považovány za méně bezpečné
- při výběru destinace bude hrát větší úlohu kvalita vody (jezera, bazény, ale i vody z vodovodní sítě)
- turisté budou mnohem rychleji reagovat v případě, že nabízený produkt nebude splňovat očekávané standardy
- významně vzrostou náklady zaručující bezpečnost
- průmysl cestovního ruchu bude pružnější a lépe reagovat a uspokojovat poptávku v krizových obdobích.

Zdroj: ETC – Trends for Tourism in Europe (November 2003)

Původní text byl zpracován Hermanem Bosem z Netherlands Board of Tourism ve spolupráci s ETC (European Travel Commission) a ETAG (European Travel & Tourism Action Group)

2.3 Rozvoj cestovního ruchu v České republice

V České republice se stále ne úplně daří realizovat standardizaci kvality poskytovaných služeb, zvyšovat kvalifikaci pracovníků v cestovním ruchu či dobudovat infrastrukturu cestovního ruchu, především ve venkovských oblastech. Základní podmínku pro uplatnění českého produktu na mezinárodním trhu cestovního ruchu bude, vedle odpovídající infrastruktury a očekávané úrovně nabízených služeb, především intenzivní marketing, aktivnější politika a podpora prodeje. Předpokladem úspěchu je tvorba skutečného produktu cestovního ruchu, komplexu vnitřně skloubených služeb. Vytvoření opravdu úspěšného udržitelného strategického plánu vyžaduje pohled na turistický produkt očima klienta (tvůrce vidí hotel – klient vidí personál). Při tvorbě nových produktů cestovního ruchu by měly být zohledněny principy trvale udržitelného rozvoje.

Zahraniční účastník cestovního ruchu v České republice je v zahraničních statistikách na předních místech ve svých výdajích. V případě českých statistik se dá předpokládat, že se jedná o návštěvníka na střední nebo dolní hranici středního příjmu. Toto může být ovlivněno větším objemem příjezdů seniorů v měsících s nižší poptávkou. Ekonomický tlak při koupi služeb cestovního ruchu u střední příjmové kategorie je obecně větší, a proto se tento zákazník stává výrazně náročnějším v hodnocení vyváženosti nabízeného produktu, jeho ceny a obdržené kvality.

Profil zahraničního návštěvníka na českém trhu cestovního ruchu (zpracovaný podle údajů ČCCR):

- více než 63 % přijíždí po silnici;
- více než 60 % zahraničních návštěvníků přijíždí přes hranice SRN a Rakouska;
- více než 36 % ubytovaných zahraničních návštěvníků je ze SRN, podíl ostatních nepřevyšuje jednomístné číslo;
- ubytovaný návštěvník SRN je na prvním místě návštěvnosti ve všech regionech ČR;

- průměrná doba pobytu je 4,2 dne, přičemž průměrná doba pobytu v hotelu je delší než v privátním ubytování;
- na struktuře výdajů zahraničních turistů se ubytování podílí 13,5 %, stravování 7,7 %, nákupy 25,6 % a doprava 28,5 %;
- nejvyšší podíl hlavních důvodů příjezdu představuje pobytový zájezd a dovolená (37 %), dále pak poznávací zájezd (15 %), služební cesta (15 %), oficiální akce (12 %), nákupy (6 %), ostatní důvody (19 %);
- nižší sezónní návštěvnost se v České republice i ve většině regionů projevuje v listopadu, prosinci, lednu a únoru.

Domácí cestovní ruch představuje nezastupitelnou část poptávky zejména v regionech, které nebyly zatím zahraničními návštěvníky objeveny nebo nemají potřebnou infrastrukturu. Během dalších let se dá vzhledem k nepříliš příznivým ekonomickým prognózám předpokládat další nárůst počtu domácích turistů.

Profil domácího návštěvníka:

- od roku 1996 dochází k postupnému snižování výdajů na cestovní ruch;
- vývoj počtu českých a zahraničních turistů ubytovaných v ubytovacím zařízení v letech 1995 až 1998 vykazuje rychlejší vzestup domácích turistů oproti zahraničním turistům;
- region severní Moravy a východních Čech zaznamenává vyšší přísun návštěvníků, když ostatní regiony zaznamenávají stagnaci a v případech jižní Moravy a západních Čech dokonce pokles;
- až o 50 % vzrostlo ubytování domácích turistů v hotelových kapacitách vyšších kategorií v Praze;
- demografický vývoj napovídá rychlejšímu nárůstu skupiny seniorů;
- výjezdy českých občanů do zahraničí měly od r. 1997 do r. 2001 snižující se tendenci.

Vývojové trendy lze charakterizovat i pro různé typy cestovního ruchu. Obecnými trendy ve vybraných typech cestovního ruchu jsou:

1. Ekoturistika a venkovský cestovní ruch:

Rok 2002 vyhlásila OSN Rokem ekoturistiky. Komise pro trvale udržitelný turismus tak chtěla prostřednictvím národních centrál a agentur cestovního ruchu iniciovat podpůrné akce a programy ekoturistiky.

2. Cykloturistika:

V letech 2011 – 2016 má být dokončen projekt Evropské cyklistické federace (ECF) „EuroVelo“. Cílem tohoto projektu je vytvoření celoevropské sítě dálkových tras. Na těchto 12 panevropských tras by měly navazovat regionální cyklostezky. Novým trendem bude rozvoj infrastruktury a atraktivit v blízkosti stezek. Standardizace ubytovacích a stravovacích zařízení by měla vycházet z kritérií stanovených ADFC (Všeobecný německý cyklistický klub). Jednotlivé trasy v regionu stále více podléhají konkurenčním tlakům. Podle zjištěných poznatků bývá motivem pro výběr cyklistické trasy touha po pobytu v přírodě, pohybu a poznání, nikoliv levná dovolená.

3. Incentivní cestovní ruch:

Incentivní (pobídková) forma turistiky uplatňovaná ve vztahu mezi organizacemi a jejich zaměstnanci, příp. klienty k motivování a posilování sociálních vazeb. Jedná se kupříkladu o školení, porady či obchodní jednání uskutečňovaná v atraktivním prostředí mimo sídlo organizace, zpravidla s doprovodným programem. Nové trendy v incentivní turistice lze charakterizovat následovně:

- upouští se od luxusních hotelů, ušetřené peníze se investují do jiných částí programů;
- zmenšuje se velikost skupiny;
- cesty s bližšími cíli nabývají na významu;
- velkou oblibu si získává kombinace dalšího vzdělávání a incentivní cesty;
- životní partneři těch, kteří incentivní cestu získají, se jí účastní také;
- zvětšuje se orientace na střední a nižší management.

V incentivním cestovním ruchu se uplatňují tzv. out-door-activities (aktivity prováděné v přírodě), kdy je snahou nabízet účastníkům jedinečné zážitky.

4. Kongresový cestovní ruch:

Podle údajů Unie mezinárodních asociací z roku 1996 se Česká republika umístila na 20. místě s celkem 94 realizovanými mezinárodními kongresy. Kongresový cestovní ruch se řadí k neefektivnějším typům turistiky, vyžaduje ale široký okruh služeb a aktivní přístup celého regionu.

V současnosti kongresová turistika zaznamenává trend, kdy účastníci přicházejí s přáním navzájem se lépe poznat, neúčastnit se masového kongresu, ale menších jednání. Jak vyplynulo ze statistik, je největší procento konferencí o velikosti 100 – 250 osob. Perspektivní pro tento typ cestovního ruchu budou středně velké až malé konference, sympozia, semináře, workshopy, veletrhy a dlouhodobé menší semináře v lázeňských a horských střediscích.

5. Pobyty s aktivním využitím:

Pobyty spojující poznání s dobrodružstvím. Výzkum organizací Stanford Research Institute a Angus Reid shledává, že 10 – 15 % turistů chce neobvyklé, netradiční, alternativní zážitky. Tito turisté jsou obvykle vzdělaní, dobře finančně zajištěni, dospělí, zajímající se o životní prostředí, scestovalí, citliví na společenské a kulturní tradice. Destinace, které navštěvují, odpovídají požadavkům místních skupin být rozpoznán a oceněn.

6. Cestovní ruch seniorů:

Podle WTO může cestovní ruch seniorů posílit turistický sektor zvláště v období mezi sezónami. WTO vydala tzv. Lisabonský dokument o seniorské turistice (1999/2000) na jehož základě vyzývá, aby profesionálové v cestovním ruchu vyvíjeli programy pro seniorskou turistiku, které by kromě jiného zajišťovaly lepší bezpečnost, zdravotní služby, styk s místními komunitami, kulturní vyžití, aktivity v přírodě, strukturované společenské aktivity, adekvátní prostory k tělesnému cvičení a také pravdivé a jasné informace. Se stárnutím české populace budou senioři důležitým segmentem cestovního ruchu.

7. Cestovní ruch mládeže:

Novým trendem bude vytváření specifických produktů pro tento segment. Produkty pro tuto skupinu budou značně podléhat módním trendům, budou vyžadovat vlastní image a specifický marketing. V současnosti je mladým lidem poskytován především systém slev, což bude důležité i nadále, ale pro rozvoj tohoto segmentu cestovního ruchu nedostačující.

8. Městský cestovní ruch:

Konkurenční boj mezi jednotlivými městy a rostoucí mobilita obyvatelstva jsou hlavními faktory, které zvyšují potřebu využívání tzv. městského marketingu. Městský marketing vyžaduje promyšlené plánování, řízení a kontrolu vztahů městské správy s jednotlivými cílovými skupinami. Omezení městského marketingu a narušení dlouhodobé koncepce vyplývají především z krátkých volebních období a z různé orientace v myšlení lidí.

9. Lázeňství:

Tradiční léčebné pobyty a ozdravné kúry by měly být doplněny fitness a wellness pobyty (tj. zaměřenými na fyzickou a psychickou kondici). Neopomenutelný bude rozvoj potřebného kulturního vyžití návštěvníků.

10. Tématické trasy:

Stále vzrůstá oblíbenost turistických tras s charakteristickým obsahem. Tyto trasy využívají jak tradice, tak technických či kulturních památek. Nabízejí možnosti prezentovat další zajímavosti destinace, jako je folklór, gastronomie, sklářství, tradiční výroba i zemědělství.

Tyto trendy ilustrují globální tendence rozvoje cestovního ruchu pro příští léta a je zapotřebí je znát a zohlednit i při formulování strategie rozvoje cestovního ruchu v jednotlivých turistických regionech a oblastech České republiky.

2.3.1 Základní data o cestovním ruchu v České republice

V kontextu světového a evropského vývoje cestovního ruchu se Česká republika dosud na přední místa neřadí. V roce 1999 se Česká republika podílela na celosvětových příjezdech jen 2,4 % (na evropských příjezdech necelými 5 %). Devizové příjmy dosáhly částky 3 mld. USD, což je necelé 1 % z celosvětových devizových příjmů z cestovního ruchu. Cestovní ruch se v roce 2001 podílel na tvorbě HDP 5,3 %, přičemž celosvětově to činí více než 10 %, podíl na celkovém exportu činil 8,9 %, podíl na příjmech v bilanci služeb pak 42,8 %. Tato čísla dokládají význam cestovního ruchu z hlediska platební bilance ČR i to, do jaké míry přispívá k celkové bilanci zahraničního obchodu.

Tab. 1: Základní ukazatele vývoje CR v ČR mezi roky 1990 a 2001

Ukazatel	1990	2001
Počet zahraničních návštěvníků (mil. osob)	36,6	103,1
Počet ubytovaných zahraničních turistů (mil. osob) *	2,6	5,2
Průměrná délka pobytu (ve dnech) *	3,5	4,2
Podíl ČR na evropském trhu CR (v % počtu turistů) **	3,6	5,0
Podíl ČR na světovém trhu CR (v % počtu turistů) **	1,6	2,4

Zdroj : MMR, ČCCR

* V prvním sloupci údaj za r. 1992

** Ve druhém sloupci údaje za r. 1999

Tab. 2: Země s nejvyššími devizovými příjmy z CR v r. 1999

Země	mld. USD	Pořadí
USA	74,4	1.
Španělsko	32,9	2.
Francie	31,7	3.
Itálie	28,4	4.
Velká Británie	21,0	5.
SRN	16,8	6.
Čína	14,1	7.
Rakousko	11,1	8.
Kanada	10,0	9.
Řecko	8,8	10.
Rusko	7,8	11.
Mexiko	7,6	12.
Austrálie	7,5	13.
Švýcarsko	7,4	14.
Česká republika	3,0	36.

Zdroj : WTO

Tab. 3: Podíl vybraných evropských zemí na světovém trhu CR (1990/99 v % počtu turistů)

Země	1990	1999
Švýcarsko	2,9	1,6
Portugalsko	1,7	1,7
Řecko	1,9	1,8
Maďarsko	4,5	1,9
Česká republika	1,6	2,4
Rakousko	4,2	2,6
SRN	3,7	2,6
Polsko	0,7	2,7
Velká Británie	3,9	3,9
Itálie	5,8	5,4
Španělsko	7,5	7,8
Francie	11,5	11,0
Evropa	44,8	41,5

Pramen: WTO

Tab. 4: Podíl devizových příjmů z CR v bilanci služeb v r. 1999

Region	Podíl v %
Evropská unie	31,3
Střední a východní Evropa	53,0
Česká republika	43,8

Pozn.: EU za r. 1996

Pramen: MMR – SOP cestovní ruch a lázeňství 2001

Tab. 5: Vývoj devizových příjmů a výdajů z ČR v České republice (v mld. USD)

	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001
Devizové příjmy	2,9	4,1	3,6	3,7	3,0	2,9	3,0
Devizové výdaje	1,6	3,0	2,3	1,9	1,5	1,3	1,4
Saldo	1,3	1,1	1,3	1,8	1,5	1,6	1,6

Pramen: ČNB

Tab. 6: Vývoj podílu devizových příjmů z ČR na ekonomice České republiky (v %)

	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001
Podíl na HDP	5,5	7,1	6,9	6,5	5,6	5,6	5,3
Podíl na exportu	13,4	18,6	16,3	14,4	11,6	9,9	8,9
Podíl na příjmech ze služeb	42,8	49,8	50,9	49,6	43,8	42,5	42,8

Pramen: ČNB

Rozvoj cestovního ruchu v České republice 90. let lze charakterizovat takto:

- počet zahraničních návštěvníků se ztrojnásobil, prodloužila se průměrná doba jejich pobytu;
- podíl ČR na světovém trhu CR činí již více než 2 %;
- podíl ČR na evropském trhu CR činí cca 5 %;
- devizové příjmy se v porovnání s rokem 1989 zvýšily téměř desetkrát (z odhadovaných 350 mil. USD v r. 1989 na současné 3 mld. USD);
- roční tempo rozvoje příjezdového cestovního ruchu bylo vysoké, ovšem pouze díky minimální základně dané politickými poměry před r. 1989.

Změny základních ukazatelů CR byly v 90. letech příznivé.

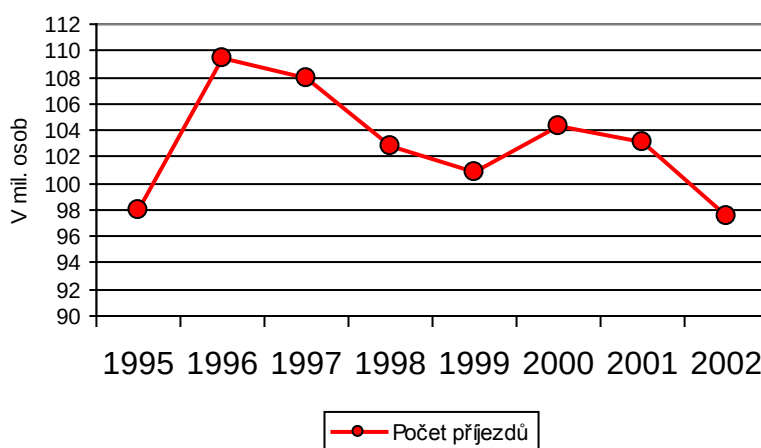
Od roku 1997 docházelo k poklesu příjezdového cestovního ruchu, nejmarkantněji v r. 2002 (k mírnému nárůstu došlo pouze v r. 2000), což se odrazilo i v celkové devizové bilanci. Dosavadní vývoj od roku 1995 dokumentují následující údaje:

Tab. 7: Vývoj příjezdového cestovního ruchu do ČR

	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002
V mil. osob	98,1	109,4	107,9	102,8	100,8	104,2	103,1	97,6
Index / předch. rok	97,0	111,6	98,6	95,3	98,0	103,4	98,9	94,7

Pramen: ČCCR

Graf: Vývoj příjezdového cestovního ruchu

Přibližně z poloviny je hlavním důvodem příjezdu do ČR dovolená, rekreace a poznání, asi pětinu představují služební a obchodní cesty.

Příznivá je pro nás prognóza WTO, podle jejíchž odhadů bude patřit Česká republika v r. 2020 k desítké nejnavštěvovanějších zemí světa. V tomto roce by k nám mělo přicestovat 44 mil. turistů,

což by znamenalo 2,7 % podílu na trhu cestovního ruchu (zajímavostí je, že největší velmocí v cestovním ruchu by se měla stát Čína se 130 mil. turistů, hranici 100 mil. by měly překročit ještě Francie a USA).

V r. 2001 bylo v České republice přímo v cestovním ruchu zaměstnáno 112,4 tis. osob (2,4 %), přičemž dalších 378,3 tis. pracovních míst (8,0 %) bylo evidováno v souvisejících odvětvích služeb. Přibližně každý desátý zaměstnaný člověk je tedy přímo či nepřímo zaměstnán v cestovním ruchu nebo v souvisejícím odvětví.

Nejvyšší výdaje na osobu a den během pobytu v ČR měli v r. 2001 podle průzkumu zadaného ČCCR zahraniční turisté z Ruska, Izraele a Španělska (přes 80 USD) následovaní turisty z Velké Británie, USA, Japonska a Dánska (přes 70 USD). Pro porovnání, výdaje turistů z Polska činily podle tohoto průzkumu na osobu a den 20,5 USD, ze Slovenska jen 13,6 USD. Nejvýznamnější položkou v těchto výdajích je ubytování (více než třetina), následované nákupy a stravováním (téměř čtvrtina pro každou z těchto položek).

2.4 Přehled připravovaných a doposud realizovaných rozvojových projektů v kontextu rozvoje cestovního ruchu mikroregionu Zábřežsko

Tato kapitola je jedním z významných zdrojů informací pro zpracování Akčního plánu rozvoje cestovního ruchu na Zábřežsku neboť většina uvedených rozvojových aktivit je v teprve v přípravné fázi.

Název projektu	Nositel projektu	Popis projektu	Stav
Zřícenina hradu	Brníčko	Renovace zříceniny hradu a jeho zpřístupnění	Záměr
Hřiště	Hoštejn	Projekt na vybudování hřiště na volejbal, nohejbal, tenis	Připravovaný projekt
Koupaliště s areálem	Hrabová	Využití bývalého koupaliště s přilehlým areálem	Záměr
Kanalizace, vodovod	Hynčina	Kanalizace, zdroje pitné vody (veřejný vodovod)	Záměry
Územní plán	Hynčina	Územní plán	Připravovaný projekt
Hospodářský plán	Hynčina	Lední hospodářský plán průzkumy a rozborů	Realizované projekty
Sokolovna Chromeč	Chromeč	Zpracovaný projekt TJ Sokol Chromeč „Sokolovna Chromeč – přístavba s nástavbou“, předpokládá rekonstrukci a přestavbu s přístavbou vnitřních prostor místní sokolovny tak, že vznikne 16 ubytovacích kapacit, tělocvična, posilovna, klubovna pro potřeby ubytovaných a místních obyvatel, pódium, provozovna rychlého občerstvení. Cílem tohoto projektu je oživit turistický zájem o danou lokalitu vytvořením areálu pro sport, rekreaci, kulturu a volný čas, vytvořit zázemí pro pořádání programových akcí. Objekt nabídne široké využití také pro místní obyvatele. Podklad pro žádost o dotaci ze SROP, P 4 – Rozvoj cestovního ruchu, OP 4.2 – Rozvoj infrastruktury pro cestovní ruch, PODOP 4.2.2 – Podpora místní infrastruktury cestovního ruchu	Připravovaný projekt
Cyklotrasa	Jestřebí	Cyklotrasa Jestřebí – Rájec – Leština, informační tabule v centru obce, stojany nakola (zahradka KD), odpočívadla (zahradka KD)	Záměr
Územní plán	Jestřebí	Urbanistická studie, rozpracovaný ÚP obce	Studie
Cyklotrasa	Kamenná	Propojení cyklotrasy	Záměr
Cykloturistická doprava	Kamenná	Koncepce rozvoje cykloturistické dopravy v mikroregionu Šumperský venkov	Studie
Cykloturistická trasa	Kamenná	Cykloturistická trasa Kamenná-Rohle	Realizované projekty

Dům s pečovatelskou službou	Kolšov	Přestavba zem. usedlosti na dům s pečovatelskou službou, malometrážní byty	Záměr
Urbanistická studie	Kolšov	Urbanistická studie	Studie
Úprava středu obce	Kolšov	Stavební a terénní úprava středu obce v souladu s projektem obnovy venkova a urbanistickou studií obce, územním plánem	Připravovaný projekt
Turistická ubytovna	Leština	Přestavba obecního bytu v budově Sokolovny na turistickou ubytovnu	Záměr
Urbanistická studie	Leština	Urbanistická – KA*KA Tuřice	Studie
Cykloturistická trasa	Postřelmov	Rozšíření cykloturistiky úpravou nové trasy po vybudované protipovodňové hrázi u řeky Moravy v úseku: od Chromče - kaple sv. Prokopa – k silnici na Bludov (přejezd) – hráz k Moravě a podél řeky – pískoviště (možnost občerstvení) - Lesnice, případně Zábřeh a dále. Záměr je v projektu Mikroregionu Zábřeh.	Záměr
Urbanistická studie	Postřelmov	Urbanistická studie s regulačními zásadami je zpracována v roce 1994 a další se provádějí v souladu se zásadami.	Studie
1. Prostor koupaliště 2. Rekonstrukce koupaliště 3. Úprava hrobky Bukůvků 4. Parkoviště v centru obce	Postřelmov	1. Prostor koupaliště - „Areál zdraví a sportu“ – rozšíření turistických a rekreačních aktivit rekonstrukcí objektu pro stravování a ubytování – I. etapa. – Přípravena dokumentace na podání žádosti na dotaci v rámci SROP, opatření 4.2.2.; žádost bude podána do 31.3.2005. 2. II. etapa – rekonstrukce koupaliště a vybudování příslušenství k provozu koupaliště je projekčně zpracována včetně vyřízení povolení stavby. Otázkou bude získání finančního krytí pro realizaci stavby a získání dotací. Realizací záměru se vytvoří příznivé podmínky pro cestovní ruch příznivcům koupání, cyklistiky, kanoistiky (sjíždění řeky Moravy), tenistů (vedle jsou kurty), návštěvníkům památek (noclehy), kulturních akcí a soutěží (vedle je KD), přístup k internetu, výcvik v plavání (vedle je ZŠ a MŠ), možnost noclehu projíždějícím turistům aj. 3. Je zpracována studie na úpravu prostoru kolem hrobky Bukůvků a kostela tak, aby bylo toto prostředí uvedeno do stavu odpovídající památce a zlepšilo se prostředí pro lípy chráněné památkáři. Současně se vytvoří na jiném místě odstavné plochy pro osobní auta. 4. Projekt na provedení parkoviště u křižovatky v centru obce je zpracován a realizace v r. 2005 umožní parkování návštěvníkům obce, zvelebí okolí včetně zeleně a zvýší bezpečnost na silnici.	Připravovaný projekt
Sanace hrobky Bukůvků	Postřelmov	Sanace hrobky Bukůvků bude dokončena do 30.6.2005 a bude umožněna návštěva zájemcům dle provozního řádu.	Realizovaný projekt
Cyklostezka	Rohle	Cyklostezka Kamenná – Rohle	Připravovaný projekt
Rozšíření sportovního vyžití	Štíty	Přírodní koupání, kryté tenisové kurty, hřiště s umělým povrchem, rekonstrukce Sokolovny	Záměr
Autokemp	Štíty	Autokemp – rekonstrukce	Připravovaný projekt
Rekonstrukce tělocvičny	Štíty	Rekonstrukce tělocvičny při ZŠ	Připravovaný projekt
Akrobat park Aleše Valenty	Štíty	Akrobat park Aleše Valenty	Realizovaný projekt
Propagace mikroregionu	Zábřeh	Projekt zaměřený na propagaci mikroregionu v rámci grantových schémat (cyklotrasy, obce mikroregionu...)	Záměr

Cyklodoprava MZ	Zábřeh	Studie "cyklodoprava mikroregionu Zábřežsko" 11/2004	Studie
1. Značení cyklotras 2. Vybudování cyklostezky města	Zábřeh	- značení cyklotras mikroregionu - vybudování cyklostezky města (vydáno st. povolení)	Připravovaný projekt
Ubytování	Zborov	Ubytování	Záměr

2.5 Investiční příležitosti s možností využití pro CR

Rovněž tato kapitola o nabídce pro investory je důležitým zdrojem informací pro syntetickou část rozvojové strategie zejména s ohledem na rozšíření nabídky pro turisty a návštěvníky Zábřežska. Kromě identifikovaných investičních příležitostí dává i základní informace o dotačních programech, vytvářející motivační základ pro soukromé investice.

Název obce	Pozemky	Nemovitosti	Jiné
Brníčko	• 0,5 ha	• Zřícenina hradu Brníčko	
Hynčina	• 65 ha (obecní lesy) • 1 ha (stavební pozemky)	• KD Křižanov kapacita 80 míst	
Kamenná	• 512 ha	• 112 m ² , kino, sauna	
Postřelmov	• 15 ha (prostor u bývalého pískoviště – louka)	• Nevyužitá část budovy mateřské školky – místnosti o celkové ploše cca 200 m ² • Prostor stávajícího nevyužitého koupaliště (nevyhovující stav) 400 m ² , po provedení rekonstrukce je možné ubytování	
Rohle			• Nohejbalové hřiště, kuželna
Štítý		• dům č.p. 336 • dům č.p. 5 (Sokolovna)	• Plocha o výměře cca 7,7 ha v blízkosti fotbalového hřiště
Zábřeh		• Opuštěná, chátrající budova zemědělské sýpky (umístěna v zástavbě nedaleko centra)	
Zborov	• 4 ha		• Letní areál u vodní nádrže

Zdroj : Pasporty obcí, 2005

Dotace MMR z programu rozvoje CR pro Olomoucký kraj

rok 2001		rok 2002	
Lokalita	dotace v tis. Kč	Lokalita	dotace v tis. Kč
Jeseník	5 859	Jeseník	5 655
Lipová – lázně	3 094	Lipová – lázně	1 184
Teplice nad Bečvou	3 417	Slatinice	4 100
Bludov	288	Teplice nad Bečvou	775
Velké Losiny	1 924	Velké Losiny	2 234
Slatinice	9 615	Bludov – lázně	2 009
		Bělá pod Pradědem	606
		Štítý	1 292
		Ostružná	1 909
		Náměšť na Hané	1 882
		Kouty nad Desnou	800

Pramen: MMR ČR

V rámci pilotního programu pro rozvoj mikroregionů Haná a Jeseníky byly z prostředků PHARE a MMR ČR poskytnuty v letech 2000 – 2001 finanční prostředky na podporu turistiky a cestovního ruchu a na podporu dopravní obslužnosti pro vybrané investory z lokalit, kterých se program týká.

Pilotní program rozvoje MR Haná a Jeseníky – podpora cestovního ruchu

Lokalita	dotace v tis. Kč	Lokalita	dotace v tis. Kč
Javorník	8 815	Litovel	2 056
Zlaté Hory	921	Náměšť na Hané	2 095
Zámek Jánský Vrch	1 200	Šternberk	1 000
SKI Klub Šumperk	1 447	Olomouc	2 870
Plavecký areál Zábřeh	616	RARSM Olomouc	468
Sdruž. mor. lyžařských škol	723	Prostějov	1 910
DMM Vila Doris Šumperk	247	Lipník nad Bečvou	2 414
CFSAC o. p. s. Štítý	3 238	Univerzita Palackého Ol.	204
Město Šumperk	210	Smržice	3 450
Město Zábřeh	5 367	Muzeum Přerov	1 403
Klub vytrvalost. sportů Šumperk	171	TJ Sokol Kladky	1 000
OVM Šumperk	468	Mikroregion Němčicko	489
OHK Šumperk	44	Mikroregion Království	512
Obec Rapotín	167	Kojetín	3 497
OkÚ Šumperk	500	Bystrovany	128
Svazek obcí údolí Desné	338	Senice na Hané	29
Lázně Skalka	560	Teplice nad Bečvou	598
Bohuňovice	6 100	Radslavice	46
Drahany	1 130	Střítež nad Ludinou	35
Majetín	30	Celkem	56 496

Pramen: MMR ČR

Tab. 101: Pilotní program rozvoje MR Haná a Jeseníky – podpora dopravní obslužnosti

Lokalita	dotace v tis. Kč	Lokalita	dotace v tis. Kč
Šumperk	998	Prostějov	8 145
Úsov	2 717	Přerov	7 990
Zábřeh	1 819	Šternberk	6 109
Ředitelství silnic a dálnic	13 233	Kojetín	555
Lipová – lázně	1 903	RARSM Olomouc	1 000
Svazek obcí údolí Desné	1 914	Senice na Hané	2 183
Přemyslovice	2 582	Mladeč	5 226
Olomouc	12 823	Celkem	56 496

Pramen: MMR ČR

3 Turistický potenciál regionu v kontextu s aktuálními trendy cestovního ruchu

V následujících tabulkách jsou zachyceny hlavní údaje, charakterizující turistický potenciál statisticky sledovaných jednotek (ČR, Turistický region Severní Moravy a Slezska, Olomoucký kraj, okres Šumperk). Tyto údaje vytvoří kontext celkového stavu cestovního ruchu sledovaného území – Zábřezska, který je charakterizován v následujících částech.

Návštěvnost v České republice podle krajů (r. 2000)

Kraj	počet hostů		počet přenocování		průměrná délka pobytu	
	celkem	cizinci	celkem	cizinci	celkem	cizinci
Hl. m. Praha	2 483 989	1 839 345	9 240 378	5 594 918	4,7	4,0
Středočeský	807 999	272 734	3 372 355	957 769	5,2	4,5
Jihočeský	1 005 968	323 339	4 384 955	1 134 503	5,4	4,5
Plzeňský	464 880	156 193	1 957 726	541 192	5,2	4,5
Karlovarský	618 282	328 016	3 643 299	1 893 011	6,9	6,8
Ústecký	507 091	187 861	2 141 814	673 109	5,2	4,6
Liberecký	877 657	268 798	3 692 074	994 201	5,2	4,7
Královéhradecký	976 511	301 649	4 690 509	1 197 461	5,8	5,0
Pardubický	329 232	94 322	1 489 529	346 170	5,5	4,7
Vysočina	394 281	101 795	1 820 026	391 403	5,6	4,8
Jihomoravský	880 131	343 729	3 225 711	1 017 065	4,7	4,0
Olomoucký	398 120	106 295	2 110 591	431 955	6,3	5,1
Zlínský	469 286	141 283	2 268 780	571 556	5,8	5,0
Moravskoslezský	635 289	200 946	3 031 234	726 289	5,8	4,6
Česká republika	10 848 716	4 666 305	47 068 981	16 470 602	5,3	4,5
Region SMaS	1 051 051	302 262	4 694 019	1 127 679	5,8	4,7
Podíl REG./ČR	9,7 %	6,5 %	10,0 %	6,8 %	delší	delší

Pramen: ČSÚ

Návštěvnost v České republice podle krajů (r. 2001)

Kraj	počet hostů		počet přenocování		průměrná délka pobytu	
	celkem	cizinci	celkem	cizinci	celkem	cizinci
Hl. m. Praha	2 921 402	2 472 507	8 149 150	7 012 629	3,8	3,8
Středočeský	742 425	283 075	2 458 164	885 185	4,3	4,1
Jihočeský	871 994	270 469	3 193 828	789 235	4,7	3,9
Plzeňský	446 152	165 744	1 567 088	523 011	4,5	4,2
Karlovarský	634 132	361 310	3 789 816	2 273 382	7,0	7,3
Ústecký	465 659	184 233	1 642 320	625 555	4,5	4,4
Liberecký	786 583	278 342	2 935 808	1 026 056	4,7	4,7
Královéhradecký	936 863	298 916	3 829 844	1 114 811	5,1	4,7
Pardubický	297 965	77 171	1 228 717	271 446	5,1	4,5
Vysočina	374 765	87 845	1 384 808	273 212	4,7	4,1
Jihomoravský	875 160	327 657	2 299 008	741 511	3,6	3,3
Olomoucký	370 964	106 269	1 682 117	375 560	5,5	4,5
Zlínský	423 306	110 428	1 788 666	400 331	5,2	4,6
Moravskoslezský	618 617	170 007	2 467 817	541 935	5,0	4,2
Česká republika	10 765 987	5 193 973	38 417 151	16 853 859	4,6	4,2

Pramen: ČSÚ

Návštěvnost v České republice podle krajů (r. 2002)

Kraj	počet hostů		počet přenocování		průměrná délka pobytu	
	celkem	cizinci	celkem	cizinci	celkem	cizinci
Hl. m. Praha	2 534 421	2 231 760	7 025 955	6 291 670	3,8	3,8
Středočeský	674 396	217 810	2 251 301	676 068	4,3	4,1
Jihočeský	795 555	245 605	2 861 071	701 220	4,6	3,9
Plzeňský	443 177	155 312	1 509 401	493 231	4,4	4,2
Karlovarský	615 038	398 435	4 007 266	2 499 026	7,5	7,3
Ústecký	445 871	173 441	1 604 236	634 452	4,6	4,7
Liberecký	871 609	281 290	3 183 907	1 080 968	4,7	4,8
Královéhradecký	1 002 624	265 738	3 936 269	1 055 442	4,9	5,0
Pardubický	284 105	61 308	1 092 723	189 157	4,8	4,1
Vysočina	383 724	67 826	1 264 991	201 964	4,3	4,0
Jihomoravský	806 581	314 208	2 001 664	652 519	3,5	3,1
Olomoucký	415 640	106 364	1 856 880	359 177	5,5	4,4
Zlínský	471 204	84 427	1 934 285	321 970	5,1	4,8
Moravskoslezský	671 310	139 249	2 579 886	412 292	4,8	4,0
Česká republika	10 415 255	4 742 773	37 109 835	15 569 156	4,6	4,3

Pramen: ČSÚ

Návštěvnost v České republice podle krajů (r. 2003)

Kraj	počet hostů		počet přenocování		průměrná délka pobytu	
	celkem	cizinci	celkem	cizinci	celkem	cizinci
Hl. m. Praha	3 024 650	2 648 943	8 424 567	7 547 539	3,8	3,8
Středočeský	834 559	238 132	2 532 992	642 261	4,0	3,7
Jihočeský	937 454	245 699	3 415 441	733 411	4,6	4,0
Plzeňský	495 664	160 334	1 665 553	478 213	4,4	4,0
Karlovarský	532 860	353 194	3 785 126	2 427 092	8,1	7,9
Ústecký	385 204	156 028	1 408 274	623 574	4,7	5,0
Liberecký	796 675	245 202	2 918 450	971 075	4,7	5,0
Královéhradecký	964 243	287 000	3 891 214	1 106 019	5,0	4,9
Pardubický	307 042	53 527	1 140 948	211 322	4,7	4,9
Vysočina	399 905	55 879	1 368 955	174 722	4,4	4,1
Jihomoravský	1 040 645	330 699	2 447 426	647 024	3,4	3,0
Olomoucký	448 151	106 935	1 891 562	305 347	5,2	3,9
Zlínský	514 594	74 958	1 988 511	290 072	4,9	4,9
Moravskoslezský	664 836	119 226	2 464 231	352 947	4,7	4,0
Česká republika	11 346 482	5 075 756	39 343 250	16 510 618	4,5	4,3

Pramen: ČSÚ

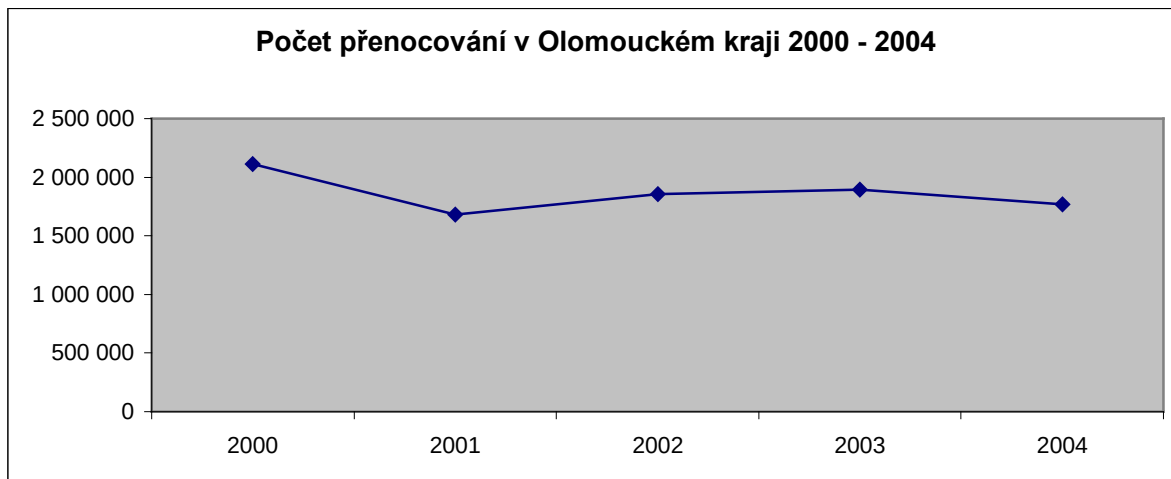
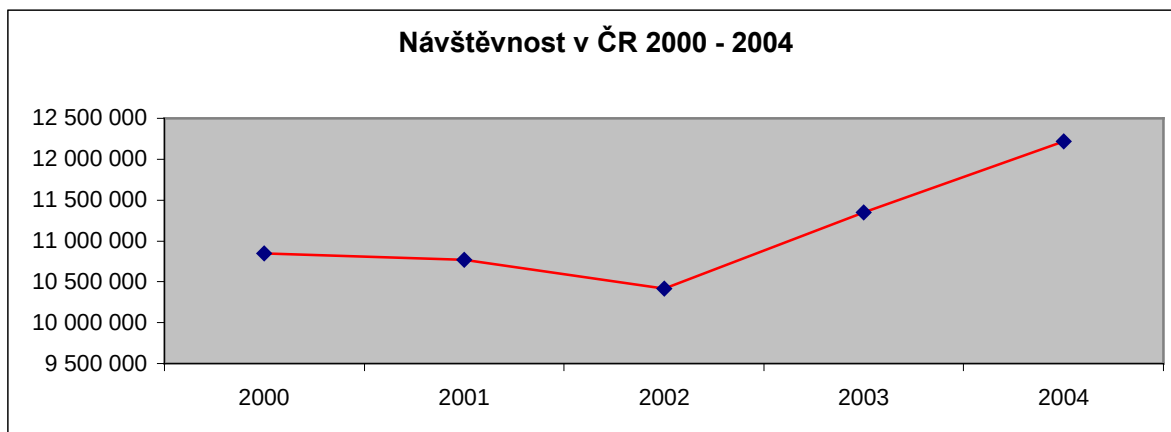
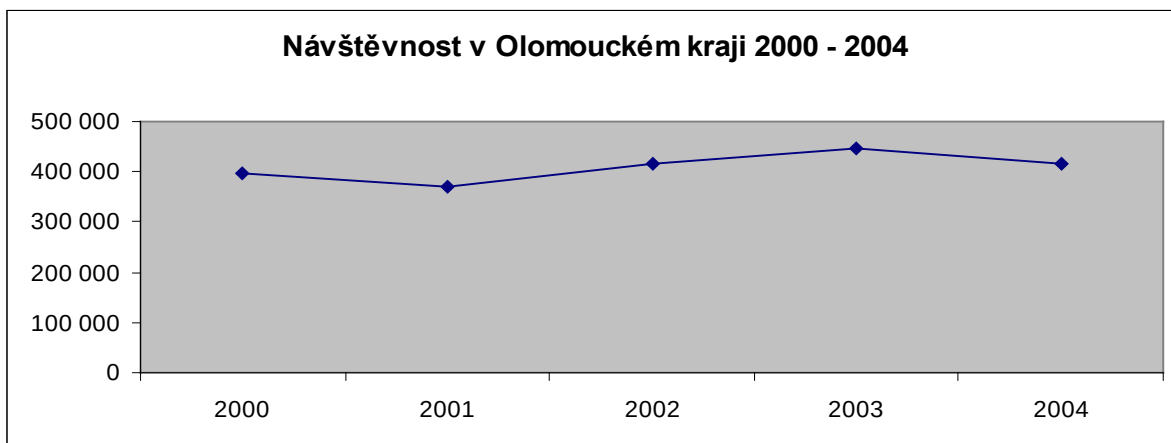
Návštěvnost v České republice podle krajů (r. 2004)

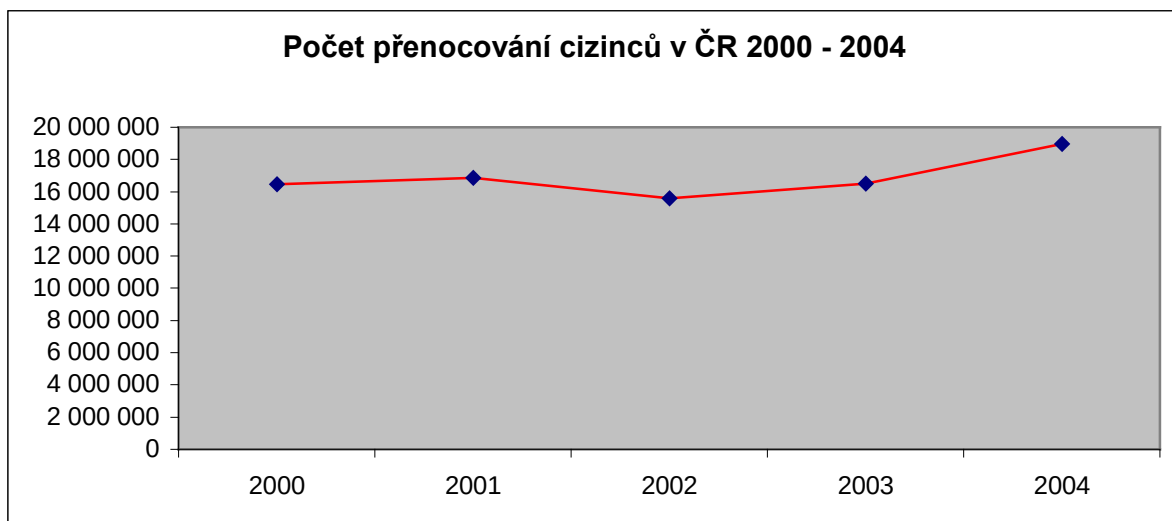
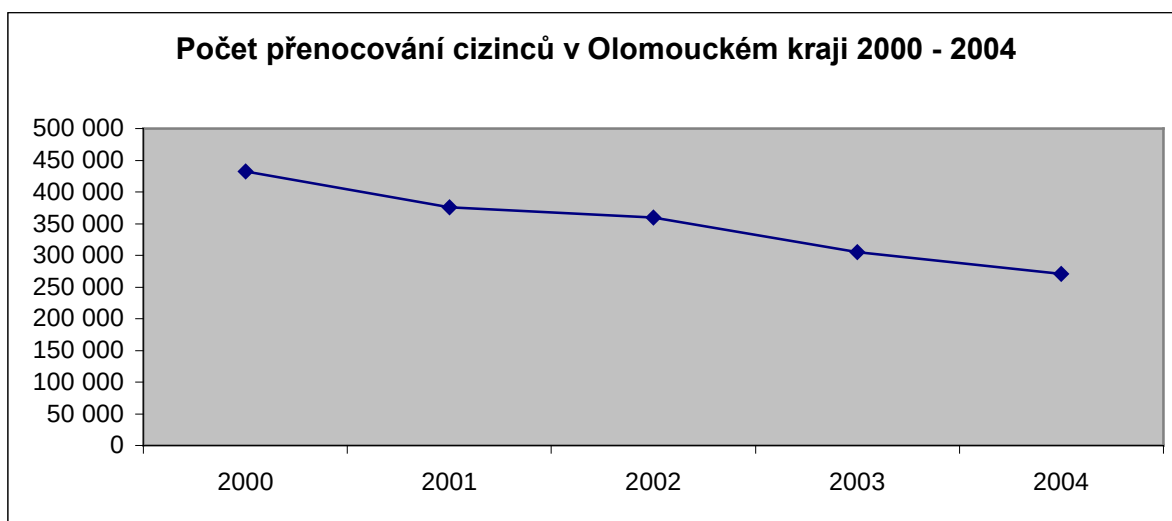
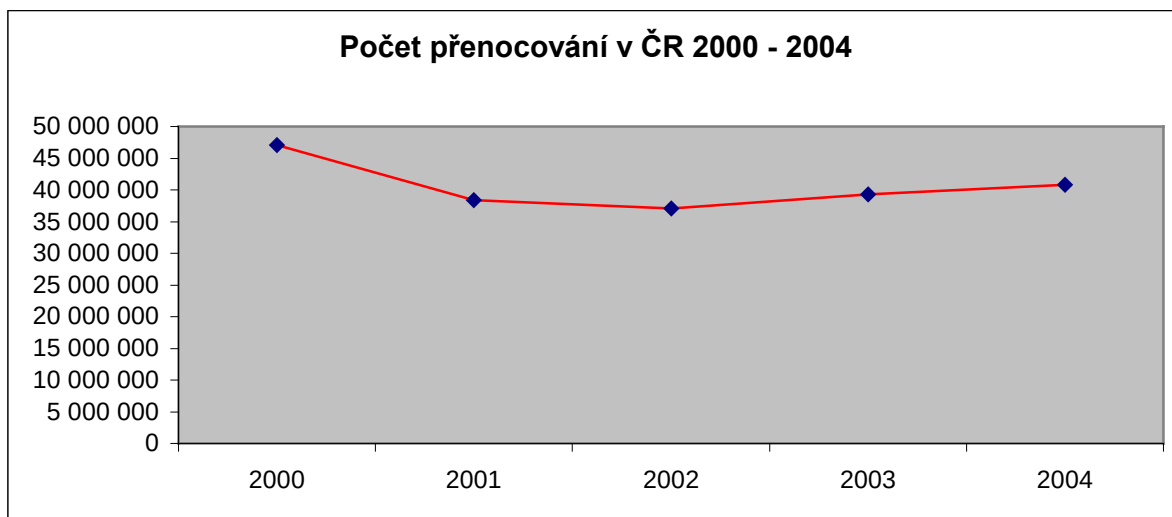
Kraj	počet hostů		počet přenocování		průměrná délka pobytu	
	celkem	cizinci	celkem	cizinci	celkem	cizinci
Hl. m. Praha	3 863 989	3 470 279	10 666 629	9 796 723	3,8	3,8
Středočeský	854 987	268 155	2 606 761	709 062	4,0	3,6
Jihočeský	1 068 596	317 742	3 658 198	843 056	4,4	3,7
Plzeňský	519 024	170 586	1 673 475	499 654	4,2	3,9
Karlovarský	564 543	386 971	3 803 526	2 534 763	7,7	7,6
Ústecký	355 225	148 441	1 282 531	534 299	4,6	4,6
Liberecký	752 473	250 575	2 801 647	998 690	4,7	5,0
Královéhradecký	951 492	298 128	3 809 230	1 160 877	5,0	4,9
Pardubický	338 687	53 018	1 185 015	183 942	4,5	4,5
Vysočina	399 005	64 194	1 229 548	191 351	4,1	4,0
Jihomoravský	1 014 514	345 930	2 213 052	653 748	3,2	2,9

Olomoucký	417 663	97 405	1 767 957	270 710	5,2	3,8
Zlínský	522 355	81 608	1 964 446	315 815	4,8	4,9
Moravskoslezský	597 136	108 193	2 118 693	287 772	4,5	3,7
Česká republika	12 219 689	6 061 225	40 780 708	18 980 462	4,3	4,1

Pramen: ČSÚ

Z výše uvedených statistických údajů vyplývá, že návštěvnost v Olomouckém kraji ve sledovaných letech kolísá a v roce 2004 byl zaznamenán pokles počtu hostů (-7%), z nichž cizinci tvoří poměrně významnou část a pokles počtu přenocování (-7%). Zároveň v porovnání s celkovou návštěvností v ČR se jedná o velmi negativní trendy, neboť počet hostů i přenocování v ČR od roku 2003 roste. (v roce 2004 se jednalo o růst počtu hostů o téměř 8% a růst počtu přenocování o téměř 4%). Tyto trendy jsou vyjádřeny v porovnání s ČR v následujících grafech:

Výsledky statistických šetření návštěvnosti podle jednotlivých krajů jsou dále rozpracovány za jednotlivé okresy Olomouckého kraje a turistický region Severní Morava a Slezsko:

Návštěvnost turistického regionu Severní Moravy a Slezska v roce 2000

Okres	počet hostů		počet přenocování		průměrná délka pobytu	
	celkem	cizinci	celkem	cizinci	celkem	cizinci
Bruntál	128 436	36 690	648 035	133 222	6,0	4,6
Frýdek - Místek	227 118	69 502	924 468	247 404	5,1	4,6
Jeseník	112 867	19 831	273 531	89 573	6,0	5,4
Karviná	45 271	12 323	440 807	61 615	10,7	6,0
Nový Jičín	82 292	22 760	475 125	90 335	6,8	5,0
Opava	55 291	17 326	198 251	61 531	4,6	4,6
Ostrava	96 881	42 345	344 548	132 182	4,6	4,1
Šumperk	125 950	35 329	754 555	176 727	6,0	4,8
Vsetín	176 945	46 156	634 699	135 090	5,3	4,8
Turistický region SMaS	1 051 051	302 262	4 694 019	1 127 679	5,8	4,7

Pramen: ČSÚ

Návštěvnost podle ubytovaných v okresech Olomouckého kraje (r. 2001)

Okres	počet hostů		počet přenocování		průměrná délka pobytu	
	celkem	cizinci	celkem	cizinci	celkem	cizinci
Jeseník	81 788	23 261	527 024	103 098	7,4	5,4
Olomouc	92 074	30 818	248 345	79 977	3,7	3,6
Prostějov	37 079	8 486	113 875	26 991	4,1	4,2
Přerov	44 841	15 436	337 791	69 532	8,5	5,5
Šumperk	115 182	28 268	455 082	95 962	5,0	4,4
Olomoucký kraj	370 964	106 269	1 682 117	375 560	5,5	4,5

Pramen: ČSÚ

Počet hostů v Olomouckém kraji od roku 2000 klesl o 27 156, návštěvnost cizinců zůstala na stejné úrovni. Největší pokles návštěvnosti zaznamenal Šumperský okres, a to o 44 768 hostů, naopak nárůstu dosáhl okres Olomoucký, a to o 21 708 hostů. Počet cizinců stoupl hlavně v Olomouckém okrese (o 5 359) a v okrese Jeseník (o 3 880).

Oproti roku 2000 klesl počet celkových **přenocování** o 428 834, největší pokles zaznamenal opět Šumperský okres, a to o 179 617 v celkových počtech, u cizinců to činilo 39 128. Naopak ke zvýšení počtu přenocování u cizinců došlo v Jesenickém okrese, kdy rozdíl mezi rokem 2000 a 2001 činil plus 15 369.

Průměrná **délka pobytu** ubytovaných návštěvníků Olomouckého kraje v posledních dvou letech klesla, tento pokles u pobytu všech hostů činil od r. 2000 téměř 0,8 dne, u cizinců 0,6 dne.

Návštěvnost turistického regionu Severní Moravy a Slezska v roce 2001

Okres	počet hostů		počet přenocování		průměrná délka pobytu	
	celkem	cizinci	celkem	cizinci	celkem	cizinci
Bruntál	115 625	30 993	Od roku 2002 již ČSÚ data v tomto členění nesleduje.			
Frýdek - Místek	215 899	56 199				
Jeseník	122 267	39 802				
Karviná	44 121	8 691				
Nový Jičín	78 743	25 550				
Opava	52 185	15 658				
Ostrava	112 044	32 916				
Šumperk	158 013	45 560				
Vsetín	179 890	57 919				
Turistický region SMaS	1 078 787	313 288				

Pramen: ČSÚ

Návštěvnost podle ubytovaných v okresech Olomouckého kraje (r. 2001)

Okres	počet hostů		počet přenocování		průměrná délka pobytu	
	celkem	cizinci	celkem	cizinci	celkem	cizinci
Jeseník	81 788	23 261	527 024	103 098	7,4	5,4
Olomouc	92 074	30 818	248 345	79 977	3,7	3,6
Prostějov	37 079	8 486	113 875	26 991	4,1	4,2
Přerov	44 841	15 436	337 791	69 532	8,5	5,5
Šumperk	115 182	28 268	455 082	95 962	5,0	4,4
Olomoucký kraj	370 964	106 269	1 682 117	375 560	5,5	4,5

Pramen: ČSÚ

Kapacity ubytovacích zařízení v turistických regionech ČR (k 31. 7. 2000)

Turistický region	Počet zařízení	Počet pokojů	Počet lůžek
Praha	869	24 940	58 488
Okolí Prahy	851	11 463	32 071
Jižní Čechy	1 169	10 524	33 145
Šumava	1 061	8 263	25 373
Plzeňsko	194	2 675	7 664
Západočeské lázně	579	10 611	24 696
Severozápadní Čechy	622	10 237	26 808
Český sever	2 622	26 857	79 047
Český ráj	245	2 694	7 816
Východní Čechy	765	10 510	29 791
Vysočina	524	6 868	21 866
Jižní Morava	908	14 551	39 959
Střední Morava	164	2 970	8 041
Severní Morava a Slezsko	1 011	16 039	46 551
Celkem	11 584	159 202	441 316
Podíl Severní Moravy a Slezska	8,7 %	10,1 %	10,5 %

Pramen: ČSÚ

Kapacity ubytovacích zařízení podle krajů v roce 2001

Kraj	Počet zařízení	Počet pokojů	Počet lůžek	Lůžek na 1 km ²
Hl. m. Praha	940	30 714	70 952	143,0
Středočeský	933	12 539	35 358	3,2
Jihočeský	1 888	15 998	49 577	4,9
Plzeňský	741	8 183	23 545	3,1
Karlovarský	623	12 560	28 807	8,7
Ústecký	605	9 318	25 202	4,7
Liberecký	1 778	16 086	49 834	15,8
Královéhradecký	1 562	17 180	51 610	10,8
Pardubický	430	5 663	16 517	3,7
Vysočina	545	6 698	21 457	3,1
Jihomoravský	697	11 669	31 814	4,5
Olomoucký	449	6 729	19 297	3,8
Zlínský	489	7 979	21 677	5,5
Moravskoslezský	627	10 981	31 311	5,6
Česká republika	12 307	172 297	476 958	6,0

Pramen: ČSÚ

Kapacity ubytovacích zařízení podle krajů k 31.7.2002

Kraj	Počet zařízení	Počet pokojů	Počet lůžek	Lůžek na 1 km ²
Hl. m. Praha	598	31 575	73 464	
Středočeský	750	13 640	41 373	
Jihočeský	1 041	17 060	55 221	
Plzeňský	544	8 926	26 984	
Karlovarský	512	13 783	32 095	
Ústecký	513	8 871	25 620	
Liberecký	1 095	15 664	50 864	
Královéhradecký	1 178	18 017	54 768	
Pardubický	379	6 087	19 205	
Vysočina	433	7 280	24 665	
Jihomoravský	597	12 925	36 679	

Olomoucký	390	7 381	22 065	
Zlínský	448	9 028	26 435	
Moravskoslezský	620	11 738	35 376	
Česká republika	9 098	181 975	524 814	

Pramen: ČSÚ

Kapacity ubytovacích zařízení v turistickém regionu SMaS (k 31. 7. 2000)

Okres	Počet zařízení	Počet pokojů	Počet lůžek	Počet lůžek na 100 km ²
Bruntál	200	2 547	7 691	464
Frýdek–Místek	251	4 128	11 774	925
Jeseník	184	2 070	6 100	848
Karviná	35	1 042	2 214	638
Nový Jičín	85	1 744	4 851	528
Opava	50	1 010	2 853	249
Ostrava	30	1 438	3 008	1406
Šumperk	150	2 340	7 575	576
Vsetín	203	3 091	8 936	782
Turistický region SMaS	1 188	19 410	55 002	630
Česká republika	12 806	184 210	502 246	636
Podíl REG./ČR	9,3 %	10,5 %	11,0 %	

Pramen: ČSÚ

Kapacity ubytovacích zařízení v turistickém regionu SMaS (k 31. 7. 2001)

Okres	Počet zařízení	Počet pokojů	Počet lůžek	Počet míst na volné ploše
Bruntál	195	2 355	7 522	640
Frýdek–Místek	234	3 591	11 189	3 580
Jeseník	181	1 948	6 013	404
Karviná	35	1 158	2 705	-
Nový Jičín	83	1 520	4 261	952
Opava	49	952	2 771	560
Ostrava	31	1 405	2 863	-
Šumperk	143	2 077	6 641	1 092
Vsetín	202	2 985	8 795	2 813
Turistický region SMaS	1 148	17 991	52 760	10 041
Česká republika	12 307	172 297	476 958	150 295
Podíl REG./ČR (v %)	9,3%	10,4%	11,0%	6,7%

Pramen: ČSÚ

Kapacity ubytovacích zařízení podle okresů Olomouckého kraje (k 31. 7. 2001)

Okres	Počet zařízení	Počet pokojů	Počet lůžek	Lůžek na 1 km ²
Jeseník	181	1 948	6 013	836,3
Olomouc	58	1 137	2 615	180,2
Prostějov	44	581	1 862	241,8
Přerov	23	986	2 166	245,0
Šumperk	143	2 077	6 641	504,6
Olomoucký kraj	449	6 729	19 297	375,4

Pramen: ČSÚ

Ubytovací kapacity vykazované pro potřeby Českého statistického úřadu byly konfrontovány se skutečností zjišťovanou vlastním šetřením. Provedené zmapování proběhlo pro účely této práce ověřováním v terénu s využitím nabídkových a propagačních materiálů v informačních centrech v r. 2002.

Kapacity ubytovacích zařízení v Olomouckém kraji dle vlastního šetření (2002)

Region	Počet zařízení		Počet lůžek	
	ČSÚ (2001)	Vlastní šetření	ČSÚ (2001)	Vlastní šetření
Jeseník	181	128	6 013	6 154
Olomouc	58	29	2 615	1 158
Prostějov	44	31	1 862	1 204
Přerov	23	47	2 166	2 924

Šumperk	143	60	6 641	3 278
Olomoucký kraj	449	295	14 297	14 718

Pramen: ČSÚ a vlastní šetření

Údaje zjištěné vlastním šetřením jsou ve srovnání s údaji ČSÚ značně rozkolísané, velké množství zařízení nebylo dohledáno. Přitom je pravděpodobné, že reálná nabídka ubytovacích kapacit převyšuje vykazované hodnoty, zejména v kapacitách letního ubytování v nižších cenových kategoriích. Hlavní příčiny rozdílů lze vysvětlit následovně:

- Tam, kde probíhají stavební činnosti (opravy, údržba, rekonstrukce, nová investiční výstavba), je kapacita dočasně vyřazena z provozu, u nových kapacit mohou být údaje publikovány s jistým zpožděním.
- Rozšíření kapacit podle okamžitého stavu poptávky (přistýlky, vzájemná výpomoc podnikatelů apod.).
- Rozdíly mezi zimní a letní kapacitou, kdy například ubytování v internátech, kolejích, chatkách apod. je příznačné pro letní období školních prázdnin. Část ubytovatelů, zejména v soukromých domech, nabízí ubytování pouze na část roku (zima nebo léto), nebo ji rezervuje pro sjednané skupiny zájemců.

Z hlediska **struktury ubytovacích kapacit** stojí Olomoucký kraj na 10. – 11. místě v republice spolu s Královéhradeckým krajem v podílu hotelových kapacit. Lépe je na tom v kapacitě penzionů, kdy stojí na 8. místě v republice a je v nadprůměru. Jeden z nejvyšších podílů (spolu se sousedním Moravskoslezským a Zlínským krajem) má i u hromadných ubytovacích zařízení typu turistických chat a rekreačních středisek. Individuální ubytování v soukromí je rozvinuto na lehce podprůměrné úrovni.

Počty lůžek v ubytovacích zařízeních podle typu a krajů (k 31. 7. 2000)

Kraj	Hotel, motel	Pension	Kemp, osada	Turist. ubytovna	Individuální	Ostatní	Celkem
Hl. m. Praha	44 258	3 279	608	1 050	3 459	20 017	72 671
Středočeský	13 463	2 839	5 718	1 667	3 467	9 906	37 060
Jihočeský	10 442	5 094	6 828	3 209	8 866	17 899	52 338
Plzeňský	7 975	3 226	2 450	1 510	2 826	6 099	24 086
Karlovarský	14 688	3 035	1 182	1 048	2 349	5 848	28 150
Ústecký	11 046	3 772	2 934	2 303	1 631	4 256	25 942
Liberecký	13 121	9 275	4 785	2 752	8 714	14 947	53 594
Královéhradecký	14 505	9 614	4 289	3 500	6 348	16 631	54 887
Pardubický	4 790	1 561	2 676	1 408	950	6 490	17 875
Vysočina	5 560	1 620	2 692	1 694	2 091	9 209	22 866
Jihomoravský	13 142	2 453	3 980	3 574	2 572	11 285	37 006
Olomoucký	5 929	3 148	1 386	2 339	1 434	6 258	20 494
Zlínský	8 629	2 260	1 832	1 331	1 163	7 671	22 886
Moravskoslezský	13 626	4 126	2 470	2 796	1 105	8 268	32 391
podíl	42,1 %	12,8 %	7,6 %	8,6 %	3,4 %	25,5 %	100,0 %
Česká republika	181 174	55 302	43 830	30 181	46 975	144 784	502 246
Podíl MSK/ČR	7,5 %	7,5 %	5,6 %	9,3 %	2,4 %	5,7 %	6,4 %

Pramen: ČSÚ

Počty lůžek v ubytovacích zařízeních podle typu a krajů (k 31. 7. 2001)

Kraj	Hotel, motel	Pension	Kemp, osada	Turist. ubytovna	Individuální	Ostatní	Celkem
Hl. m. Praha	43 625	2 837	555	1 153	3 288	19 494	70 952
Středočeský	13 372	2 475	7 553	1 366	3 414	9 240	35 358
Jihočeský	9 975	5 144	5 491	3 239	8 654	15 012	49 577
Plzeňský	7 868	3 152	3 175	1 349	2 787	5 214	23 545
Karlovarský	13 710	2 779	1 336	796	2 319	7 867	28 807
Ústecký	10 463	3 205	2 771	2 306	1 694	4 763	25 202
Liberecký	12 800	8 934	4 712	3 060	8 407	11 921	49 834
Královéhradecký	14 127	9 272	3 974	3 820	6 063	14 354	51 610
Pardubický	4 408	1 556	2 360	1 304	927	5 962	16 517
Vysočina	5 386	1 352	2 525	2 007	2 004	8 183	21 457
Jihomoravský	12 410	2 133	4 005	3 158	2 323	7 785	31 814
Olomoucký	5 334	3 690	1 252	2 534	1 436	5 051	19 297
Zlínský	8 598	2 032	2 013	1 358	1 253	6 423	21 677
Moravskoslezský	12 650	4 307	2 568	3 365	1 101	7 320	31 311
podíl	40,4 %	13,8 %	8,2 %	10,8 %	3,5 %	23,4 %	100 %

Česká republika	174 726	46 529	37 349	26 092	43 316	114 846	476 958
Podíl MSK/ČR	7,2 %	9,3 %	6,9 %	13 %	2,5 %	6,4 %	6,6 %

Pramen: ČSÚ

Využití lůžek a pokojů u hotelů, motelů a penzionů podle krajů (r. 2000)

Kraj	Využití lůžek (%)	Využití pokojů (%)
Hl. m. Praha	55,0	60,8
Středočeský	42,4	47,3
Jihočeský	42,3	46,2
Plzeňský	39,8	45,5
Karlovarský	53,9	59,5
Ústecký	39,9	45,7
Liberecký	37,9	43,2
Královéhradecký	42,2	48,6
Pardubický	42,3	46,3
Vysočina	39,7	46,2
Jihomoravský	40,3	45,2
Olomoucký	39,3	44,7
Zlínský	49,4	53,9
Moravskoslezský	46,3	52,4
Česká republika	46,0	51,8

Pramen: ČSÚ

Využití lůžek a pokojů u hotelů, motelů a penzionů podle krajů (r. 2001)

Kraj	Využití lůžek (%)	Využití pokojů (%)
Hl. m. Praha	53,4	59,2
Středočeský	38,2	43,6
Jihočeský	37,1	42,2
Plzeňský	42,9	47,0
Karlovarský	61,2	65,5
Ústecký	33,9	38,8
Liberecký	37,1	42,4
Královéhradecký	44,6	50,7
Pardubický	41,4	45,1
Vysočina	40,0	45,7
Jihomoravský	35,1	39,2
Olomoucký	35,2	39,8
Zlínský	48,1	53,2
Moravskoslezský	42,6	48,1
Česká republika	45,1	50,7

Pramen: ČSÚ

Využití lůžek a pokojů u hotelů, motelů a penzionů podle krajů (r. 2002)

Kraj	Využití lůžek (%)	Využití pokojů (%)
Hl. m. Praha	47,3	53,6
Středočeský	37,9	43,7
Jihočeský	37,5	43,0
Plzeňský	40,2	45,8
Karlovarský	55,4	60,3
Ústecký	31,8	37,7
Liberecký	37,9	44,2
Královéhradecký	39,8	46,3
Pardubický	37,5	42,7
Vysočina	37,2	44,5
Jihomoravský	34,3	39,7
Olomoucký	37,6	42,8
Zlínský	47,5	52,0
Moravskoslezský	39,3	44,5
Česká republika	41,8	47,8

Pramen: ČSÚ

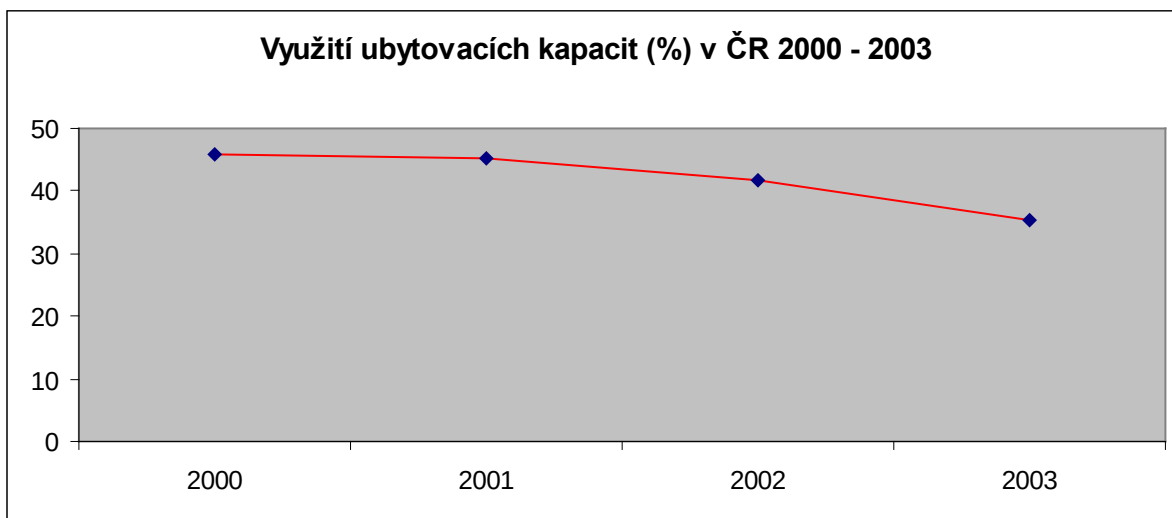
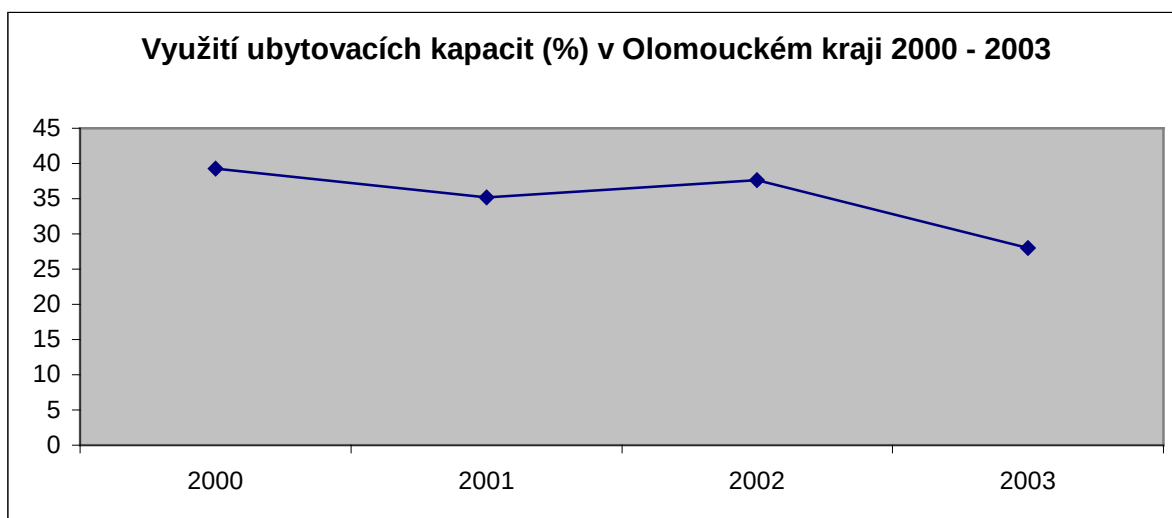
Využití lůžek a pokojů u hotelů, motelů a penzionů podle krajů (r. 2003)

Kraj	Využití lůžek (%)	Využití pokojů (%)
Hl. m. Praha	47,2	54,3
Středočeský	33,9	40,3

Jihočeský	28,0	33,3
Plzeňský	31,4	36,3
Karlovarský	45,8	53,8
Ústecký	23,8	29,6
Liberecký	28,9	34,2
Královéhradecký	30,5	35,8
Pardubický	28,5	32,0
Vysočina	27,6	32,9
Jihomoravský	27,2	33,3
Olomoucký	28,0	32,9
Zlínský	37,0	43,1
Moravskoslezský	32,7	39,5
Česká republika	35,4	42,1

Pramen: ČSÚ

Trvalým trendem je rovněž pokles využití ubytovacích kapacit jak v Olomouckém kraji, tak i v ČR. Vzhledem k tomu, že příjmy za ubytování tvoří významnou část celkových příjmů v cestovním ruchu, jedná se o poměrně negativní trend, který je vyjádřen v porovnání s ČR v následujících grafech:

Výsledky statistických šetření využití ubytovacích kapacit podle jednotlivých krajů jsou dále rozpracovány za jednotlivé okresy Olomouckého kraje a turistický region Severní Morava a Slezsko:

Využití lůžek a pokojů u hotelů, motelů a penzionů v turistickém regionu SMaS (r. 2000)

Okres	Využití lůžek (%)	Využití pokojů (%)
Bruntál	38,3	43,3
Frýdek-Místek	44,5	49,4
Jeseník	35,9	43,2

Karviná	76,8	81,4
Nový Jičín	40,6	43,4
Opava	40,3	46,1
Ostrava	42,0	48,6
Šumperk	38,3	42,2
Vsetín	43,5	47,6
Turistický region SMaS	45,6	49,2
Česká republika	46,0	51,8

Pramen: ČSÚ

Využití lůžek a pokojů u hotelů, motelů a penzionů v turistickém regionu SMaS (r. 2001)

Okres	Využití lůžek (%)	Využití pokojů (%)
Bruntál	38,8	43,3
Frýdek–Místek	39,9	45,5
Jeseník	30,7	37,3
Karviná	73,1	77,7
Nový Jičín	36,5	37,9
Opava	38,3	43,3
Ostrava	32,6	38,4
Šumperk	36,5	37,6
Vsetín	41,1	45,6
Turistický region SMaS	40,83	45,18
Česká republika	45,1	50,7

Pramen: ČSÚ

Využití lůžek a pokojů u hotelů, motelů a penzionů v % podle okresů Olomouckého kraje (r. 2001)

Okres	Hrubé využití lůžek	Čisté využití lůžek	Využití pokojů
Jeseník	23,2	30,7	37,3
Olomouc	33,7	42,6	51,2
Prostějov	28,6	38,0	40,6
Přerov	23,3	25,7	29,6
Šumperk	28,5	36,5	37,6
Olomoucký kraj	27,9	35,2	39,8

Pramen: ČSÚ

Počet podnikatelských subjektů v CR v turistickém regionu SMaS (k 29. 6. 2001)

Okres	Podnikatelské subjekty na 10 tis. obyvatel	Fyzické osoby v přepočtu na 10 tis. obyvatel
Bruntál	88	85
Frýdek–Místek	73	67
Jeseník	163	156
Karviná	65	61
Nový Jičín	85	80
Opava	72	68
Ostrava	83	74
Šumperk	86	82
Vsetín	107	101
Turistický region SMaS	82	77
Česká republika	108	99

Pramen: Ústav územního rozvoje Brno

Rozsah značení pěších turistických tras podle krajů (r. 2001)

Kraj	Délka (km)	Hustota (km/km ²)	Počet směrůvek	Směrůvek na 1 km tras	Počet velkých map
Středočeský + Praha	5 672	0,493	9 640	1,70	64
Jihočeský	4 971	0,494	7 818	1,57	206
Plzeňský	3 809	0,504	5 606	1,47	235
Karlovarský	1 305	0,394	1 657	1,27	76
Ústecký	2 312	0,433	2 379	1,03	99
Liberecký	2 194	0,694	3 027	1,38	87
Královéhradecký	3 410	0,717	5 754	1,69	247
Pardubický	1 927	0,427	2 574	1,34	69
Vysočina	2 716	0,392	3 407	1,25	115

Jihomoravský	2 606	0,369	3 381	1,30	122
Olomoucký	2 407	0,468	4 169	1,73	80
Zlínský	1 930	0,487	2 790	1,45	155
Moravskoslezský	2 777	0,500	3 603	1,30	120
Česká republika	38 036	0,482	55 805	1,47	1 675
Turistický region SMaS	5 012	0,574	7 576	1,51	234
Podíl REG./ČR	13,18 %	-	13,58 %	-	13,97 %

Pramen: KČT

Rozsah značení pěších turistických tras v regionu Severní Moravy a Slezska (r. 2001)

Okres	Délka (km)	Hustota (km/km ²)	Počet směrovek	Směrovek na 1 km tras	Počet velkých map
Bruntál	738	0,445	995	1,35	10
Frýdek – Místek	800	0,628	882	1,10	32
Jeseník + Šumperk	1 415	0,695	2 705	1,91	44
Karviná	185	0,533	267	1,44	9
Nový Jičín	434	0,473	651	1,50	17
Opava	434	0,379	653	1,50	45
Ostrava	186	0,869	155	0,83	7
Vsetín	820	0,717	1 268	1,55	70
Turistický region SMaS	5 012	0,574	7 576	1,51	234

Pramen: KČT

Rozsah cyklotras v turistickém regionu Severní Moravy a Slezska (r. 2001)

Okres	Délka (v km)	Hustota (km tras / km ²)
Bruntál	461	0,278
Frýdek – Místek	575	0,452
Jeseník + Šumperk	368	0,181
Karviná	82	0,236
Nový Jičín	219	0,239
Opava	292	0,255
Vsetín	351	0,307
Turistický region SMaS	2 348	0,269

Pramen: KČT

Vybrané cyklotrasy IV. třídy v turistickém regionu Severní Moravy a Slezska (tučně jsou uvedeny cyklotrasy procházející mikroregionem Zábřežsko)

Číslo	Průběh trasy	km
4063	Petrušov – Maletín – Svojanov	9
4071	Kladská Brána – Suchý vrch – Mladkov – Hanička - Mezivří	95,5
4224	Výprachtice – Štíty – Cotkytle - Tatenice	18
6202	Mohelnice – Mírov – Svojanov	17
6203	Maletín – Krchleby - Zábřeh	6
6204	Hrabí – Loštice – Líšnice – Křemačov – Řepová - Krchleby	21
5084	Víceměřice - Nezamyslice - Uhřice - Měrovice	24
6009	V. Bystřice - Hlubočky - Šternberk - Paseka	52
6025	Bouzov - Slavětín - Náměšť - Olomouc	46
6026	Hrabová - Úsov - Červenka	20
6027	Litovel - Náklo - Poděbrady	26
6028	Úsov - Uničov - Brníčko	15
6029	Olomouc - Bohuňovice - Dětrichov - Bruntál - Vrbno p. P.	85
6030	Mar. Údolí - Kopeček - Dolany - Hlušovice	14
6031	Úsov - Veleboř - Lipinka - Troubelice	12
6032	Uničov - Troubelice - Nová Hradečná - Oskava - Rabštejn	24
6033	Pěnčín - Mladeč - Nový Dvůr	23
6034	Čechy p. Kosířem - Slatinice - Těšetice	15
6035	Radslavice - Pavlovice - Pod Krásnicí	12

6036	Javoříčko - Bouzov, Doly	6
6037	Ješov - Nové Pole - Krakovec	10
6038	Těšetice – Lutín – Slatinky	4
6041	Bílá Voda, CLO - Javorník - Vidnava	24
6042	Žulová - Bernartice, CLO	13
6043	Žulová - Javorník - Bílý potok, CLO	24
6044	Bílá Voda, CLO - Javorník - Hraničky	37
6045	H. Heřmanice - Hraničky - Dolní Fořt	24
6047	Vidnava - Černá Voda	9
6049	Grygov - Brodek u Př. - Cítov	9
6050	Okruh Bradlo	9
6051	Spojka u Nových Mlýnů	2
6052	Troubelice - Šumvald - Dlouhá Loučka	10
6053	Haukovice - Rešov - Sovinec - Rešov - Jiříkov, rozc.	37
6056	Lhota n.Mor. - Náklo - Příkazy	5
6058	Hranice - Bohuslávky - Veselíčko - Tršice	30
6059	Lipník n.B. - Loučka	4
6061	Blatec - Grygov - Přestavky - Lipňany - Tršice	17
6071	Zlaté Hory - Rejvíz	9
6072	Heřmanovice - Zlaté Hory, CLO	13
6102	Bělkovice - Sv. Kopeček, rozc.	6
6103	Bělkovice, Laštany - Sv. Kopeček - Bystrovany	14
6104	Šternberk - Mor. Huzová - Bohuňovice	13
6105	Dalov - Huzová - Babice - Šternberk	28
6106	Šternberk - Huzová - Jiříkov	20
6107	Šternberk - Štěpánov - Lhota n.Mor.	16
6108	Hr. Petrovice - Hr. Voda	21
6114	Nedvězí, rozc. – Šumperk – Staré Město – Kladské sedlo (CZ/PL)	66
6129	Bělkovice - Horní Loděnice	16
6130	Dalov - Hrádek Mutkov	4
6137	Helfštýn - Soběchleby - Blazice	14

Pramen: KČT

Památkově chráněné objekty v regionu SMaS podle okresů

Okres	Počet	Počet na 100 km ²
Bruntál	387	23,3
Frýdek – Místek	304	23,9
Jeseník	168	23,4
Karviná	105	30,3
Nový Jičín	506	55,1
Opava	337	29,5
Ostrava	223	104,2
Šumperk	383	29,1
Vsetín	225	19,7
Turistický region SMaS	2 638	30,2
Česká republika	38 765	49,2

Pramen: SÚPP

Sakrální památky v regionu SMaS podle okresů

Okres	kostel	kaplička kaple	boží muka	socha	kříž	zvonice	klášter	sakrální celkem
Bruntál	72	15	3	26	8	3	2	129
Frýdek–Místek	39	14	3	34	18	-	-	108
Jeseník	24	10	5	15	4	-	-	58
Karviná	16	8	1	16	5	-	-	46
Nový Jičín	46	18	5	39	19	4	2	133
Opava	48	32	8	17	8	4	5	122
Ostrava	12	3	-	3	3	-	-	21
Šumperk	47	27	27	60	20	4	-	185
Vsetín	34	5	3	13	13	9	-	77
Tur. region SMaS	338	132	55	223	98	24	9	879

Pramen: ČSÚ

Rustikální památkové objekty v regionu SMaS podle okresů

Okres	roln. usedlost	fojtství	mlýn	dvůr	celkem
Bruntál	97	-	3	2	102
Frýdek–Místek	34	2	2	-	38
Jeseník	10	-	-	-	10
Karviná	2	-	1	-	3
Nový Jičín	103	3	2	-	115
Opava	51	2	-	-	57
Ostrava	-	-	-	-	-
Šumperk	53	-	-	-	53
Vsetín	33	3	-	-	36
Tur. region SMaS	383	10	8	2	414

Pramen: ČSÚ

Hrady, hradiště, zříceniny a zámky v regionu SMaS podle okresů

Okres	hrady, hradiště, zříceniny	zámky	ostatní
Bruntál	14	14	128
Frýdek–Místek	2	7	149
Jeseník	4	6	90
Karviná	1	9	47
Nový Jičín	3	11	244
Opava	5	23	130
Ostrava	-	3	199
Šumperk	10	11	124
Vsetín	2	9	101
Turistický region SMaS	41	93	1 212

Pramen: ČSÚ

Národní přírodní památky Olomouckém kraji

NPP	Region	Rozloha (ha)	Přírodní oblast
Na Špičáku	Jesenicko	7,1	Předhoří Hrubého Jeseníku
Park v Bílé Lhotě	Olomoucko	2,4	Drahanská vrchovina
Třesín	Litovelsko	1,2	Kvartér řeky Moravy
Venušiny misky	Vidňavsko	3,9	Předhoří Hrubého Jeseníku
Na skále	Olomoucko	4,6	Hornomoravský úval
Jeskyně Na Pomezí	Jesenicko	13,8	Hrubý Jeseník
Státní lom	Prostějovsko	0,6	Drahanská vrchovina
Růžičkův lom	Prostějovsko	1,3	Drahanská vrchovina
Borový	Vidňavsko	36,8	Předhoří Hrubého Jeseníku
Hrdibořické rybníky	Prostějovsko	37,1	Kvartér řeky Moravy

Pramen: AOPK ČR

Pozn.: Od r. 2003 jsou nově vyhlášenou NPP **Zbrašovské aragonitové jeskyně***Národní přírodní rezervace v Olomouckém kraji*

NPR	Region	Rozloha (ha)	Přírodní oblast
Hůrka u Hranic	Hranicko	37,5	Hornomoravský úval
Rašeliniště Skřítek	Šumpersko	166,7	Hrubý Jeseník
Rejvíz	Jesenicko	331,3	Hrubý Jeseník
Šerák – Keprník	Jesenicko	800,1	Hrubý Jeseník
Špraněk	Olomoucko	28,7	Drahanská vrchovina
Zástudánčí	Kojetínsko	100,6	Kvartér řeky Moravy
Žebračka	Přerov	234,1	Hornomoravský úval
Vrapač	Litovelsko	80,7	Kvartér řeky Moravy
Ramena řeky Moravy	Litovelsko	71,2	Kvartér řeky Moravy
Kralický Sněžník	Hanušovicko	1694,7	Hrubý Jeseník
Praděd	Jesenicko	2031,4	Hrubý Jeseník

Pramen: AOPK ČR

Přírodní památky a rezervace v okresech Olomouckého kraje

Okres	Počet přírodních památek	Počet přírodních rezervací
Jeseník	5	6
Olomouc	17	12
Prostějov	31	12
Přerov	6	6
Šumperk	6	11
Olomoucký kraj	65	47

Pramen: AOPK ČR

Vcelku málo ve srovnání s jinými regiony jsou v Olomouckém kraji **přírodní parky**, jejichž počet dosahuje pouze 6 z celkového počtu 122 registrovaných v ČR, přičemž jeden z nich zasahuje do sousedního kraje. Přírodními parky jsou:

Březná (SU)
Terezké údolí (OL)
Údolí Bystřice (OL + BR)
Kladecko (PV)
Velký Kosíř (PV + OL)
Sovinecko (SU + OL)

Přehled památkově chráněných území podle regionů (okresů)

	Olomoucko	Prostějovsko	Jesenicko	Šumpersko	Přerovsko
Městské památkové rezervace	Olomouc				Lipník n/B.
Vesnická památková rezervace	Příkazy				
Městské památkové zóny	Litovel Šternberk Uničov	Prostějov	Vidnava Javorník Zlaté Hory	Braná Mohelnice Štítý Šumperk	Přerov Tovačov Hranice
Vesnické památkové zóny	Rataje Senička			Dlouhomilov Jakubovice Palonín	Stará Ves Lhotka u Přerova

Pramen: SPÚ Olomouc

Přehled vybraných kulturních a historických objektů podle regionů (okresů)

Objekt	Olomoucko	Prostějovsko	Jesenicko	Šumpersko	Přerovsko
Hrady	3	-	1	1	-
Zámky	1	5	1	2	2
Zříceniny	1	-	2	-	1
Muzea	9	4	9	9	5
Hvězdárny	1	1	-	-	1
Jeskyně	2	-	2	-	1
Objekty celkem	17	10	15	12	10

Pramen: vlastní šetření

Technické památky – výběr

Okres	Místo	Název objektu
Olomouc	Olomouc	Parní vodárna
	Olomouc	Terezká brána
	Olomouc	Skleníky
	Libavá	Větrný mlýn
	Kozlov	Pramen Odry
Šumperk	Velké Losiny	Ruční papírna
	Bludov	Bludovský mlýn
	Zábřeh	Nádraží s přijímací halou

Okres	Místo	Název objektu
Prostějov	Hačky	Větrný mlýn
	Suchdol	Větrný mlýn
	Přemyslovice	Větrný mlýn
	Rozstání	Větrný mlýn
Přerov	Hranice	Viadukt
	Slavič	Bývalý tunel Severní dráhy Ferdinandovy
	Partutovice	Větrný mlýn
	Kladníky	Větrný mlýn
	Skalička	Větrný mlýn
	Hustopeče n. Bečvou - Poruba	Větrný mlýn

Pramen: vlastní šetření

4 Identifikační údaje o mikroregionu Zábřežsko a jednotlivých obcích

4.1 Širší souvislosti

Mikroregion Zábřežsko byl založen pod názvem *Sdružení obcí mikroregionu Zábřežsko* v roce 1999. Na základě zákona č.128/2000 Sb. o obcích byl pak název upraven a mikroregion od roku 2001 používá název **Svazek obcí Mikroregionu Zábřežsko**.

Činnost Svazku obcí Mikroregionu Zábřežsko je zaměřena především na spolupráci obcí v oblastech:

- trvale udržitelný rozvoj obcí - hospodářský, sociální a kulturní život obcí, životní prostředí obcí
- rozvoj samosprávy obcí.

Představitelé obcí se pravidelně setkávají na zasedáních Valné hromady, popř. Rady mikroregionu a na tzv. Poradenských dnech, které jsou věnovány široké škále témat, dle aktuálnosti – např. financování projektů obcí, školství, kanalizace, legislativa, krizové řízení apod.

Území mikroregionu je tvořeno mírně zvlněnou zalesněnou krajinou jesenického podhůří, stvořenou pro pohodovou letní dovolenou na kole, případně pro zimní dovolenou na běžkách. Jednotlivé obce mikroregionu nabízejí zajímavé turistické cíle. V severní části je přirozeným turistickým centrem město Štíty, které nabízí vedle již zmíněných běžek a cykloturistiky především možnost navštívit Akrobat park Aleše Valenty. V centru mikroregionu lze vystoupit na zříceninu hradu Brničko, či na rozvaliny hradu v Hoštejně, kde je také umístěn památník stavby železniční trati. Za vidění stojí také renesanční hrobka Bukůvků v Postřelmově. Východní část mikroregionu – okolí obce Kamenná – je předurčeno k turistice; nedaleko se tyčí skalní útvar Bradlo a k vidění je také lípa tisíciletí. Pro romantické povahy jsou určeny nádherné výhledy na zvlněnou krajinu v západní části mikroregionu v okolí Hynčiny. Téměř v každé obci lze nalézt památky lidové architektury, selské usedlosti, kapličky, boží muka, kříže a kostely. Příjemně trávit čas mohou lidé při své návštěvě mikroregionu, či při některé z kulturních událostí města Zábřeh.

Celková rozloha mikroregionu je 27 771 ha, což ho řadí k největším mikroregionům Olomouckého kraje. Sestává převážně z obcí, které zároveň patří do správního obvodu obce s rozšířenou působností (ORP) Zábřeh a dalšími dvěmi obcemi, které sousedí s tímto obvodem.

Historicky přirozeným centrem této oblasti je město Zábřeh a vzhledem ke svému správnímu statutu je vedoucím svazku. Plní tedy koordinační a administrativní funkce, je zároveň spádovou oblastí mikroregionu z hlediska pracovních příležitostí, školství, sociální péče, zdravotnictví a kulturního využití.

4.2 Stručná charakteristika obcí mikroregionu

Mikroregion sdružuje 35 711 obyvatel ve třiceti členských obcích:

• Bohuslavice,	• Jestřebí,	• Rájec,
• Brníčko,	• Kamenná,	• Rohle,
• Drozdov,	• Kolšov,	• Rovensko,
• Dubicko,	• Kosov,	• Sudkov,
• Horní Studénky,	• Lesnice,	• Svěbohov,
• Hoštejn,	• Leština,	• Štíty ,
• Hrabová,	• Lukavice,	• Vyšehoří,
• Hynčína,	• Nemile,	• Zábřeh ,
• Chromeč,	• Postřelmov,	• Zborov,
• Jedlí,	• Postřelmůvek,	• Zvole

Z těchto obcí se řadí

- 11 obcí do kategorie do 500 obyvatel
- 13 obcí do kategorie 500-1000 obyvatel
- 6 obcí má nad 1000 obyvatel, z čehož 2 jsou města (obyvatelé města Zábřeh tvoří téměř polovinu obyvatelstva svazku).

Mapa hranic území členských obcí Mikroregionu Zábřežsko

Bohuslavice

Obec Bohuslavice se rozkládá v podhůří Jeseníků, ale je již součástí severní Hané. Leží na levém břehu řeky Moravy pod jejím soutokem s Moravskou Sázavou, mezi městy Mohelnicí a Zábřehem. Katastr obce o výměře 397 ha leží téměř na rovině v nadmořské výšce 258 - 260 m. Půda je převážně orná, velkou část tvoří louky v inundačním území za ochrannými hrázemi. Původně zde bývaly lužní lesy, které však byly z důvodu vytváření zemědělské půdy postupně vykáceny. Obec leží na vydatných ložiscích štěrkopísků a zvláštní pozornost zasluhují vydatné podzemní zdroje velice kvalitní pitné vody. Toto prameniště bylo vybráno jako hlavní zdroj vody pro Vodovod Pomoraví.

Brníčko

Obydlené části Brníčka se rozkládají v nadm. výšce 300 m a nachází se v kopcovitém terénu Úsovské vrchoviny na východ od Zábřeha, táhnou se podél křižovatky u myslivny jednak údolím potoka Loučná k Dlouhomilovu a Šumperku, jednak úžlabinou dalšího potoka směrem ke Strupšínu a Rohli. Ze silnice do Dlouhomilova odbočuje ještě na konci vesnice směrem k západu spojnice do Kolkova

Drozdov

Původ názvu obce (dříve též Droznov) lze vysvětlit jako "ves Drozdova," tedy od osobního jména Drozd. Dříve samostatná obec byla v roce 1980 administrativně připojena k poměrně vzdálenému městu Zábřehu, ale od počátku roku 1992 se opět osamostatnila. Obecním znamením byla kolmo postavená radlice, která má po stranách šest hvězdiček. Jádrem obce leží vlevo od silnice ze Zábřeha do Jedlí v poměrně značné nadmořské výšce 515 m. Katastr o rozloze 1370 hektarů se rozprostírá do značné míry po lesnatých kopcích Zábřezské vrchoviny. Směrem na západ leží v údolí řeky Březné rekreační osada Drozdovská pila, která se po územní reorganizaci v roce 1960 dostala vlastně až k západním hranicím šumperského okresu a do kontaktů s okresem Ústí nad Orlicí.

Dubicko

Název obce je odvozen od doubí, dubiny, tedy od dubového lesa. Obec leží na trase ze Zábřeha do Úsova, v Úsovské vrchovině, která směrem na západ přechází od údolní nivy řeky Moravy. Katastr obce Dubicko byl intenzivně osídlen již v pravěku ve starší i mladší době kamenné. V období kultury lužické existovala jižně od obce osada i s pohřebištěm. V písemných pramenech se Dubicko uvádí poprvé již od roku 1253, kdy zdejší tvrz a od moravského markraběte získané území držel vladyka Beneda z Dubicka, vrchní lovcí pozdějšího krále Přemysla Otakara II., s jehož jménem se setkáváme v listinách od roku 1238.

Horní Studénky

Obec Horní Studénky se nachází ve vysoko položené úžlabině, na západním okraji kopcovitého terénu Zábřezské vrchoviny (460 - 590 m n.m.), 12 km od Zábřeha na Moravě a 5 km od Štítů. První písemná zmínka o obci se datuje z roku 1353. V obci pramení říčka Emilka. V pěkném prostředí se nachází myslivecká chata, poblíž rybník "Sychrov" a malá přehrada v dolní části obce. Krásná příroda a okolní lesy lákají k vycházkám. Kostel sv. Linharta – ochránce dobytka je tradičně poutním místem. První písemná zmínka o poutích je již z roku 1620. Ambity kolem kostela byly původně postaveny na ochranu poutníků před nepohodou.

Hoštejn

Obec Hoštejn je známá hlavně těm, kteří cestují vlaky po hlavní trati z Prahy do Ostravy a mezi Českou Třebovou a Zábřehem se jim na levém břehu Moravské Sázavy za nádražím a pilou objeví malebný obraz na stránkách rozložené vesnice s kostelem a s vysokým holým kopcem vedle, na jehož vrcholu se tyčí jehlan památníku dokončení stavby zdejší železnice v roce 1845. Mnohem dříve než o městečku a později vesnici Hoštejně přinášejí prameny informace o hradu stejného jména, který byl

vybudován na strmém kopci nad údolím Moravské Sázavy. V době největšího rozkvětu tvořil hradní komplex vlastní hrad, obklopený okružním valem s příkopem, který zde stál nejpozději ve druhé polovině 13. století, dále předhradí, vybudované zřejmě ve 14. stol., a do roku 1440 vystavěné předsunuté opevnění. Dnes se nad obcí tyčí jen jeho zřícenina.

Hrabová

Obec Hrabová vznikla asi v době, kdy se osady, tzv. Lhoty zakládaly, tedy v 11. až 12. století. Její původní název zněl Lhota (Lhuota). Protože osad téhož jména i na zábřežském hejtmánství bylo několik, byla pojmenována Lhota Habrová. Název vznikl z habrového lesa, který ji obklopoval. Pro zjednodušení se začalo používat pouze přívlastek Hrabová. Původní jádro Hrabové leží u silnice z Úsova přes Dubicko do Zábřeha. Vitošov leží o dva kilometry severněji. Nad ním se zvedá vysoká a již z dálky viditelná stěna vápencového lomu, která se stále více zakousává do kopce pod Bílým kamenem (588 m).

Hynčina

Obec je ze třech stran ohraničena zalesněnými pahorky, a to ze západu, severu a východu prudkými stráněmi. Jenom z jihu přechází horský masiv ve vrchovinu směrem k Maletínu. Tento lesní pahorkatý límec je několikrát přerušen průrvami, z kterých pramení různé potoky a potůčky či raménky. Největší vodní tok je Petrušovský potok - zvaný Záfský, který se pod Kostelním vrchem (Kirchberg) spojuje s Obecním potokem, který protéká přímo Hynčinou a spolu se pak slévají v "Popeláku" do řeky Sázavy. Původní obec Hynčina-Hynčinov měla 2295 ha lesů, luk a orné půdy. Rozlohou to byla druhá největší obec na bývalém Zábřežském okrese.

Chromeč

Chromeč je jednou z nejstarších českých vesnic na Šumpersku. Ve středověku byla rozdělena na několik částí. V písemných pramenech je poprvé zmíněna k roku 1353, kdy její část s polovinou mlýna prodal Kolda z Postřelmovy Svatoborovi ze Závovic. Po roce 1848 byla obec připojena k politickému a soudnímu okresu Šumperk. Ani Chromeč se nevyhnula integracím nedávných let, v roce 1976 byla administrativně připojena k Bludovu, ale v roce 1990 se opět osamostatnila. Název obce je odvozen od osobního jména Chromek nebo Chromec, jež vzniklo substantizací přídavného jména chromý. Užívala zajímavý pečetní obraz v podobě trojlístu a nástroje připomínajícího pŕlměsí.

Jedlí

Vesnice Jedlí je horská obec, položena ve střední nadmořské výšce 485 m n. m. v severozápadní části Zábřežské vrchoviny v jejím podcelku Drozdovská vrchovina. Katastr obce je poměrně rozsáhlý (993 hektarů) a zahrnuje lesy, louky, ornou půdu, zahrady a zástavbu obytných a účelových stavení. Vesnice je rozložena po obou stranách silnice vedoucí od východu na západ ze Zábřeha do Štítů. Vodopisně patří území obce k povodí Moravy. Do ní odvádějí vodu z místní pramenů a potoků na východě říčka Nemilka a na západě v hlubokém údolí tekoucí říčka Březná, vlévající se obě nejprve do Moravské Sázavy. Nejvyšším místem v blízkém okolí obce jsou výšiny Háj a Křížová hora se zalesněnými vrcholky a dosahující 570 m nadmořské výšky.

První doklad o existenci osady na místě dnešní vesnice je z roku 1242 a posléze z roku 1351, kde je uváděna jako Adolphi Villa. Ale již v roce 1356 nese název Jedlí. Tyto první osady byly situovány pravděpodobně více na západní stranu dnešní polohy obce. Od roku 1373 jsou již údaje o vsi věrohodné a písemně doložené.

Jestřebí

Obec Jestřebí je prastarou osadou. Kdy byla založena nelze přesně uvést, protože písemné památky byly za častých válek, které se přes české země tolikrát a tak zákazonosně přehnaly, z velké části ztraceny a zničeny. Obec nese název po dravci jestřábu, ale bližší souvislost uniká.

Jestřebí se rozprostírá v kotlině, uprostřed vyvýšeniny, která se táhne od Zábřeha a Moravské Sázavy na jih k Mírovu, jako Mírovská vrchovina. Kotlina se svažuje na západ do údolí Bušínovského potoka, kudy vede také silnice ze Zvole do Lupěného.

Uprostřed obce z ní odbočuje další silnice na sever ke Skaličce a Zábřehu. Po spojení Jestřebí a Jestřebíčka v roce 1923, má obec katastr o rozloze 454 ha s poměrně značnými výškovými rozdíly od

vrchu Skalka (437 m) až po údolí Moravské Sázavy (kolem 300 m). Střední nadmořská výška obce je 365 m. V roce 1976 byla k Jestřebí připojena také obec Pobučí. Je charakteristická chatovou oblastí.

Kamenná

Kamenná je malá obec, ležící na jihovýchodním okraji šumperského okresu. Název obce naznačuje a to se týká i německého názvu Steine, že je třeba jej spojit s kamením, avšak spíše s kamenitým místem, než s kamenolomem. Odpovídá tomu pečtní znamení obce, kde je zobrazena skála s jehličnatými stromy po stranách a se sluníčkem nahoře. Obec Kamenná byla založena v úžlabině pod zalesněnou stráň. Její nadmořská výška se pohybuje v rozmezí od 375 do 415 m. Úžlabina se zvedá na východ až po skalnatý vrch Bradlo (601 m). Z tohoto památného místa je vynikající rozhled na všechny strany, zejména pak na jihovýchod do prostoru Uničovské tabule. Je to zároveň nejvýše položené místo Úsovské vrchoviny. V katastru o rozloze 512 ha mají dominující postavení lesy. První písemná zmínka o Kamenné pochází z r. 1385. Tehdy obec patřila k hradu Brníčko a s ním se v rámci tzv. Zálesí kolem Rohle dostala v roce 1446 k panství Zábřeh.

Kolšov

Na přelomu 12. a 13. století na místě dnešní vesnice Kolšov byly postaveny dvě tvrze a několik dřevěných chalup. Osadníci přišli se svými rodinami z českého vnitrozemí, aby tu založili nové domovy. Půda, na které začali hospodařit, patřila drobným zemanům, kteří měli své základní majetky v Kolšově, Postřelmově a Závořicích (zaniklá ves mezi Postřelmovem a Leštinou). Zakrátko chalup kolem dvou tvrzí přibýlo, vznikla obec, které v tom středověku bylo dáno jméno Kojišov, Kojšov, Koyssov nebo

Kožíšov.

Kosov

První zmínka o Kosově v zemských deskách je z roku 1360. Osudy jeho obyvatel byly spojeny s pány hradu hoštejnského (z roku 1254), v jehož držení se vystřídali Hrabišici, Šternberkové, Tunklové, Trčkové, Boskovicové, Žerotínové, Liechtensteinové.

Lesnice

Lesnice se připomíná v historických pramenech roku 1348, leží asi 5 km východně od Zábřeha. Katastr obce má rozlohu 733 ha. Leží mezi kopci Trlína (524 m), na jejímž jihozápadním úbočí se nachází státní přírodní rezervace "Pod Trlinou", a Makovicí (482 m). V obci se nachází kostel sv. Jakuba (r.1590). Název obce je vytvořen s největší pravděpodobností připojením zpodstatňující přípony – ice k přídavnému jménu lezná, což značí cesta lezná. Jelikož jde o ves, je to název osady ležící u cesty z údolí Moravy k hradu Brníčku.

Leština

Jméno Leština je odvozováno od "místa s lískovými keři", tj. leščiny. Poloha obce byla dobře zvolena, neboť spojovala výhodu úrodných rolí ve střední nadmořské výšce s výhodou dobré komunikační polohy na cestách od Zábřeha k Úsovu, opačným směrem k Lesnici a dále na sever do jesenického podhůří. Obec leží rovněž na významném přechodu přes řeku Moravu, na jejímž mostě bylo již v 16. století vybíráno mýto. Uvádí se, že nejstarší dějiny obce jsou spojeny s nedalekým Dubickem, ale již koncem 14. století patří Leština k Zábřehu.

Lukavice

Výklad místního jména Lukavice je nejasný, resp. u jednotlivých badatelů značně odlišný, někteří je spojují s přídavným jménem luční, jiní křivolaký či divoký (tok řeky) a další dokonce lživým, ale podle polohy je nejpravděpodobnější odvození od luk. V roce 1960 byly k Lukavici připojeny do té doby samostatné obce Vlachov a Slavoňov.

Nemile

Nemile leží západně od Zábřeha, na svahu (střední nadmořská výška 345 m) při levém okraji údolí Moravské Sázavy a při silnici ze Zábřeha do Hněvkova. Západně od vsi se od severu vlévá do Moravské Sázavy potok Nemilka, na němž byla v nedávné době vybudována menší přehrada s vodní nádrží. Katastr Nemile má rozlohu 199 hektarů, Filipova pak jenom 75 hektarů, což bylo vedle Rudolfova nejméně na Zábřežsku.

Název obce vznikl snad od osobního jména Nemil, méně pravděpodobná je vazba k přídavnému jménu nemilý. V roce 1948 byl k Nemili připojen Filipov, s nímž měla Nemile v 19. století společnou správu. Od roku 1960 se administrativní součástí Nemile stala také do té doby samostatná obec Lupěné. Tento komplex byl v letech 1976 až 1990 součástí Zábřeha. Obec používala pečetní znamení s položenou radlicí, nad níž je stvol s pěti růžemi.

Postřelmov

Je obcí okresu Šumperk s nadmořskou výškou 284 m. Postřelmov je součástí horní Hané, nachází se zcela v rovinatém terénu. V jeho katastru se vlévá řeka Desná do řeky Moravy. Od dob dávno minulých až po dnešek díky své poloze mezi městy Zábřehem a Šumperkem sehrávala nepsanou přední úlohu pro okolní obce. Postřelmov byl vždy v minulosti typickou českou - ryze hanáckou vesnicí. Této charakteristice plně odpovídal lidový jazyk zdejších obyvatel. První písemná zmínka o Postřelmovu je v zemských deskách z roku 1349. Jeho existence se však dá předpokládat, že vznikl v průběhu kolonizačního procesu a byl založen na právu zákupném. Tento předpoklad má oporu i tvaru jména, což svádí k domněnce, že jde o staré předkolonizační sídelní území.

Postřelmůvek

Obec Postřelmůvek leží v severním cípu Zábřežska, v podhorské úžlabině o nadmořské výšce asi 320 m. Rozloha obce není ve srovnání s okolními obcemi velká, činí 402 ha. Postřelmůvek byl vždy sice malou, ale čistě českou obcí. Podle berního rejstříku z roku 1516 zde žilo pouze sedm usedlých. V průběhu 16. století vládly na zábřežském panství klidnější poměry, za nichž došlo k podstatnějšímu rozvoji Postřelmůvku. Podle urbáře z roku 1585 měl Postřelmůvek již 17 usedlých. Pod správou fojta patřili i usedlí v nedalekém Klášterci. V letech 1976 až 1900 byl Postřelmůvek administrativně připojen k Rovensku, od roku 1991 je opět samostatnou obcí. Jméno obce je zdrobnělinou názvu sousední obce Postřelmov a v minulosti byla obec rovněž nazývána Malým Postřelmovem, Hrubým Postřelimovem nebo Postřelmůvko i Postřelimovek. Pečetním znamením obce byla kolmo postavená radlice. Vznik a vývoj Postřelmůvku nelze do podrobností doložit.

Rájec

Obec Rájec leží nedaleko soutoku Moravské Sázavy s řekou Moravou, v severní části Hornomoravského úvalu, v nadmořské výšce 340 m nm. První písemná zmínka o jejím vzniku pochází z roku 1273. Rájec byla stará slovanská osada, patřící pánům z Rájce a z Mírova a spadala pod biskupství olomoucké. Obec vznikla ze dvou sloučených obcí, Theodorov a Velký Rejc. Ke konečnému sloučení obou obcí došlo v roce 1923 pod názvem Rájec. První zmínka o jejím vzniku je z roku 1273 v latinské listině jako Reyssiel Magnum.

Rohle

Obec Rohle je poměrně velká vesnice v úžlabině potoka Rohelnice či Rohelky (337 m střední nadmořské výšky). Katastr o rozloze 776 hektarů vyplňuje lesy obklopenou kotlinu uprostřed Úsovské vrchoviny, mezi vrcholem Bradla (601 m) na východě a Bílým kamenem (588 m) na západě. Do tohoto území, které je někdy označováno jako Zálesí, patří ještě Kamenná, Nedvězí a Janoslavice, s nimiž je Rohle spojena silnicemi, které odbočují od nejdůležitější silniční trasy ze Zábřeha přes Strupšín a celou Rohli do Veleboře a dále do Úsova. Český i německý název této obce je výjimečně stejný a je nejčastěji spojován s osobním jménem Rohel (to pak od obecného jména rohlík). Existuje však i celá řada dalších amatérských výkladů, které většinou dávají název obce do souvislosti s roklí, případně s rohy. Také v obecní pečeti byl štít s jeleními parohy. K Rohli byly v roce 1976 administrativně připojeny sousední obce Janoslavice a Nedvězí, čímž vznikl areál o rozloze 1856 hektarů.

Rovensko

Obec Rovensko, které se poprvé připomíná v historických pramenech roku 1373, je středně velká vesnice. Leží asi 3 km severně od Zábřeha, v nejsevernějším cípu Hornomoravského úvalu, na úpatí vrchoviny, která tvoří nejzápadnější část Jeseníků a která se táhne od Kralického Sněžníku po pravém břehu řeky Moravy na jih až k Zábřehu a k řece Sázavě. Lidově byla obec zvana také Rovenský a Rovenské (hanácky: do Rovenskyho), německý název zněl Rowenz, starý český Rovensk.

Rovensko bylo vždy typickou zemědělskou obcí - a je tomu tak i dnes, i když podstatná část obyvatel již pracuje v okolních průmyslových závodech. Za vesnicí směrem ke Svěbohovu byla tradičně těžena hrnčířská a cihlářská hlína, ale nějaký závod na její zpracování tu nevznikl.

Sudkov

Obec Sudkov leží na dolním toku řeky Desné, která se asi jeden kilometr pod obcí vlévá do řeky Moravy. Je to severní cíp hanácké roviny v nadmořské výšce 285 až 300 m. Obec je dobře přístupná po státní silnici Zábřeh - Postřelmov - Sudkov - Dolní Studénky - Šumperk a ze železničních stanic Postřelmov a Bludov na trati Zábřeh - Šumperk. První písemná zpráva je v zemských deskách z roku 1353, kdy manželka pána ze Sovince Anna darovala půlku obce Sudkova svému synovi. Páni ze Sovince byli tedy prvními držiteli obce. Ti ji prodali v roce 1373 mírovskému hejtmanovi. Název obce pochází pravděpodobně ze staročeského křestního jména "Sudislav", které se krátce vyslovovalo "Sudek" a po něm dostala ves svůj název.

Svěbohov

Svěbohov je malá podhorská obec v okrese Šumperk, nacházející se 6 km severozápadně od Zábřeha na úpatí "Zborovského háječku" na komunikační ose Zábřeh - Štítý. Rozloha katastru je 615 ha a střední nadmořská výška 420 m. První dochovaná zpráva o obci je z roku 1358, kdy Svěbohov patřil k zábřežskému panství. Podle pověsti dal obci jméno kdysi dávno uhlíř, o němž se říkalo, "že má svého boha", ve skutečnosti je název obce odvozen od staročeského jména Svojboga.

Štítý

Štítý – dříve Šilperk, leží v západní části šumperského okresu na jednom z dosti strmých ostrohů, jimiž na pravý břeh řeky Březné spadají Orlické hory. Nejvyšší bod tvoří vrchol Střemša (540 m n.m.). K obci náleží také místní části Chov, Heraltice a Březná. Centrum města bylo postupně doplněno předměstskými částmi s názvy Dolní a Horní ulice, Na hutích a Na pustině. V roce 1998 měly Štítý 2993 ha. Západní okraj štíteckého katastru tvoří zároveň hranici Moravy a Čech. Okolí Štítů je ze severozápadu, jihu i východu romanticky hornaté a lesnaté. Jeho půda, až na malou část pozemků kolem říčky Březné, je kamenitá a méně úrodná. Z cest a strání východně od města se Štítý jeví oku pozorovatele jako bílé hnízdo usazené v lesním zátiší.

V roce 1990 bylo prostřednictvím ministerstva kultury prohlášeno historické jádro Štítů za památkovou zónu. Ve městě je osm památkově chráněných objektů.

Vyšehorí

Dle starých pramenů vzniklo jméno obce pravděpodobně díky své poloze na kopci. Někteří historikové však připouští i možnost vzniku podle vlastního jména Vyšehor. Německé jméno vsi bylo původně Wischehorsch, za okupace se naše obec jmenovala Hochberg. Obec Vyšehorí se rozkládá částečně v údolí Vyšehorského potoka a z větší části na návrší, které jeho činností vzniklo na úpatí kopců západně od obce. Obec leží na předělu mezi východními svahy Zábřežské vrchoviny a rovinou soutoku Moravy a Desné. Tomuto předělu také odpovídá vzhled katastru.

Vyšehorí, jak naznačuje i název, leží na návrší, které se zvedá z údolí řeky Moravy na západ do Drozdovské vrchoviny. Nadmořská výška je 324 metry na katastru o rozloze 547 hektarů. Zatímco na západě stoupají kopce protkané hlubokými potočními údolími až do pětisetmetrové výšky okolo vrchů „Homole“ (516 m) a „Háječek“ (603 m), na východě obce, směrem k Obci Chromeč klesá nadmořská výška vesměs rovinatých pozemků až na 300 m nadmořské výšky. Historické osudy vesnice jsou od první zmínky v pramenech z roku 1397.

Zábřeh

Téměř patnáctitisícové město Zábřeh (220-260 m n.m.) leží na břehu řeky Moravská Sázava blízko soutoku s řekou Moravou, je obklopeno zalesněnými kopci zábřežské vrchoviny a nachází se na úpatí horského masivu Jeseníky. O strategické poloze města nejlépe vypovídá městský znak. Podle tradice představuje prostřední věž a dvě malé věžičky zábřežský hrad a městské brány, věže po stranách pak hrady Hoštejn a Brničko. I když se z hradů dochovaly jen zříceniny, na strategické komunikační poloze města se nic nezměnilo. Zábřeh je výhodně položen na hlavní českomoravské železniční magistrále. Tato skutečnost podstatně zvyšuje dostupnost města nejen v národním, ale i středoevropském prostoru.

Zábřeh je městem nabízejícím prostor pro zastavení a poznání, a to jak znovu obnovovaných tradic, tak i historie a kultury. Zábřeh a především jeho okolí je vhodným místem i pro aktivní odpočinek, dnes doplněný kvalitním turistickým servisem.

První zmínka o osadě Zábřeh pochází z roku 1254. Městem se Zábřeh stává již v roce 1278 a dějiny města jsou až do počátku 17. století spjaty se šlechtickými roky Tunklů, Boskoviců, Žerotínů a Lichtenštejnů. Základ dnešního vzhledu města byl dán koncem 18. století, kdy po ničivém požáru musely být téměř všechny domy znovu postaveny. Charakteristický zhled si městské jádro uchovalo až do současnosti. Řada dochovaných památek je připomínkou a může být i procházkou do minulosti. Patrně nejslavnější osobností města Zábřeh je polární lovec, cestovatel, dobrodruh, zlatokop Jan Eskymo Welzl „Arctic Bird (Arktický pták)“ či „Moojak Ojaak (Pojídač medvědů)“, který žil v letech 1868 – 1948.

Zborov

Rozlohou malé katastrální území obce Zborova (316 ha) se rozkládá v západní části šumperského okresu. Hraničí s katastry Horních Studének, Klášterce, Vyšehorů, Postřelmůvky, Svěbohova a Jedlí. Horopisně patří k Zábřežské vrchovině, jejímu podcelku Drozdovské vrchovině a okrsku Zborovské vrchovině. Nejvyšší bod na katastrálním území má 603 m.n.m., nejnižší 395 m.n.m. a sama obec se rozkládá v nadmořské výšce kolem 500 m. Nejvyšší vrch se nazývá Háječek - je to krátký zalesněný hřbet, z něhož (z okrajů lesa) je krásný rozhled, zvláště na Zábřežsko.

Zvole

Obec Zvole ve staročeštině (zvóle) byl termín, který vyjadřoval právo užívat obecní majetek zejména k pastvě, myslivosti a rybolovu. Taktéž je možná odvozenina původu keltského. Nejstarší zmínka o obci pochází z roku 1273. Další písemná zmínka z roku 1275 potvrzuje, že tu byl postaven filiální kostel na Severní Moravě zasvěcený svatému Jiljí. V obci v daném čase byl vybudován na Moravské Sázavě, která tudy protékala, mlýn na spodní vodu s pilou. Největší rozmach zvolského panství byl zaznamenán v 15. století. V době husitských válek patřili Zvolští k hlavním oporám katolické církve a k největším odpůrcům Tunklů z Brníčka a na Zábřehu, kterým tehdy patřila podstatná část Severní Moravy. V roce 1468 byla mezi Zvolí a Rájcem svedena bitva vojsk Jiřího z Poděbrad a krále Matyáše Korvína, v níž byl smrtelně zraněn vůdce českého vojska Zdeněk Kostka z Postupic.

Základní údaje o obcích:

Obec:	Bohuslavice
Starosta:	Ing. Miroslav Müller
Adresa:	Bohuslavice 2, 789 72
Tel/fax:	583 444 334
Mobil:	
e-mail:	pubohuslavice@quick.cz
webové stránky:	www.bohuslavice.zabrezsko.cz
Okres:	Šumperk
Kraj:	Olomoucký

Obec:	Brničko
Starosta:	Jiří Bartoš
Adresa:	Brničko 120, 789 75

Tel/fax:	583 438 022
Mobil:	725 131 283
e-mail:	ou-brnicko@c-box.cz
webové stránky:	
Okres:	Šumperk
Kraj:	Olomoucký
Obec:	Drozdov
Starosta:	Jaromír Zeman
Adresa:	Drozdov 150, Zábřeh 789 01
Tel/fax:	583 427 245
Mobil:	728 938 983
e-mail:	ou_drozdov@cbox.cz
webové stránky:	
Okres:	Šumperk
Kraj:	Olomoucký
Obec:	Dubicko
Starosta:	Ing. Jiří Gregora
Adresa:	Velká Strana 56, Dubicko 789 72
Tel/fax:	583 449 232
Mobil:	602 784 995
e-mail:	ou_starostadubicko.cz
webové stránky:	http://dubicko.zabrezsko.cz
Okres:	Šumperk
Kraj:	Olomoucký
Obec:	Horní Studénky
Starosta:	Jaromír Minář
Adresa:	Horní Studénky 44, 789 01
Tel/fax:	583 440 145
Mobil:	
e-mail:	ou.h.studenky@rps.cz
webové stránky:	http://horni-studenky.zabrezsko.cz
Okres:	Šumperk
Kraj:	Olomoucký
Obec:	Hoštejn
Starosta:	František Hýbl
Adresa:	Obecní úřad Hoštejn 20, 789 01
Tel/fax:	583 443 164
Mobil:	
e-mail:	ou.hostejn@worldonline.cz
webové stránky:	http://hostejn.zabrezsko.cz
Okres:	Šumperk
Kraj:	Olomoucký
Obec:	Hrabová
Starosta:	Karel Papoušek
Adresa:	Hrabová 113, Zábřeh 789 01
Tel/fax:	583 449 028
Mobil:	724 860 495
e-mail:	ou_hrabova@seznam.cz
webové stránky:	www.hrabova.cz
Okres:	Šumperk
Kraj:	Olomoucký
Obec:	Hynčína
Starosta:	Ing. Petr Skoček
Adresa:	Hynčína 125, p. Zábřeh na Moravě, 789 01
Tel/fax:	583 443 252
Mobil:	
e-mail:	ou_hyncina@cbox.cz
webové stránky:	www.hyncina.zabrezsko.cz
Okres:	Šumperk

Kraj:	Olomoucký
Obec:	Chromeč
Starosta:	Ing. František Nezbeda
Adresa:	Chromeč 71, 789 01
Tel/fax:	583 238 289
Mobil:	606 421 215
e-mail:	obec@chromec.cz
webové stránky:	www.chromec.cz
Okres:	Šumperk
Kraj:	Olomoucký
Obec:	Jedlí
Starosta:	Ing. Zdeněk Axmann
Adresa:	Jedlí 16, 789 01
Tel/fax:	583 440 622
Mobil:	725 136 745
e-mail:	ou_jedli@cbox.cz
webové stránky:	www.obce.cz
Okres:	Šumperk
Kraj:	Olomoucký
Obec:	Jestřebí
Starosta:	Stanislav Gregora
Adresa:	Jestřebí 47, 789 01 Zábřeh
Tel/fax:	583 415 920
Mobil:	724 861 129
e-mail:	jestrebi.ou@worldonline.cz
webové stránky:	www.jestrebi.zabrezsko.cz
Okres:	Šumperk
Kraj:	Olomoucký
Obec:	Kamenná
Starosta:	Karel Kožoušek
Adresa:	Kamenná 2, 789 74
Tel/fax:	583 233 672
Mobil:	724 180 779
e-mail:	obec.kamenna@tiscali.cz
webové stránky:	www.kamenna.zabrezsko.cz
Okres:	Šumperk
Kraj:	Olomoucký
Obec:	Kolšov
Starosta:	Frenčí Smékal
Adresa:	Obec Kolšov 160, 788 21
Tel/fax:	583 437 143
Mobil:	724 859 674
e-mail:	obec@kolsov.cz
webové stránky:	www.kolsov.cz
Okres:	Šumperk
Kraj:	Olomoucký
Obec:	Kosov
Starosta:	Lubomír Bezděk
Adresa:	Kosov 84, 789 01
Tel/fax:	583 443 186
Mobil:	
e-mail:	ou.kosov@tiscali.cz
webové stránky:	
Okres:	Šumperk
Kraj:	Olomoucký
Obec:	Lesnice
Starostka:	Jana Plhákolvá
Adresa:	Lesnice 46, 789 01

Tel/fax:	583 411 079
Mobil:	724 180 728
e-mail:	lesnice@iol.cz
webové stránky:	www.zabrezsko.cz
Okres:	Šumperk
Kraj:	Olomoucký
Obec:	Leština
Starosta:	Miroslav Bílý
Adresa:	Družstevní 92, 789 71 Leština
Tel/fax:	583 415 349
Mobil:	725 132 632
e-mail:	obec@ou-lestina.cz
webové stránky:	www.lestina.zabrezsko.cz
Okres:	Šumperk
Kraj:	Olomoucký
Obec:	Lukavice
Starosta:	Václav Navrátil
Adresa:	Lukavice 47, 789 01 Zábřeh
Tel/fax:	583 444 151
Mobil:	724 897 535
e-mail:	ou_lukavice@cmail.cz
webové stránky:	www.zabrezsko.cz
Okres:	Šumperk
Kraj:	Olomoucký
Obec:	Nemile
Starosta:	Lubomír Stryk
Adresa:	Nemile 95, 789 01
Tel/fax:	583 414 524
Mobil:	
e-mail:	ou_nemile@cmail.cz
webové stránky:	http://nemile.zabrezsko.cz
Okres:	Šumperk
Kraj:	Olomoucký
Obec:	Postřelmov
Starosta:	Ing. Vladimír Velčovský
Adresa:	Komenského 193, 786 69 Postřelmov
Tel/fax:	583 437 096
Mobil:	724 183 457
e-mail:	postrelmov@moravanet.cz , starosta.oupostrelmov@moravanet.cz
webové stránky:	http://postrelmov.zabrezsko.cz
Okres:	Šumperk
Kraj:	Olomoucký
Obec:	Postřelmůvek
Starosta:	Ferdinand Bartoš
Adresa:	Postřelmůvek 74, 789 01
Tel/fax:	583 412 250
Mobil:	606 706 491
e-mail:	ou.postrelmuvek@c-box.cz
webové stránky:	
Okres:	Šumperk
Kraj:	Olomoucký
Obec:	Rájec
Starosta:	Ludmila Balcárková
Adresa:	Rájec 98, 789 01 Zábřeh
Tel/fax:	583 416 920
Mobil:	724 187 200
e-mail:	ou_rajec@cmail.cz
webové stránky:	www.rajec.zabrezsko.cz
Okres:	Šumperk

Kraj:	Olomoucký
Obec:	Rohle
Starosta:	Zdeněk Gřunděl
Adresa:	Rohle 56, 789 01
Tel/fax:	583 254 018
Mobil:	724 183 643
e-mail:	obec.rohle@quick.cz
webové stránky:	www.obce.cz
Okres:	Šumperk
Kraj:	Olomoucký
Obec:	Rovensko
Starosta:	Stanislav Doleček
Adresa:	Rovensko 59, 789 01
Tel/fax:	583 412 222
Mobil:	606 885 139
e-mail:	obec@rovensko-morava.cz
webové stránky:	www.rovensko-morava.cz
Okres:	Šumperk
Kraj:	Olomoucký
Obec:	Svébohov
Starosta:	Petr Chamlar
Adresa:	Svébohov 64, 789 01 Zábřeh
Tel/fax:	583 412 122
Mobil:	
e-mail:	obec@svebohov.cz
webové stránky:	www.svebohov.zabrezsko.cz
Okres:	Šumperk
Kraj:	Olomoucký
Město:	Štítý
Starostka:	PaedDr. Božena Sojáková
Adresa:	Město Štítý, nám. Míru 55, 789 91 Štítý
Tel/fax:	583 440 214
Mobil:	
e-mail:	mu.stity@stity.cz
webové stránky:	www.stity.cz
Okres:	Šumperk
Kraj:	Olomoucký
Obec:	Vyšehorí
Starosta:	Zdeněk Hroch
Adresa:	Vyšehorí 50, 789 01
Tel/fax:	583 238 851
Mobil:	777 157 076
e-mail:	ou_vysehori@raz-dva.cz
webové stránky:	www.vysehori.vz.cz
Okres:	Šumperk
Kraj:	Olomoucký
Město:	Zábřeh
Starosta:	Ing. arch. Petr Fabián
Adresa:	Masarykovo nám. 510/6, 789 01 Zábřeh
Tel/fax:	583 468 262
Mobil:	731 459 095
e-mail:	abartosova@muzabreh.cz
webové stránky:	www.muzabreh.cz
Okres:	Šumperk
Kraj:	Olomoucký
Obec:	Zborov
Starosta:	Josef Pospíšil
Adresa:	Obec Zborov 28, 789 01 Zábřeh

Tel/fax: 583 440 348

Mobil:

e-mail: ou_zborov@rps.cz

webové stránky: <http://zborov.zabrezsko.cz>

Okres: Šumperk

Kraj: Olomoucký

Obec: Zvole

Starosta: Ing. František Penčák

Adresa: Zvole 123, 789 01 Zábřeh

Tel/fax: 583 444 274

Mobil: 724 141 979

e-mail: ou.zvole@tiscali.cz

webové stránky: www.zvole.zabrezsko.cz

Okres: Šumperk

Kraj: Olomoucký

5 Analýza nabídky služeb a infrastruktury cestovního ruchu mikroregionu Zábřežsko

Celková nabídka cestovního ruchu destinace se sestává ze samotných turistických atraktivit, infrastrukturního zázemí, nabídky služeb a dopravního zajištění regionu.

5.1 Významné turistické cíle a charakteristiky cestovního ruchu

V okruhu do cca 130 km je dostupná řada velkých městských aglomerací s vysokou populační základnou jako je Brno, Ostrava, Olomouc nebo Hradec Králové, z čehož krajská metropole Olomouc je vzdálena cca 45 km. Pouhých 14 km dělí Zábřežsko od okresního města Šumperka a 12 km od Mohelnice.

5.1.1 Přírodní atraktivity

Zábřežsko je charakteristické mírně zvlněnou, bohatě zalesněnou krajinou jesenického podhůří, nacházející se v průměrné nadmořské výšce 347,23 m n.m., z čehož nejvýše je položena obec Hynčina s 545 m nadmořské výšky a nejnižší obec Bohuslavice s 258 m.

Typický ráz Zborovské vrchoviny je tvořen jednak rovinatými a mírně zvlněnými náhorními částmi, jednak soustavou hluboce zaříznutých údolí, jmenovitě řeky Březné a Moravské Sázavy, dále lesními porosty na mnoha místech s přirozenou druhovou skladbou, charakteristickou strukturou zemědělských kultur a krajinné zeleně. Krajina má vhodné podmínky pro rekreaci, především k turistickým výletům, vyjíždkám na kole nebo případně pro zimní vyžití na běžkách. Najdou se zde také možnosti lyžování v několika lyžařských střediscích.

Je zde také několik splatných řek, sjízdných jak pro začátečníky, tak pro pokročilejší vodáky.

Nejdůležitější vodní toky tohoto mikroregionu jsou řeka **Morava** je při své celkové délce toku 329 km jedním ze tří nejvýznamnějších toků na území České republiky, z evropského hlediska ji lze řadit mezi nejvýznamnější přítoky Dunaje v jeho horním úseku nad Bratislavou.

Moravská Sázava, která vzniká soutokem několika potoků v Podorlické pahorkatině nedaleko Lanškrouna. V její hornější části má řeka bystřinný charakter, velmi brzy však vtéká do roviny a začíná meandrovat. Pod Krasíkovem přestává řeka meandrovat a protéká velmi pěkným zalesněným údolím, takže je tato řeka splavná i pro začínající vodáky na otevřených lodích. Plocha povodí měří 507 km², délka sjížděného toku je téměř 32 km.

Dále tudy protéká řeka **Desná**, která vzniká soutokem potoků Hučivá a Divoká Desná, odvodňujících severozápadní část Jeseníků. Teče převážně jihozápadním směrem a vlévá se zleva do Moravy. Povodí měří zhruba 300 km², délka sjížděného úseku je 31 km. Řeka je sjízdná v období jarního tání nebo po vydatných deštích. Plavbu lze doporučit zdatným vodákům s krytými loděmi.

Řeka **Březná** pramení v jesenickém podhůří severně od Červené Vody ve výšce 900 m n. m. Její tok až k ústí do Moravské Sázavy. Sjížděný úsek měří téměř 20 km, plocha povodí 130 km². Horní tok až do Štítů protéká otevřeným údolím. V kamenitém korytu se objevují často peřeje. Obcí Rohle protéká také řeka **Rohelnica**.

Toto území má několik přírodních atraktivit, které jsou zřehledněny v následující tabulce:

Bohuslavice	Malé štěrkoviště „ HOSENA “
Dubicko	Přírodními zvláštnosti jsou nálezy zkamenělých lastur, plžů a ježovek v okolí Království (svědčí, že tu kdysi bylo dno křídového moře).
Hrabová	Vitošovský lom je dominantou zdejšího okolí, která zaujme všechny, kteří projíždějí směrem k pohoří Jeseníků.
Hynčina	Kančí vrch, Holina – rozhled na okolní pohoří (Jeseníky, Kralický Sněžník, Orlické hory)
Jestřebí	Napoleonův kopec nad Pobučí – přístupný
Kamenná	- Vodní nádrž Kamenná - Skalní útvar Bradlo
Kolšov	Lesní areál Za hájovnou (přístupný) – možnost kulturního vyžití, pořádání hasičských soutěží, dominantní kopec Markovice
Lesnice	Přírodní rezervace Pod Trlinou se rozkládá na západním a jihozápadním úbočí vrchu Trlina, nedaleko Leštiny. Rozprostírá se na katastrech obcí Leština a Lesnice. Rezervace byla vyhlášena roku 1998. Na území jsou chráněna lesní společenstva bučin a dubových bučin a fragment zachovalé kulturní krajiny luk, pastvin a mezí. Vyskytuje se tu řada zvláště chráněných druhů živočichů a rostlin.
Leština	- Chráněná plocha a názvem „ Leštinské tůň “ - Přírodní rezervace „ Pod Trlinou “ se rozkládá na západním a jihozápadním úbočí vrchu Trlina nedaleko Leštiny. Rezervace byla vyhlášena roku 1998. Na území jsou chráněna lesní společenstva bučin a dubových bučin a fragment zachovalé kulturní krajiny luk, pastvin a mezí. Vyskytuje se tu řada zvláště chráněných druhů živočichů a rostlin. - Rybník „ Pískáč “ (Morava 21 A)
Nemile	Přehrada „ Nemilka “ (v soukromém vlastnictví)
Rohle	Přehrada
Sudkov	Sudkovský rybník
Štíty, Hoštejn	Přírodní park Březná – v povodí říčky Březné, ochrana významných lokalit a biotopů s výskyty zvláště chráněných rostlinných a živočišných druhů, dále i lokalit významných geologicky, geomorfologicky, paleontologicky apod. Vrchol Střemka (451 m.n.m.) místní část Pivoním – rozhled do okolí až do Olomouce
Zábřeh	Vodní nádrž/přehrada Dolní Bušínov

Zdroj : Pasporty obcí, 2005, internet

Významnými přírodními atraktivitami se jeví přírodní park Březná, přírodní rezervace Pod Trlinou a chráněná plocha Leštinské tůň. Dalšími oblíbenými místy jsou Napoleonův kopec a skalní útvar Bradlo.

5.1.2 Architektonické a sakrální památky

Velké zastoupení zde mají především sakrální památky, které se nacházejí v každé z 30 obcí mikroregionu s množstvím kostelů, kaplí i kapliček a soch svatých. Turisticky atraktivní jsou dvě zříceniny hradů, především zřícenina Brničko, která se majestátně tyčí nad stejnojmennou obcí. V městě Zábřehu je dobře zachovalý zámek, který dodnes slouží pro účely MÚ Zábřeh. Mezi další zajímavosti patří renesanční hrobka Bukůvků z Bukůvky s mumii – jde o památku 1. kategorie. Hrobka se nachází v obci Postřelmov. Oblast čítá také několik objektů lidové architektury a památných domů.

Bohuslavice	• Kaple • Kaplička
Brníčko	• Kostel Narození Panny Marie v Brníčku • Kaple ve Strupšíně • Zřícenina hradu Brníčko - postaveno 1356, opuštěno 1513 (hrad byl založen v 1. ½ 14. století pány z Otaslavic). • chráněnou památkou je Výměnek u bývalé rychty (čp. 124), doklad klasicistní lidové architektury z počátku 19. století
Drozdov	• Kaple sv. Fabiána a Šebestiána (1713) • Kaplička • Boží muka • Socha Sv. Trojice
Dubicko	• katolický farní kostel Povýšení sv. Kříže s jedním z nejstarších zvonů na Zábřežsku z r. 1476. Celá stavba má dnes barokní podobu, stejně jako nedaleko stojící márnice.
Horní Studénky	• Kostel sv. Leonarda – známé poutní místo • Ambity • Kříž u kostela
Hoštejn	• Kostel sv. Anny (1350) • Zřícenina hradu Hoštejn (vybudován v ½ 13. století) • Památkou v obci je empírové sousoší Nejsvětější Trojice nad obcí z roku 1820
Hrabová	• Kaple sv. Jana Nepomuckého (1724) • Modlitebna (kulturní památka) • Socha svatého Václava, patrona obce Hrabová (postavena v roce 1924). • kostel Českobratrské církve evangelické. Výstavba dokončena v roce 1933 a svojí architekturou je určitě významnou dominantou obce
Hynčina	• Kostel sv. Stanislava v Hynčíně (nepřístupný), • Kapličky v Křížanově a Dlouhé Vsi (nepřístupné) • 2 barokní kříže • Boží muka • Socha sv. Jana Nepomuckého a Immaculaty
Chroměč	• Kaple sv. Jana Nepomuckého (1862) • Umělecky hodnotné kříže (na hřbitově z roku 1764, u chromečského mlýna z 2.pol. 18. století, další 3 v obci z roku 1851, 1872 a 1923 • 2 boží muka
Jedlí	• Pozdně barokní kostel sv. Jana Křtitele • 4 kapličky • Boží muka • Dům č.p. 101 – lidová architektura • Sousoší Nejsvětější Trojice z r. 1773
Jestřebí	• Kostel sv. Jana a Pavla v místní části Pobučí (nepřístupný) • Kaple Jestřebíčko (nepřístupná) • Kaple Jestřebí (nepřístupná) • Joklův statek v Jestřebí (nepřístupný)
Kamenná	• Kaple sv. Václava (1757)
Kolšov	• Kaple sv. Martina (1820) • lidová architektura - Usedlost č.p. 2, Usedlost č.p. 6,
Kosov	• Kaple sv. Jana Nepomuckého (1871) • 5 boží muka • Chalupnická usedlost č.p. 80, ukázka lidové architektury z 1. ½ 19. stol.

	• Rychta č.p. 1, ukázka lidové architektury z 1. ½ 19. stol – památkově chráněná •
Lesnice	• Kostel sv. Jakuba Většího • Bývalá rychta (památkově chráněný dům) • Dům č.p. 70
Leština	• Kaple sv. Václava (1754) • 3 pískovcové kříže • Pískovcová socha sv. Filomény • Mramorový kříž na místním hřbitově • Dům č.p. 9 – původně lidová usedlost, dnes penzion (památko 984)
Lukavice	• 2 Kaple • empírové sousoší Nejsvětější Trojice u silnice do Slavoňova z roku 1835 • 2 Boží muka
Nemile	• 3 kapličky • 4 boží muka
Postřelmov	• Kostel sv. Matouše ze 17. století • Raně barokní kaple sv. Prokopa (1696) • Jursův statek – venkovská architektura • Kaple Nanebevzetí P. Marie z 18. století • Socha sv. Jana Nepomuského (1792) • Renesanční hrobka Bukůvků z Bukůvky s mumii (1592) – památka I. kategorie • Usedlost čp. 104 (lidová architektura) • Usedlost čp. 94 (lidová architektura) • Výstavný statek čp. 16 (lidová architektura)
Postřelmůvek	• Kaple sv. Michala (18. století) • Kaplička u silnice k Vyšehoří
Rájec	• Kaple P. Marie • Kaplička sv. Petra a Pavla • Zděná zvonička (19. stol.)
Rohle	• Kostel, který byl postaven v raně empírovém slohu v letech 1802 až 1803; ke kostelu patří sousoší a kříž Kalvárie (1808) a socha sv. Floriána (první třetina 19. století). • 2 kaple • 2 kapličky • 2 boží muka • 2 památkově chráněné domy
Rovensko	• Atypická trojboká boží muka • Kaple (1856)
Sudkov	• Českobratrská modlitebna (1937) • Římsko-katolický kostel sv. Prokopa • Kaplička zasvěcená sv. Anně • Kaplička zasvěcená s. Janu Nepomuskému • Pískovcový kříž s deskou a jmény padlých v I. sv. válce • 2 památkově chráněné domy
Svébohov	• Evangelická modlitebna – novogotická stavba (1860) • Kostel Nanebevzetí Panny Marie (1867) • Rolnická usedlost č.p.78 • Chalupnická usedlost č.p. 41 • Kovárna z ½ 19. století (stále v provozu)

Štíty	• Kostel Nanebevzetí Panny Marie (1755) • Renesanční radnice ze 16. stol., upravená na barokní měšťanský dům (součást původní zástavby historického jádra města) • Městská památková zóna (od 1992) • Morový sloup, Štíty • Socha sv. Anny, • Socha sv. Jana Nepomuckého,
Vyšehoří	• kaple
Zábřeh	• Zámek, který se skládá z věže, torza středověké tvrze, renesančního bloku a rozsáhlého barokního křídla (sídlo MÚ) • 2 kašny (uprostřed náměstí je kašna z roku 1829) • Morový sloup (1713) • Socha Jana Eskymo Welzla • Farní kostel sv. Bartoloměje • Horní kostel sv. Barbory • Evangelický kostel • Gymnázium Zábřeh – významná stavba • Dům Pod podloubím • Kaple P. Marie Růžencové, Zábřeh (Pivonín) • Kaple sv. Andělů strážných, Zábřeh (Hněvkov) • Dům Pod podloubím je zřejmě nejstarší zachovaný měšťanský dům v Zábřehu. Pochází z 2. poloviny 16. století
Zborov	• Kaple Jana Křtitele
Zvole	• Farní kostel Neposkvrněného početí Panny Marie • Smírčí kříž (16. stol.)

Zdroj : Pasporty obcí, 2005

Přehled je doplněn ještě několika jinými významnými památkami:

Drozdov - pomník padlých z 1. a 2. sv. války

- pomník partyzána Jana Háječka

Leština - památník hrdinů II. světové války (památk. č. 983)

5.1.3 Technické památky

Dle výkladového slovníku CR je **technickou atraktivitou CR** stavba, technické zařízení nebo technické řešení jedinečné nebo zajímavé svým provedením, vztahem k okolním stavbám, velikostí, historickým nebo současným významem, designem apod. (např. mosty, tunely, vodní i větrné mlýny, těžní věže, železniční viadukty, kanály...) a stávající se tak cílem pro návštěvníky. Obdobným pojmem je **technická památka** – stavba, technické zařízení nebo technické řešení již nevyužívané, zajímavé svým provedením, umístěním, zachovalostí nebo slohem.

Zkušenosti ze západoevropských zemí rovněž demonstrují turistický potenciál těchto lokalit. Nové "prohlídkové trasy průmyslových památek" jsou nyní nabízeny v mnoha oblastech a přitahují stále se zvyšující počet návštěvníků. Programy Evropské unie jsou zvláště cílené na financování těchto projektů. Úspěšné příklady z německých lokalit světového dědictví dokazují, že potenciál počtu návštěvníků může dosáhnout až 250 000 ročně, jako je tomu v případě dolu Rammelsberg v Goslaru. V této konkrétní oblasti je důležitou turistickou atrakcí okolní pohoří Harz. Podobná synergie by se mohla týkat Ostravy a Opavska, ale i Opavska jako samostatného regionu, který může nabídnout jak technické památky (např. soubor opevnění z II. světové války) tak i kulturní a historické památky (Zámek v Hradci nad Moravicí, Opava). Většina návštěvníků z tuzemska i ze zahraničí nejsou odborníci, ale turisté, kteří mají zájem o památky.

Technické památky s inventářem starých budov nabízí zvláštní příležitosti také malým společnostem a řemeslníkům. Opětovné využití zařízení dílen (mlýnů apod.) a dalších prostor těmto jednotlivcům dává za určitých předpokladů začít bez velkých investic do budov a infrastruktury (malé začínající podniky či OSVČ).

5.1.3.1 Technické památky na území Zábřežska

Technických památek na tomto území je málo, ale určitě stojí za zhlédnutí. Bohužel jedna z nejzajímavějších atraktivit - Cihelna ve Štíttech, je v současné době mimo provoz a veřejnosti nepřístupná. Další zajímavostí je budova sýpky v Krumpachu.

Hoštejn	Památník dokončení trati Olomouc - Praha a zahájení provozu 17.10. 1871 na táhlém holém návrší bývalého hradu nad vsí. Na dvoustupňovém, z lomového kamene vyzdřeném plintu čtvercového půdorysu osazen čtyřboký památník s obeliskem, na vrcholu zakončeným kamennou koulí. Po stranách památníku jsou umístěny čtyři břídlíkové desky s německým zlatým nápisem o stavbě dráhy.
Kolšov	Památník hrdinů I. a II. světové války
Štíty	Cihelna Štíty s cihlovým korpusem přibližně čtvercového půdorysu, který je krytý sedlovou střechou s průmyslovým komínem ve středu dispozice. s půlkruhovou cihlářskou pecí Vlastní cihlářskou pec tvoří průběžný klenutý prostor, který má několikanásobné pravoúhlé zalomení. Sypací otvory s mechanickými přidavači. Ojedinelý systém cihlářské pece z 30. let 20. století vycházející z principu kruhovky. V provozu., v areálu se nachází naleziště zkamenělin z období prvohor (kelnatky, atd.) v současné době je již cihelna mimo provoz; vlastník: Wienerberger České Budějovice;
Zábřeh	Do seznamu chráněných památek byly zařazeny i objekty původního areálu zábřežského nádraží, zejména ústřední budova s přijímací halou a hostincem (1843), dále Tunklův náhon.

Zdroj : Pasporty obcí, 2005

5.1.4 Kulturní zařízení

Přirozeným střediskem kulturního a společenského života je město Zábřeh. V ostatních obcích se kulturní a společenský život soustředí do místních kulturních domů a sokoloven, kde jsou pořádány akce místního významu jako jsou výstavy, plesy a taneční zábavy. Tradiční význam pro kulturní život mají také obecní knihovny, které se nacházejí téměř ve všech obcích mikroregionu.

V obci Postřelmov fungují dva folklorní soubory:

- **Dětský folklorní soubor Makovička**, Folklor Severní Hané a
- **Folklorní soubor Markovice**, Člen Sdružení přátel folkloru Severní Hané.

Přehled kulturních zařízení v mikroregionu Zábřežsko

Místo	Muzeum/ galerie	Knihovna/ Video- půjčovna	Divadlo	Kino	Kulturní dům	Sál pro kulturní vyžití	Jiné
Bohuslavice		1			1		
Brníčko		1			1		
Drozdov		1			KD se sálem		Venkovní středisko
Dubicko		1/1			Sokolovna		
H. Studénky							
Hoštejn		1				1	
Hrabová		1				Sokolovna	
Hynčina					1		
Chromeč		1				1	
Jedlí		1			1		
Jestřebí		1			1	1	Zahrada KD
Kamenná				1	1	1	
Kolšov		1			1		
Kosov							
Lesnice		1			1		
Leština		1			Orlovna	Sokolovna	Kaple (koncerty)
Lukavice					2		
Nemile		1			1		

Postřelmov		1			KD se sálem a příslušenstvím	1	
Postřelmůvek		1			1		
Rájec		1			KD se sálem		
Rohle					KD se sálem		
Rovensko	1	1			Orlovna	1	Zahrada orlovny
Sudkov		1			1		
Svébohov					OD se sálem		
Štíty		1/1			KD se sálem		
Vyšehoří		1			1		
Zábřeh	2/1	1/2		1	klub KVDC		Katolický dům
Zborov						1	
Zvole		1			sokolovna		
Celkem	2/2	22/4	0	2	25	8	4

Zdroj : Pasporty obcí, 2005

5.1.5 Sportovní zařízení

Sportovní vybavenost v obcích je možno hodnotit jako průměrnou, ve většině se nachází jak fotbalová hřiště, tak mohou nabídnout k sportovnímu vyžití tělocvičnu. Celý mikroregion má malé možnosti zimního vyžití, což je vzhledem ke geografické poloze pochopitelné. Zvláštní pozici zde zastupuje obec Štíty, kde jsou nabízeny 2 sjezdovky a upravené běžecké tratě. Dále v areálu Acrobat Park Aleše Valenty jsou vynikající podmínky pro cykloturistiku na horských i silničních kolech s možností jejich zapůjčení. Je zde navíc ubytování přímo v prostorách tréninkového areálu. Mnohem lepší situace v mikroregionu je v případě koupání, rybolovu a v neposlední řadě v již zmiňované cykloturistice. Aktivita obcí se projevuje také množstvím sportovních klubů.

Místo	Tělo- cvična	Fotbal. hřiště/ Volejb. kurty	Tenis. kurty	Koupa- liště/ krytý bazén	Přírodní koupání/ rybolov	Kluziště / fitcentra	Cyklo- trasy/ stezky	Jezdec- tví	Zimní vyžití	Tělových. klub	Jiná sport. zař.
Bohuslavice	1	1/1	1		ano/0		ano				
Brníčko		1/0					ano			ano*	
Drozdov							ano				
Dubicko	1	1/1	1				ano			ano	
H. Studenky	1	0/1			ano/ano				běž.tr.		
Hoštejn		1/0		1/0	0/ano						
Hrabová	1	1/1					ano			ano	
Hynčina	1	1/0							*		
Chromeč	1	0/*	*							ano*	
Jedlí	1	1/0	1								
Jestřebí	1	1/1	1					ano		ano*	
Kamenná	1	1/1			ano/ano		ano			ano*	kuželna
Kolšov	1	1/0					ano			ano*	
Kosov											
Lesnice	1	1/0								ano*	
Leština	1	1/0	1		ano/ano		ano		*	ano*	
Lukavice											
Nemile											
Postřelmov	1	1/2			0/ano		ano			ano*	
Postřelmůvek	1	0/1								ano*	
Rájec	1	1/0	1		0/ano	1/0		ano			
Rohle	1	1/1			ano/ano		ano 2				
Rovensko	1	1/0				0/1				ano*	
Sudkov	1	1/0			ano/ano	1/0				ano*	
Svébohov		1/1						ano			
Štíty	2	1/0	1			1/0	ano		ano*	ano*	Půjčovna cyklo
Vyšehoří											
Zábřeh	1	1/2	1	1/1	4/5	1/2		ano	ano*	18	Bowling 2 Squash 1 Kuželky 1
Zborov					ano/0				ano		
Zvole	1	2/0								2	
Celkem	22	22/13	8	2/1	11/13	4/3	12	4	4	32	

Zdroj : Pasporty obcí, 2005

- * Brníčko – TJ Sokol Brníčko – oddíl kopané
- * Hynčina – v plánu výstavba vleku
- * Chromeč - rozestavěné, bude dokončeno v 2005;
 - TJ Sokol Chromeč –ČOS, všestrannost, malá kopaná, florbal, aerobik, zdrav. cvičení
- * Kamenná – TJ ŽDB
- * Kolšov – Sokol TJ
- * Lesnice – TJ Sokol Jednota Lesnice
- * Leština – v okolí lze jezdit na běžkách
 - TJ Sokol Leština
- * Postřelmov – TJ AVZO TŠČ ČR ZO Postřelmov
- * TJ Sokol a TJ Orel
- * Rovenskook - Orel, FC - fotbal
- * Štíty – 2 sjezdovky v dosahu 6 km
 - pro běžkaře je v okolí Heroltic řada nádherných, trvale udržovaných, běžeckých stop.
 - TJ Sokol
- * Zábřeh – běžecké tratě v okolí města

Významná sportovní centra mikroregionu

- **Štíty - Acrobat Park Aleše Valenty**

Acrobat Park Aleše Valenty je největší a nejmodernější letní areál pro trénování freestyle ski a snowboardových skoků do vody i pro naprosté amatéry. Nabízíme 3 můstky pro freestyle ski a snowboard s různými úhly výletu a výškou hrany od vody. Z nejmenšího můstku můžete létat až 15 m do dálky a z největšího až 27 m. Vodní hladina je změkčována vzduchovým systémem, který zmírňuje dopad. K dispozici jsou 2 profi trampolíny. Nabízíme též trenéra, který pomůže se základy lyžařského a snowboardového skákání. Každoročně pořádáme lyžařské a snowboardové kempy za účasti našich nejlepších riderů a coachů. Součástí Acrobat Parku je kompletní půjčovna snowboardového a lyžařského vybavení včetně nárazové vesty a helmy.

V areálu jsou také vynikající podmínky pro horská i silniční kola s možností zapůjčení trekingových kol. V areálu je možnost ubytování, které disponuje 24 lůžky. Dále se zde využívá stanování a uvažuje se o rekonstrukci kempu.

Největší návštěvnost je od června do září, kdy v prázdninových měsících skáče téměř 70 lidí naráz a je skutečně velký zájem o toto adrenalinové vyžití. V období prázdnin je 95 % obsazenost lůžek, v měsících červnu a září 50%, říjnu kolem 20%. Tento areál je stále více využíván také zahraničními sportovci, kteří se zde připravují na nejrůznější závody, vč. olympiády.

V současné době je tento areál zařazen do katalogu „TOP 100 turistických nabídek v ČR“ (pod číslem 93), který vydává Czech Tourism. Katalog vyjde v měsíci červnu 2005.

KONTAKTNÍ ADRESA: [Acrobat Park o.p.s.](#), Vojtěch Valenta, U Parku 349/1, 789 91 Štíty, CZ
tel: (+420) 583440117, (+420) 737189351
e-mail: info@acrobatpark.com, <http://www.acrobatpark.com>

Lyžařský areál Heroltice

CHARAKTERISTIKA: délka: 420 m, náročnost: střední, typ vleku: Poma, úprava sjezdovek: ANO, umělé zasněžování: NE

PROVOZNÍ DOBA: Hlavní sezóna: St,Pá,So,Ne

Noční lyžování: Pro alespoň šestičlenné skupiny je vlek v provozu po tel.domluvě. St, Pá, So

DALŠÍ SLUŽBY:

Parkoviště: ANO

Skibus: NE

Úschovna lyží: ANO

Skiservis: NE

Půjčovna lyží: ANO

Lyžařská škola: NE

Restaurace: 200 m

Venkovní občerstvení: ANO

Ubytování: ANO

DALŠÍ INFORMACE:

Dospělí: 8 jízd - 60,- Kč

Děti: 10 jízd - 60,- Kč

KONTAKTNÍ ADRESA Lyžařský areál Heroltice

Heroltice 82

789 91 Štítý

tel: (+420) 605 326 869

(+420) 776 861 000

<http://www.volny.cz/herolticka>

- **Lyžařský areál Zborov**

CHARAKTERISTIKA: délka: 480 m, náročnost: střední, typ vleku: závěsový KVP – 400, kapacita (os./hod.): až 600, převýšení: 80 (m), úprava sjezdovek: ANO, umělé zasněžování: ANO

PROVOZNÍ DOBA: Hlavní sezóna: Po-Pá: 14 - 17 hod., So: 9 - 17 hod..Ne: 9 - 17 hod.

Noční lyžování: Út - So: 17 - 20 hod.

DALŠÍ SLUŽBY:

Parkoviště: ANO

Skibus: NE

Úschovna lyží: ANO

Skiservis: NE

Půjčovna lyží: NE

Lyžařská škola: NE

Restaurace: ANO

Venkovní občerstvení: ANO

Ubytování: NE

DALŠÍ INFORMACE:

platný od 19.1.2005

10 jízd /dětská do 15 let/ - 70,- Kč

10 jízd /dospělá/ - 80,- Kč

1 jízda - 10,- Kč

celodenní - 250,- Kč

Polodenní:

9 - 13 hod. 170,- Kč

13 - 17 hod. 170,- Kč

14 - 17 hod. 150,- Kč

KONTAKTNÍ ADRESA:

[Lyžařský areál Zborov](#)

Ladislav Jurásek

Zborov 59

789 01 Zborov

Česká republika (CZ)

tel: (+420) 604 658 249

5.1.6 Nákupní a zábavní centra

Nejvýznamnějším důvodem pro návštěvu ČR je její historie a architektura. Ve srovnání s ostatními zeměmi patří mezi další hlavní dominantní důvody návštěvy ČR pohodlí (snadná doprava, blízké prostředí, požadovaná kvalita) a nakupování. To dokládají také výsledky šetření Czech Tourism, podle kterých obliba návštěv velkých nákupních center spojených s nakupováním a zábavou výrazně roste. V roce 2002 byly nákupy hlavním důvodem pro návštěvu ČR pro 6,5 % turistů, v roce 2003 už pro 24 % návštěvníků.

V Mikroregionu Zábřezsko se žádná nákupní centra nenacházejí. Za zmínku stojí Centrum prodeje nábytku – OSAPO, objekt o 3 podlažích v obci Postřelmov.

Nejbližší centra jsou v Šumperku a Olomouci:

[Euro Mall Center Management](#) [www stránky](#)

Obchodní centrum. Široká nabídka zboží - luxusní oděvy, konfekce, sportovní oblečení, dětské oblečení, elektronika, knihy, obuv, dárky, keramika či květiny. Kadeřnictví a lékárna.

Olomouc

[www.oc-hana.cz](#)

[Obchodní centrum Olomouc](#) [www stránky](#)

Služby pod jednou střechou v centru města. Pronájem kanceláří. Restaurace. Bowling. Bar. Jazyková agentura. Advokátní, realitní, účetní kancelář. Servis a prodej mobilních telefonů, tonerů. Pobočka České Spořitelny. Bezbariérový přístup.

Olomouc

[www.bowland-olomouc.cz/](#)

[Obchodní korzo](#) [www stránky](#)

Nákupní a zábavní centrum.

Šumperk

[www.obchodnikorzo.cz/](#)

Z výsledků šetření vyplývá, že Mikroregion Zábřezsko není oblastí, která by turisty lákala na nákupní nebo zábavní centra.

5.1.7 Významné osobnosti Zábřezska a blízkého okolí

Chromeč	• V obci se narodil hanácký obr Josef Drásal, 1841-1866. • Prof. Ignác Hošek, překladatel ruské klasické literatury, jazykozpytec, nar. 1852. • P. Josef Janeček, kněz, 1861-1953, působil v Detroitu v USA, jako duchovní správce českých krajanů. • JUDr. Alois Matura, 1897-1971, právník, národohospodář a vysokoškolský pedagog. • P. Zdeněk Švéda, 1925-1968, jako kněz působil v Neukirchenu v Rakousku, studoval na Papežské lateránské univerzitě a Fakultě biblických věd Papežského biblického institutu. Po absolvování nastoupil do biblického nakladatelství ve Stuttgartu, kde se věnoval překladům náboženské, především biblické literatury, mimo jiné přeložil do češtiny Římský misál, spolupracoval na překladu Nového zákona, vydaného Křesťanskou akademií v Římě.
Jestřebí	• Bratři Oldřich a Zdeněk Kašparové – vydali zajímavosti „Jestřebí obecní razítko“, „První zpráva o škole v Jestřebí“ a „Odhalení pomníku K. H. Borovského“.
Leština	• Prof. Zdeněk Sklenář - malíř a grafik, • František Adámek - bojovník proti fašismu, • Boleslav Hrbek - učitel, který byl společně s dalšími 4 občany zavražděn nacisty na konci II. světové války (podle něj je pojmenována i místní ZŠ) a

	další
Lukavice	• Glocar Emilián * 11. 7. 1906 (Lukavice) † 10. 2. 1985 (Milwaukee USA) kněz, spisovatel, malíř, působil v Vitojevice a Dalj (Jugoslávie), USA
Nemile	• Chorý Rudolf – sochař, * 17.4.1929 (Nemile u Olomouce), působil v Šumperku a Olomouci
Postřelmov	• Prof. Jan Jursa (1853-1938), tvůrce úspěšných slabikářů a čítanek užívaných na českých školách od 90. let 19.století do 30.let 20.století.
Sudkov	• Ignaz Seidl založil roku 1864 mechanickou přádelnu Inu v Sudkově
Svébohov	• Plk. in memoriam Arnošt Valenta (1914 až 1944) – zahraniční letec, příslušník 311. bombardovací perutě RAF, jedním z iniciátorů i obětí útěku anglických zajatců z nacistického zajateckého tábora u Saganu. V roce 1972 mu byla na kulturním domě v obci odhalena pamětní deska.
Štítý	• Prof. PhDr. Miroslav Verner, DrSc. - přední český egyptolog, do nedávné doby ředitel Českého egyptologického ústavu Univerzity Karlovy v Praze žil a krátký čas působil ve Štítech • Vítězslav Jureček – 5. místo ZOH 1984 • ing. František Tempír – juniorský mistr světa v běhu na lyžích 1997 • Tomáš Tempír – získal titul akademický lyžař • Lukáš Břinčil – žákovský mistr ČR v běhu na lyžích • Josef Břinčil – 14ti násobný vítěz Jesenické 70 • Josef Kocourek – učitel a spisovatel • Gustav Mikusch – učitel, spisovatel a malíř (namaloval hlavní obraz nad oltářem v kostele ve Štítech) • Tomáš Tempír – akademický mistr ČR v lyžování • Aleš Valenta – olympijský vítěz v akrobatickém lyžování • Josef Kocourek (1909 1933) - učitel a spisovatel
Zábřeh	• Jan Eskymo Welzl – významný cestovatel • Magdalena Vizovská – manželka J. A. Komenského • Vilhelm Brass – zakladatel firmy Brass a synové (přádelna, barvírna) • Otto Brass – známý zábřežský podnikatel a bankéř • František Kahlik – pedagog, organizátor kulturního a spol. života • Rudolf Dvořák – historik Moravy • Joža Malý – zakl. českého knihkupectví v Zábřehu • Josef Macek – významný politik a ekonom • Václav Kálik – hudební skladatel • Karel Lukas – zasloužilý hrdina dvou světových válek • Ivan Málek – mikrobiolog a lékař, zakladatel Biologického ústavu ČSAV • Prokop Málek – významný chirurg a vědec • Mirko Hanák – malíř • Lída Novotná – kostýmní výtvarnice • Karl Stalzer starosta Zábřeha (1892 – 1905) • Brigádní generál Vladimír Přikryl – důstojník v naší armádě • Leopold Falz – Dějiny města Zábřeha • Ctibor Lolek – shromáždil nejvíce informací o J.E.Welzlovi • Dr. jur. Wenzel Hönlinger – za práci na radnici jmenován čestným občanem Zábřeha
Zvole	• Lolek – pedagog • Hoplíček - malíř

Zdroj : Pasporthy obcí, 2005, vlastní šetření

Téměř v každé obci se nachází nějaké významná osobnost, která ovlivnila vývoj v dané oblasti. Nejznámější z nich je pravděpodobně **Jan Eskymo Welzl** – významný cestovatel, který je osobností národního a mezinárodního významu. Pro potřeby nabídky cestovního ruchu je možno uvažovat o využití této a dalších významných osobností ve spojení s novými kulturními, společenskými nebo sportovními akcemi, jako je například festival Welzlování.

5.1.8 Významné, pravidelně se opakující akce

Pořádání stávajících i nových pravidelných kulturních a společenských akcí je nutné podporovat a rozvíjet. Vhodnou propagací a marketingem mohou velmi významně podpořit návštěvnost oblasti. Zajímavé akce by se také mohli stát významnými součástmi produktových balíčků, jejichž tvorbu je rovněž potřeba iniciovat a podpořit, protože hrají strategickou úlohu v rozvoji cestovního ruchu.

Přehled akcí dle jednotlivých obcí:

Název obce/města	Akce	Termín konání
Bohuslavice	- Hasičská pohárová soutěž - Pout'	Konec srpna konec října
Brníčko	- Minicup - Hasičská soutěž o pohár starosty obce - Slet čarodějnic	
Drozdov	Turnaj v malé kopané, F.O.F.O. Drozdov	
Dubicko	-	3. víkend v červenci
Horní Studénky	Tradiční sudový volejbalový turnaj se zahraniční účastí	
Hoštejn	- Turnaj kopané o pohár starosty obce Hoštejn - Pout' Svato-Annenská	
Hrabová	Přechod suchou nohou přes koupaliště	
Hynčina	Turnaj ve stolním tenise	
Chromeč	- Pohárová soutěž SDH, turnaje v malé kopané, - Tradiční „Pivní slavnosti“, - Tradiční „Boroviny“ pořádané hostincem „U Obra Drásala“	
Jedlí	-	
Jestřebí	Turnaje ve stolním tenise	
Kamenná	- Odbíjená, kopaná, nohejbal, florbal - Turnaj v odbíjené, kopané, nohejbalu a florbalu - Dětský a sportovní den - Fotbalové utkání mužů a žen obce Kamenná - Slet čarodějnic - Společenský ples	
Kolšov	-	
Kosov	-	
Lesnice	- Plesy - Turnaje TJ Sokol Jednota - Tradiční jarní pochod – Orel Lesnice	
Leština	- Obecní ples, Pochovávaní basy a dětský maškarní ples - Čarodějnický rej - Leštinská 30 - Zahradní slavnost - Soutěž v hasičském sportu "O putovní pohár obce Leština" a hudební festival Best pohoda fest - Memoriál Adolfa Loučného (turnaj v kopané) a Splavování řeky Moravy na netradičních plavidlech - Svatováclavské hody - Vánoční zvoneček (výstava ručních prací a posezení s důchodci) a Vánoční rozjímání na návsi	Leden/únor Duben Květen Červen Červenec Srpen Září Prosinec
Lukavice		
Nemile	- Hasičské soutěže „O pohár starosty obce“ - Vepřové hody - Sousedská posezení	
Postřelmov	- Jarmark (pout') na sv. Matěje - Vystoupení na kopec Markovice	Září

	• Pálení čarodějnic	
Postřelmůvek	• Hasiči - okresní pohár	
Rájec	• Hasičské soutěže • Hrkání o velikonočních svátcích • Vodění královničky a vození krále o Svatodušních svátcích • Letní a zimní hry pro děti pořádané hasiči	
Rohle	•	
Rovensko	• pravidelné vernisáže v Galerii Kafe • Sousedská posezení na zahradě Orlovny • Pochovávaní basy • Fotbalová utkání a fotbalové turnaje	
Sudkov	• Pohárová soutěž Mladých hasičů • Kynologická soutěž o pohár obce • Turnaje v kopané • Závodů na kolech pro děti • Závodů na lyžích pro děti	
Svébohov	• Tradiční harmonikářská přehlídka (v roce 2005 se koná 17. ročník)	
Štítý	• Rampušák – cyklomaraton • Jarmark, pouť, • Plesy, maškarní karnevaly, masopust • Činnost divadelního spolku „Václav“ z Václavova (představení a tradiční ples) • Vystoupení pro důchodce, vystoupení pro děti • Lyžařské závody • Besedy s cestovateli • Fotbalová utkání • Vítání jara • Tradiční školní šou „Ahoj léto“ • Hasičské soutěže • Pálení čarodějnic • Mikulášská nadílka • Vánoční koncerty • Závody v Acrobat Parku	
Vyšehoří	• Sjezd ze zasněžené stráně • Sjezd z vyšehorských „Drah“ • Dětské dny • Letní karneval	
Zábřeh	• Festivaly - Welzlování - Festival 7 a ½ - Kálíkův festival • Sraz a výstava historických vozidel • Dny evropského dědictví • Zábřežské hody • Jarmarky - Májový jarmark - Podzimní jarmark • Soutěže - Moravský zvoneček - Zábřežská opona - Zábřežský slavíček - Okrskové kolo dětské recitace - Patříme k Vám - Regionální speciální olympiáda - Děti fitness aneb sportem proti drogám - Dance street - Taneční soutěž kategorie E - Celorepublikový turnaj dvojic v kuželnkách	

	• Turnaje - Florbalový turnaj - Tenisový turnaj starších žáků - Volejbalový turnaj dvojic - Mezipodnikový turnaj ve volejbale	
Zborov	•	
Zvole	• Hasičská soutěž • Turnaj – kopaná • Pouť	

Zdroj : Pasporty obcí, 2005

5.2 Turistická infrastruktura a služby sektoru cestovního ruchu

5.2.1 Informační služby

Informační servis který pro návštěvníky oblasti zabezpečují Informační centra je velmi důležitou součástí služeb cestovního ruchu. Jednak tyto centra poskytují informace a turistický servis přímým návštěvníkům regionu ve svých obcích, ale také propagují a informují potencionální návštěvníky o oblasti prostřednictvím internetu, v mnoha případech také zprostředkovávají pro návštěvníky některé služby. Bohužel internetové stránky obou informačních center jsou pouze v českém jazyce, což omezuje jejich působnost pouze na tuzemskou klientelu. V MR Zábřežsko se nacházejí 2 informační centra – ve Štítech a Zábřehu. Malé informační centrum se nachází také v Leštině, v místní knihovně, jedná se však spíše o služby poskytované místním obyvatelům.

5.2.1.1 Informační centrum Štíty

- turistické informace
- informace o institucích, obchodech, službách a podnikatelských subjektech
- jízdní řády vlaků a autobusů
- ubytování ve městě a okolí
- prodej map, turistických průvodců, publikací, regionální literatury, pohlednic a známek
- informace o kulturních, společenských a sportovních akcích
- předprodej vstupenek
- kopírování A4 a A3
- veřejný internet
- tiskopisy na sociální dávky
- propagační materiály
- informativní brožury a dokumenty o Evropské unii

Další činnost:

- vydávání informačních a propagačních materiálů
- aktualizace webových stránek města Štíty
- pořádání veřejných anket

PROVOZNÍ DOBA: (od 01.01.2004)

Pondělí:	08:00 - 16:30
Úterý:	07:00 - 15:30
Středa:	08:00 - 16:30
Čtvrtek:	07:00 - 16:00
Pátek:	07:00 - 13:30
Sobota:	Zavřeno
Neděle:	Zavřeno

KONTAKTNÍ ADRESA:

[Informační centrum Štíty](#)

nám. Míru 55

789 91 Štíty

Česká republika (CZ)

tel: (+420) 583 440 109

fax: (+420) 583 440 214

<http://www.stity.cz>

e-mail: info@stity.cz

5.2.1.2 Informační kancelář Zábřeh

V únoru 2004 byla nově zřízena Informační kancelář v budově KLUBu-KVDC a téměř okamžitě zaznamenala zájem veřejnosti o své služby. Tento stav potvrzují statistické údaje, které jsou k dispozici. Vedle kvantitativních ukazatelů je třeba zdůraznit, že ze strany veřejnosti jsou na IK kladeny stále vyšší nároky z hlediska kvality poskytovaných služeb. Veřejnost vyžaduje operativnost při

získávání žádaných materiálů nebo informací. Informační kancelář nabízí velký výběr informačních materiálů a databází.

Nabídka:

- Poskytování turistických informací
- Poskytování informací o ubytovacích a stravovacích možnostech
- Prodej map, pohlednic, turistických známek a dalších materiálů
- Vyhledávání dopravních spojů vlaků a autobusů po celé ČR
- Poskytování informací o kulturních, sportovních a společenských akcích v regionu
- Poskytování informací o historii, památkách a významných osobnostech ve městě
- Poskytování informací o firmách, institucích a úřadech

Dále IK zajišťuje:

- vnitřní komunikaci v rámci KLUBu-KVDC a cílenou propagaci akcí, které pořádá KLUB, kino Retro a Město Zábřeh
- komunikaci s Krajským úřadem Olomouckého kraje v oblasti cestovního ruchu
- informační servis pro neziskové organizace a podnikatelské subjekty
- sběr a zpracování dat pro aktualizaci stávajících databází

PROVOZNÍ DOBA: (od 01.11.2004)

Pondělí:	08:00 - 17:00
Úterý:	08:00 - 17:00
Středa:	08:00 - 17:00
Čtvrtek:	08:00 - 17:00
Pátek:	08:00 - 17:00
Sobota:	Zavřeno
Neděle:	Zavřeno
Poznámka:	

KONTAKTNÍ ADRESA:

[Informační kancelář Zábřeh](#)

Iva Kovářová

KLUB - KVDC města Zábřeh, ČSA 1

789 01 Zábřeh

Česká republika (CZ)

tel: (+420) 583 411 653

(+420) 583 415 400

fax: (+420) 583 416 461

<http://ik.zabreh.cz>

e-mail: info@ic.zabreh.cz

5.2.2 Ubytovací zařízení

5.2.2.1 Hotely, hostely

Ubytovací kapacita 3 hotelů a 1 motelu v tomto mikroregionu činí 197 lůžek.

Hotel - restaurace Černá kočka

KONTAKTNÍ ADRESA:

[Hotel - restaurace Černá kočka](#)

Jaroslav Okřina

nám. Míru 30

789 91 Štítý

tel: (+420) 583 440 106

fax: (+420) 583 455 675

<http://sweb.cz/hotel.cerna-kocka/>

e-mail: cerna.kocka@c-mail.cz

Kapacita: 14 lůžek.

([další informace](#))

Hotel Amco***

Nový a moderní hotel Amco*** postavený v secesním slohu se nachází v historickém centru města Zábřehu. V přízemí hotelu je restaurace s kapacitou asi 35 míst a malý salonek využívaný k soukromým a obchodním schůzkám. V prvním patře je další salonek s kapacitou asi 20 míst. Výhodou salonku v letních měsících je přímý vstup na hotelovou terasu. A v zimních měsících je kouzlem romantiky praskot dřeva v krbu. Restaurace i salonky mají svoji vlastní klimatizaci. V hotelu se nachází 10 pokojů vybavených manželskou postelí. Samozřejmostí hotelu je také bezbariérový přístup, výtah a toaleta pro tělesně postižené. Kuchyně nabízí mnoho domácích i zahraničních specialit.

Parkovat je možno přímo před hotelem nebo za poplatek v hotelové garáži. Hotel vytváří velice příjemné rodinné prostředí, ve kterém o vás pečují kolektiv

mladých lidí, mluvící německy a anglicky.

KONTAKTNÍ ADRESA:

[Hotel Amco ***](#)

Masarykovo náměstí 3/413

789 01 Zábřeh

tel: (+420) 583 415 487

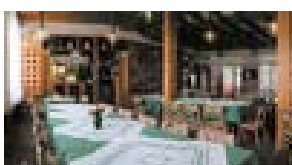
(+420) 606 569 434

e-mail: hotelamco@amco.cz

<http://www.amco.cz/index.htm>

Hotel Václavov - Jörg Seidel**

Lůžková kapacita hotelu je 98, maximální počet míst v restauraci je 60, ve vinárně a baru 60, v salonku 30 a ve velkém sále 60. Nekuřácké prostředí v době snídaně, oběda a večeře. Lze zařídit diskotéku i živou hudbu.

KONTAKTNÍ ADRESA:

[Hotel Václavov**](#)

Václavov 224

789 90 Václavov

hotelvaclavov@spk.cz

Parametry zařízení:

psům vstup povolen

zastávka veřejné dopravy

nekuřácké prostředí

parkoviště

personál mluví anglicky

personál mluví německy

česká kuchyně

vegetar. kuchyně

diabetická kuchyně

drůbeží speciality

příprava jídel na roštu

letní terasa

salónek

televize

video

hrací automaty

Eurocard/Mastercard

VISA

5.2.2 Motorest, Motel**Motel U Kováře**

Motel se nachází na okraji města, směr Šumperk. Kapacita 50 lůžek. Dvou a třílůžkové pokoje jsou vybaveny WC a sprchovým koutem. Další služby – parkoviště, restaurace, salonek, letní terasa, dále nabízí vyžití v podobě historických výletních míst, koupání, letní a zimní turistiky.

KONTAKTNÍ ADRESA:

Motel U Kováře

Postřelmovská 40

789 01 Zábřeh na Moravě

tel: (+420) 583 411 074

5.2.2.3 Ostatní ubytovací zařízení (penziony, kempy, ubytování v soukromí, rekreační zařízení apod.)

Obec	Typ zařízení	Kontakty	Popis
Drozdov	Obecní ubytování	Drozdovská pila	Kapacita 6-8 osob
Horní Studénky	Penzion s restaurací	Penzion U Alberta Horní Studénky 19 789 90 Horní Studénky Česká republika (CZ) tel: (+420) 583 455 620 (+420) 732 707 935 fax: (+420) 583 455 624 www.penzionualberta.cz 	Penzion se nachází 12 km od Zábřeha na Moravě, 5 km od Štítů a 15 km od Šumperka. Lůžková kapacita je 11 lůžek + 2 přistýlky, ve stylově zařízených, nově zrekonstruovaných pokojích. Penzion poskytuje 7 dnů v týdnu vyhlášenou kuchyni pod vedením šéfkuchaře Václava Šmerdy. Pro různé oslavy nebo porady slouží Lovecký salonek. V dolní části obce se nachází malá soukromá přehrada s možností rybolovu (povolenky je možno zakoupit přímo v penzionu).
Chromeč	Ubytování v soukromí		Dvoubytový dům v soukromém vlastnictví
Leština	Ubytovna	Ubytovna	Kapacita 40 osob Ubytovna turistického typu.
	Stanování	Areál TJ Sokol Leština	Stanování
	Přenocování	Sokolovna	Přenocování ve vlastním sp. pytli v budově Sokolovny
Rájec	Ubytování v soukromí	Maixner Jiří Na Řádkách 10 789 01 Rájec tel.: 583 413 725	Kapacita 8 lůžek. Ubytování se soc. zařízením a kuchyňkou
Rohle	Ubytování v soukromí	Břetislav Špaček Roháčkova 19 617 00 Brno	
	Ubytování v soukromí	Ivo Romančík Alšova 3 779 00 Olomouc	
Svébohov	Ubytování v soukromí	Karel Langr Revoluční 14C Šumperk	Kapacita 10 osob
Štíty	Penzion	Acrobat Park, U Parku 349, 789 91 Štíty tel.: 583 440 117; www.acrobatpark.com	Kapacita: 24; úroveň: 1; wc + sprcha na pokoji, společná kuchyňka, TV, video, internet, občerstvení; zajímavost: každý pokoj má balkon s výhledem přímo na závodní můstky; ubytování nejen pro sportovce, ale pro širokou veřejnost
	Kemp	Autokemp Štíty Ul. Nádražní 789 91 Štíty tel.:583 440 213,606 757 710 http://www.sweb.cz/autokemp.stity	Kapacita cca 80 lůžek + místa pro stany. Recepce, restaurace (přes letní sezonu teplá jídla), toalety, sprchy (teplá voda), pitná voda, elektřina, hřiště, plocha pro stany i karavany, chatky
	Ubytovací a	Ubytovací a rekreační komplex v	Kapacita 45 lůžek + 10 chatek

	rekreační komplex	Herolticích Heroltická s.r.o. Heroltice 82 789 91 Štítý/Heroltice tel./fax: 583 440 000 www.volny.cz/herolticka mail: herolticka@quick.cz mobil: 776 861 000	<i>po 4 lůžkách.</i> <i>Pokoje nad restaurací: 14 lůžek</i> Ubytovací a rekreační areál v Herolticích Vás rád přivítá po celý rok. Poskytuje ideální zázemí pro individuální pobyt cyklistům, turistům a hostům hledajícím odpočinek od jara do podzimu. Od poloviny prosince do konce března jsou v Herolticích ideální podmínky pro lyžaře. Po celý rok Vám Heroltická s.r.o. poskytne vhodné prostory pro sportovní soustředění, školy v přírodě, dětské tábory, školní výlety, firemní školení, apod. Hospůdka i vedlejší budova nabízí vhodné prostory také pro soukromé oslavy, svatby, promoce, narozeniny, výročí apod.
	Ubytování v soukromí	Leona Jandějsková Na Travech 157 789 91 Štítý tel.: 583 440 660	byt 1+1
Vyšehoří	Ubytování v soukromí	Poláchová Jitka Vyšehoří 67 789 01	Bytový dům
Zábřeh	Penzion	Penzion Charlie Komenského 16 789 01 Zábřeh tel.: 583 416 995	Kapacita 14 lůžek. Penzion Charlie nabízí ubytování, vlastní parkoviště a restauraci, u které je v letních měsících otevřena velká letní terasa.
	Penzion	Penzion U Holínků Sokolská 10 789 01 Zábřeh tel.: 583 418 037	Kapacita 38 lůžek. Penzion s plně vybavenou kuchyňkou
	Penzion	Penzion Santorini Žižkova 25 789 01 Zábřeh tel.: 583 412 899	Kapacita 6 lůžek. Penzion s restaurací – řecké speciality Apartmá 1300,- Kč Dvoulůžkový pokoj 600,- Kč.
	Kemp	Autokemp Zábřeh Kemp Dolní Bušínov 789 90 Zábřeh tel: (+420) 604 322 350	
	Rodinná chata	Rodinná chata Bušínov Mgr. Jindřich Vymazal Dolní Bušínov 155 789 01 Zábřeh tel: (+420) 583 211 588 (+420) 583 418 214 http://www.web.quick.cz/stavrek e-mail: stavrek@quick.cz	Kapacita 8-10 osob. Jedná se o zděnou, komfortně vybavenou rodinnou chatu. Jak chata, tak i celá lokalita je ideálním místem pro pobyt rodin s dětmi.
	Malá rodinná farma	Ranč L.A. Pobučí 68, 789 01 Zábřeh tel: 583 414 557 a.laholova@seznam.cz	Malá rodinná farma 7 km od Zábřeha. Krásná příroda, ranč se nachází u lesa. Jízda na koni.
	Rekreační středisko	Rekreační středisko Prefa Dolní Bušínov	Kapacita 25-30 lůžek. V přilehlé restauraci se vaří teplá jídla.

		789 90 Zábřeh tel: (+420) 583 448 145 (+420) 603 491 686	
Zborov	Ubytování v soukromí	Chalupa Zborov Ladislav Cigánek Zborov 2 789 01 Zábřeh tel: (+420) 583 222 929 (+420) 605 708 898	Kapacita 8 – 10 lůžek. Kompletně vybavená chalupa s garáží.
Zvole	Ostatní ubytování	TJ Sokol Zvole	Kapacita cca 30 míst – ubytování pro nenáročné

Zdroj : Pasporty obcí, 2005, internet

5.2.3 Hostinská a stravovací zařízení

Obec	Typ zařízení	Název/Kontakt	Popis
Bohuslavice	Hostinec	Pohostinství Na Rychtě Bohuslavice 1	Bez podávání teplých jídel
	Hostinec	Pohostinství Mivalan Bohuslavice 48	Bez podávání teplých jídel
	Restaurace	V areálu Zahrady	Letní venkovní restaurace (měsíce 5-9), rychlé občerstvení
Brníčko	Hostinec	U Kouřilů	Podávání teplých jídel
	Hostinec	Na Hřišti	Bez podávání teplých jídel
Drozdov	Hostinec		Bez podávání teplých jídel
Dubicko	-		
H. Studénky	Restaurace	Penzion U Alberta	Podávání teplých jídel 7 dní v týdnu (vyhlášená kuchyně)
Hoštejn	Hostinec		
	Restaurace		Podávání teplých jídel
Hrabová	Hostinec		
Hynčina	Hostinec		Bez podávání teplých jídel
Chromeč	Hostinec	U obra Drásala Pavel Kamlar Chromeč 135, tel. 777 588 231	Podávání teplých jídel
	Hostinec		
Jedlí	Hostinec		Bez podávání teplých jídel
Jestřebí	Hostinec		Studené občerstvení
Kamenná	Hostinec	Pohostinství Ráj	Bez podávání teplých jídel
	Bufet	Kuželna	Lehké občerstvení venku
Kolšov	Hostinec	U sv. Anny Valentová Eva Kolšov 40	Bez podávání teplých jídel
Kosov			
Lesnice	Hostinec	Pohostinství pod Trlinou	Podávání minutek + dle objednání hotové menu
Leština	Hostinec	U Kepřtů	Podávání teplých jídel celý den
	Hostinec	Na růžku	Bez podávání teplých jídel
	Hostinec	Na hřišti	Sezónní pohostinství s občerstvením při akcích
Lukavice	Restaurace	U Nádraží	Podávání teplých jídel
	Hostinec	U Hřiště	Bez podávání teplých jídel
	Hostinec		Bez podávání teplých jídel
Nemile	Hostinec	U Oskara obec Lupěné	
Postřelmov	Hostinec	U Andělíčka Hradecká 596 789 69 Postřelmov	Bez podávání teplých jídel (5-9 letní venkovní posezení)

		tel: 583 438 227	
	Kavárna	Srdíčko Klubovní 124 789 69 Postřelmov	Bez podávání teplých jídel
	Hostinec	U Martina Vyhnálovská 181 789 69 Postřelmov	Bez podávání teplých jídel
	Restaurace	Na Špici Osvobození 175 789 69 Postřelmov tel: 583 437 153	Podávání teplých jídel (5-9 letní venkovní posezení)
	Restaurace	Slávie Komenského 98 789 69 Postřelmov tel: 583 437 093	Podávání teplých jídel (5-9 letní venkovní posezení)
	Restaurace	Tiffany Komenského 60 789 72 Postřelmov tel: 583 418 174	Podávání teplých jídel (5-9 letní venkovní posezení) nově otevřená vinárna
	Cukrárna	v budově nákupního střediska Komenského 568 789 69 Postřelmov	Bez podávání teplých jídel (5-9 letní venkovní posezení)
	Čajovna	Magnolie Klubovní 208 789 69 Postřelmov	Bez podávání teplých jídel
Postřelmůvek	-		
Rájec	Restaurace	U Schvaba Sokolská 39 Zábřeh	Podávání teplých jídel
Rohle	Hostinec	obec Rohle	Bez podávání teplých jídel
	Hostinec	obec Nedvěž	Bez podávání teplých jídel
	Hostinec	obec Janoslavice	V létě bez podávání teplých jídel
Rovensko	Hostinec	Na křižovatce	Podávání teplých jídel
	Hostinec	REPO	Podávání teplých jídel (jen při objednaných akcích)
	Galerie	Galerie Kafe Krňávková 207	Podávání teplých jídel
Sudkov	Restaurace		Bez podávání teplých jídel
Svébohov	Hostinec	Pohostinství Bezděk	Bez podávání teplých jídel
Štíty	Hostinec	Pohostinství Na Travech	Bez podávání teplých jídel
	Hostinec	Pohostinství Na Dvorečku	Bez podávání teplých jídel
	Restaurace	Adakk	Podávání jídel jen při větších akcích
	Cukrárna		Bez podávání teplých jídel
	Restaurace	Akrobat Park	Bez podávání teplých jídel (pouze catering)
	Restaurace	Hotel Černá kočka	Podávání teplých jídel
	Restaurace	Autokemp Štíty	Podávání teplých jídel – pouze v letním období
Vyšehoří	Hostinec	Hýbl Jaromír Vyšehoří 67 789 01	Bez podávání teplých jídel
Zábřeh	Hostinec	Pěnička Skalička 42, tel.: 583 416 545	
	Restaurace	Penzion Santorini , tel. 583 412 899	Řecké speciality
	Restaurace	Restaurace CLUB , tel. 583 418 372	
	Restaurace	Hotel AMCO ,	Ubytovací, hostinská činnost

		tel. 583 415 487	
	Restaurace	Penzion Charlie, tel. 583 416 995	
	Restaurace	Restaurace Bohemia, Žižkova, tel. 583 413 167	
	Restaurace	Podzámecká restaurace, Havlíčkova, tel. 583 415 663	
	Restaurace	Restaurace Na Valové, Valová, tel. 583 412 030	
	Restaurace	Restaurace Džbán, Komenského, tel. 583 415 075	
	Restaurace	Restaurace Na Hrádku, Sušilova, tel. 583 415 147	
	Bar	Snack Bar, Žižkova, tel. 583 415 619	
	Bar	Brodway Bowling, Třešňová, tel. 583 418 374	
	Restaurace	Motel, Postřelmovská, tel. 583 411 074	
	Bar	K Klub, Sokolská 13, 777 235 992	
	Restaurace	Občerstvení Pod hrází, 28 října, 583 413 290	
	Restaurace	Restaurace Kaštan, Farní 16, tel. 583 411 015	
	Restaurace	Restaurace Rafanda, Rudolfovo 1, tel. 605 471 654	
	Restaurace	Restaurace U splavu, Olomoucká 1 a, tel. 583 415 868	
	Vinotéka	Vinotéka, Žižkova, tel. 777 040 798	
	Vinný sklípek	Vinný sklípek Navrátil, Havlíčkova	
	Vinný sklípek	Vinný sklípek Drtil, Bezručova	
	Restaurace	Restaurace Pod plechem, Postřelmovská 4, tel. 606 150 402	
	Restaurace	Restaurace Bořiny, U Bořin 58	
	Restaurace	Trafo, Oborník 1a, tel. 583 411 031	
	Restaurace	Restaurace U Iva, Havlíčkova ul.	
	Bar	BAR Cadillac, Kozinova	
	Cukrárna	Cukrárna, Valová 5, tel. 608 317 814, 608 724 912	
	Cukrárna	Cukrárna Pavla, nám. Osvobození 8, tel. 583 414 202	
	Cukrárna	Cukrárna U Růže, Masarykovo nám. 16, tel. 583 416 728	
Zborov	Hostinec		
Zvole	Restaurace	Na Záložně	Podávání teplých jídel denně

		Roman Dopita Zvole 123	
	Hostinec	Westernový klub Jaroslav Portyš	Bez podávání teplých jídel
Zborov	Hostinec		

5.2.4 Ostatní služby v sektoru cestovního ruchu

Obec	Pošta	Banka	Směnárna	Bankomat
Brničko	1	1		
Dubicko	1	1		
Jedlí	1			
Leština	1	1		
Postřelmov	1	1		
Rohle	1			
Sudkov	1			
Štíty	1	1		1
Zábřeh	1	3	4	4
Celkem	9	8	4	5

5.2.5 Nabídka turistických produktů a produktových balíčků

Balíček služeb cestovního ruchu (package) je soubor dvou nebo více služeb zakoupených podle přání zákazníka za jednu cenu. Balíček služeb CR je typickou součástí masového cestovního ruchu a je nástrojem pro vyrovnávání sezónnosti a pro prodej obtížně samostatně uplatnitelných služeb. Nejčastějšími tvůrci a uživateli balíčků jsou touroperátoři, letecké společnosti a hotely či hotelové řetězce. Absence produktových balíčků snižuje atraktivitu regionu.

Na Zábřežsku jsou v nabídce velice zajímavé turistické balíčky, které poskytuje cestovní kancelář „Peřej“. Tato CK funguje již 13 let a zaměřuje se na Olomoucký kraj a okolí. Své produkty nabízí i v anglickém a německém jazyce. Nabízí mimo jiné i jedno nebo několikadenní pohodové výlety na lodích po řece Moravě, s možností zpestření programu v sedle koní nebo kol. Výlety jsou organizovány každoročně i pro postižené děti. O tento typ vyžití je velký zájem. Další programy jsou šité tzv. na míru, dle požadavku zákazníka.

Kontakt:

Cestovní kancelář PEŘEJ tours

Ing. Zdeněk Wolf
Jiráskova 11
772 00 Olomouc

tel.: 585 314 087

tel./fax: 585 313 176

tel./záznamník: 585 203 684

mobil: 603 113 344

e-mail: perej@perej.cz

www.perej.cz

V nabídce zmiňované CK jsou například tyto turistické balíčky:

Relaxační a poznávací program v Jeseníkách

- plavba po řece Moravě z Postřelmova do Háje /17 km- rafty,kánoe/,
- relaxace v termálním bazénu ve Velkých Losínách, napájeného léčivými sirovodíkovými prameny , možnost prohlídky renezančního zámku Velké Losiny z 16.stol /proslavený čarodějnickými procesy v 17. stol/ a Muzea papíru /ruční výroba papíru/

Alternativní program:

- výlet na horské centrum Červenohorské sedlo 1013 m.nm., turistika
- exkurze na unikátní přečerpávací vodní elektrárnu Dlouhé stráně
- cyklistika po cyklostezce o 14 zastaveních mapujících inkviziční procesy v 17.stol.
- projížďka na koních -základní výcvik

U tohoto program poskytujeme komplexní služby:

- dopravu účastníků na akci a po celou dobu jejího trvání
- zapůjčení sportovního vybavení /na vodáckou část, horská kola, horolezeckou výbavu/
- technický a odborný doprovod a pojištění účastníků

Uvedený program možno objednat i pro malé skupiny již od 3 osob:

- v CK PEREJ tours Olomouc
- v zainteresovaných ubytovacích zařízeních
- v Informačním středisku Magistrátu města Olomouce a dalších IS v rámci Olomouckého kraje

Termíny: dva i vícedenní program od března do listopadu dle objednávky**Cena:**

Cena: 1390,-Kč/os/2 dny zahrnuje:

- ubytování ve 2 a vícelůžkových pokojích, příslušenství
- polopenzi /večeře a snídaně/
- dopravu účastníků z Olomouce a zpět (bus po celou dobu k dispozici)
- dopravu a zapůjčení vodáckého vybavení(rafty, lodě, pádla, vesty)
- pojištění účastníků, odborný doprovod

-každý další den: 590,-Kč/os zahrnuje:

- ubytování, dopravu osob na alternativní program, pojištění účastníků
- Alternativní služby za úhradu:- zapůjčení horských kol 300,-Kč/kolo/den
– projížďka na koni 200,-Kč/kůň/hodina

Cena nezahrnuje: -stravování a vstupné do objektů

Raftování na řece Moravě

Sjížděný úsek řeky: Moravičany - Olomouc

Celková délka: cca 37 km

Obvyklé sjíždění: 2 - 3 dny

Délka jednotlivých etap: cca 12 km

Charakter řeky:

Klidný meandrující tok s dostatečným množstvím vody pro celoroční sjíždění. Nutnost občasného přenášení spadlých stromů a překonávání píscin. Řeka protéká CHKO Litovelské Pomoraví a Plané Loučky.

Nenáročná plavba.

U Hynkovského jezu odbočení k mlýnskému náhonu.

Zákaz plavby po řece Moravě - hnízdiště ptáků.

Klidná plavba po meandrujícím náhonu přes CHKO Plané Loučky do Olomouce.

Ubytování:

Ve vlastních stanech ve vodáckých tábořištích Litovel na jezu u Hynkova.

Stravování:

Z vlastních zásob, v Litovli a Hynkově možnost nákupu teplé večeře v restauraci.

Vodácký výlet pro školy

Sjížděný úsek řeky: Postřelmov - Olomouc (66 km)

Celková délka: cca 66 km

Celoročně sjížděné.

Poznámka:

Možnosti táboření jsou louka u penzionu Háj, fotbalové hřiště v Leštině, louka u železničního mostu v Moravičanech (tolerováno), Řimický jez, vodácké tábořiště Litovel, louka vedle mostu do Střeně, jez v Hynkově.

Víkendové plavby jednodenní a dvoudenní - Letní sezóna 2005 – MORAVA – (tato nabídka získala ocenění na BVV GRAND PRIX REGIONTOUR 2004)

Trasa:**Horní tok:**

- Hanušovice - Bartoňov - Postřelmov - Lukavice
- vodácky zajímavý, s četnými meandry

CHKO

- vybraný úsek dle stavu vody a časových možností na trase Lukavice-Moravičany-Litovel,
- u dvoudenní akce táboření u pensionu v Hájích, prohlídka vodní elektrárny z r.1923
- plavba panenskou přírodou a lužními lesy CHKO evropského významu (vznik r.1990)

PP (přírodní park)

- dolní tok s širokým korytem a zajímavou přírodou na úseku Strážnice-Rohatec

Termíny a ceny

Úsek	Číslo akce		Termín	Doprava	Cena/dosp.	Příplatek BUS
Hanušovice-Bartoňov	0220	jednodenní	7. 5.	indiv., BUS	400,- Kč/os.	+230,-
Hanušovice-Bartoňov	0221	jednodenní	14. 5.	indiv., BUS	400,- Kč/os.	+230,-
Postřelmov-Lukavice	0222	jednodenní	15. 5.	indiv., BUS	400,- Kč/os.	+170,-
CHKO Litovelské Pomoraví	0210	jednodenní	8. 5.	indiv. , BUS	390,- Kč/os.	+130,-
CHKO Litovelské Pomoraví	0211	jednodenní	29. 5.	indiv. , BUS	390,- Kč/os.	+130,-
CHKO Litovelské Pomoraví	0212	jednodenní	28. 6.	indiv. , BUS	390,- Kč/os.	+130,-
CHKO Litovelské Pomoraví	0213	jednodenní	11. 6.	indiv. , BUS	390,- Kč/os.	+130,-
CHKO Litovelské Pomoraví	0214	jednodenní	12. 6.	indiv. , BUS	390,- Kč/os.	+130,-
CHKO Litovelské Pomoraví	0230	dvoudenní	4.-5. 6.	indiv., BUS	560,- Kč/os.	+200,-
CHKO Litovelské Pomoraví	0231	dvoudenní	18.-19. 6.	indiv., BUS	560,- Kč/os.	+200,-
CHKO Litovelské Pomoraví	0232	dvoudenní	25.-26.6.	indiv., BUS	560,- Kč/os.	+200,-
PP Strážnické Pomoraví	0240	jednodenní	11.9.	indiv., BUS	400,- Kč/os.	+230,-

Zdroj : Internetové stránky, osobní šetření

5.2.6 Veřejné instituce a služby

Významnou roli z pohledu cestovního ruchu, zejména vícedenních návštěvníků (turistů) hrají i další služby typu zdravotnictví nebo v případě potřeby i policie.

Z následujícího přehledu vyplývá, že zdravotnická péče přímo v obci je zajištěna jen ojediněle. Převážně tato zdravotní zařízení v Zábřehu, Šumperku nebo Mohelnici. Dosah těchto lékařských služeb nepřesahuje 10 -12 km, jen obec Hynčína musí za zdravotním ošetřením dojíždět až 15 km. Nejbližší zdravotní záchranná služba je pouze v Šumperku nebo Mohelnici. S dosahem bezpečnostních služeb je to obdobné.

Následující tabulka nabízí přehled poskytovaných služeb jak zdravotnických, tak i bezpečnostních. Pokud se v obci konkrétní služba nenachází, je uvedena nejbližší možná, s uvedením vzdálenosti v km.

Název obce	Lékárna	Zdravotní záchranná služba	Ordinace Praktického lékaře	Ordinace odborného lékaře	Policie	Veterinární služba
Bohuslavice	Zábřeh 10 km	Mohelnice 9 km	Dubicko 2 km	Zábřeh 10 km	Zábřeh 10 km	Dubicko 2 km
Brníčko	Postřelmov 6 km	Šumperk 12 km	Postřelmov 6 km	Postřelmov 6 km	Postřelmov 6 km	Zábřeh 10 km
Drozdiv	Zábřeh 10 km	Šumperk 25 km	Zábřeh 10 km	Zábřeh 10 km	Zábřeh 10 km	Zábřeh 10 km
Dubicko	Zábřeh, Mohelnice 11 km	Mohelnice 11 km	1	1	Zábřeh, Mohelnice 11 km	1
H. Studénky	Zábřeh 10 km	Šumperk 15 km	Zábřeh 10 km	Zábřeh 10 km	Zábřeh 10 km	Zábřeh 10 km
Hoštejn	Zábřeh 10 km	Mohelnice 22 km	Zábřeh 10 km	Zábřeh 10 km	Zábřeh 10 km	Zábřeh 10 km
Hrabová	Zábřeh 7 km	Šumperk 16 km	Zábřeh 7 km	Zábřeh 7 km	Zábřeh 7 km	Zábřeh 7 km
Hynčina	Zábřeh 15 km	Mohelnice 23 km	Zábřeh 15 km	Zábřeh 15 km	Zábřeh 15 km	Zábřeh 15 km
Chroměč	Bludov 3 km	Šumperk 8 km	Bludov 3 km	2* Bludov, Zábřeh	Šumperk 8 km	Šumperk 8 km
Jedlí	Zábřeh 9 km	Šumperk 21 km	1	Zábřeh 9 km	Zábřeh 9 km	Zábřeh 9 km
Jestřebí	Zábřeh 5 km	Šumperk 17 km	Zábřeh 5 km	Zábřeh 5 km	Zábřeh 5 km	Zábřeh 5 km
Kamenná	Libina 8 km	Šumperk 22 km	Rohle 1 km	Zábřeh 16 km	Libina 8 km	Dubicko 10 km
Kolšov	Postřelmov 2,5 km	Zábřeh 7 km	Postřelmov 2,5 km	Zábřeh 7 km	Postřelmov 2,5 km	Zábřeh 7 km
Kosov	Zábřeh 6 km	Šumperk 20 km	Zábřeh 6 km	Zábřeh 6 km	Zábřeh 6 km	Zábřeh 6 km
Lesnice	Zábřeh 5 km	Šumperk 13	Zábřeh 5 km	Zábřeh 5 km	Zábřeh 5 km	Zábřeh 5 km
Leština	Zábřeh 4 km	Šumperk 14 km	1x týdně; Zábřeh 4 km	Zábřeh 4 km	Zábřeh 4 km	Zábřeh 5 km
Lukavice	Mohelnice 4,5 km	Mohelnice 4,5 km	1	1*	Mohelnice 4,5 km	Mohelnice 4,5 km
Nemile	Zábřeh 2 km	Šumperk 16 km	Mohelnice 4,5 km	Mohelnice 4,5 km	Mohelnice 4,5 km	Mohelnice 4,5 km
Postřelmov	1	Šumperk 9 km	3* Zábřeh 4 km	dětský, zubní	Zábřeh 4 km	Zábřeh 4 km
Postřelmůvek	Postřelmov 3,5 km	Šumperk 13,5 km	Zábřeh 7,5 km	Zábřeh 7,5 km	Zábřeh 7,5 km	Zábřeh 7,5 km
Rájec	Zábřeh 4 km	Šumperk 17 km	Zábřeh 4 km	Zábřeh 4 km	Zábřeh 4 km	Zábřeh 4 km
Rohle	Zábřeh 12 km	Šumperk 21 km	3* Zábřeh 12 km	3* Zábřeh 12 km	Zábřeh 12 km	Zábřeh 12 km
Rovensko	Zábřeh 3 km	Šumperk 13 km	Zábřeh 3 km	Zábřeh 3 km	Zábřeh 3 km	Zábřeh 3 km
Sudkov	Zábřeh 8 km	Šumperk 11 km	Zábřeh 8 km	Zábřeh 8 km	Zábřeh 8 km	Zábřeh 8 km
Svébohov	Postřelmov	Šumperk	Zábřeh	Zábřeh	Zábřeh	Zábřeh

	3 km	km	7 km	7 km	7 km	7 km
Štítý	1	Šumperk 20km	1	4* Zábřeh 15 km	1x týdně Zábřeh 15	1
Vyšehoří	Postřelmov 5 km	Šumperk 10 km	Zábřeh 7 km	Zábřeh 7 km	Zábřeh 7 km	Zábřeh 7 km
Zábřeh	5	Šumperk 14 km	14	29	1/1	2
Zborov	Zábřeh 10 km	Šumperk 13 km	Zábřeh 10 km	Zábřeh 10 km	Zábřeh 10 km	Zábřeh 10 km
Zvole	Zábřeh 6 km	Šumperk 20 km	2	2	Zábřeh 6 km	Zábřeh 6 km

Zdroj : Pasporty obcí, 2005

pozn.:

Chromčův	½ hod. týdně dětský 1 gynekolog
Lukavice*	1 zubní
Postřelmov*	3 praktičtí lékaři se samostatnou ordinací ve zdrav. středisku 1 dětská 2 zubní
Rohle*	1x za 14 dní gynekolog 3x týdně dětský po, út zubní
Štítý*	1 dětská lékařka 1 zubní lékař 2x týdně gynekolog 1x týdně interní ambulance 1x za 14 dní ortopedie

5.2.7 Organizace a instituce v mikroregionu zabývající se podporou turismu

Název obce/města	Název	Popis
Zábřeh	Cestovní kancelář Praděd Zábřeh	Vnitrostátní a zahraniční zájezdy, rekreace
	Cestovní kancelář Morava Zábřeh	Vnitrostátní a zahraniční zájezdy, rekreace
	Cestovní kancelář Maxima Zábřeh	Vnitrostátní a zahraniční zájezdy, rekreace

5.2.8 Vzdělávání v oblasti cestovního ruchu

Pro každý region je přínosné, pokud v něm působí vzdělávací instituce, která svým působením vytváří dobré profesní předpoklady pro rozvoj ČR.

10 km od Zábřehu na Moravě působí Střední odborná škola Šumperk, se studijním oborem „**Služby cestovního ruchu**“, Zemědělská 3, 787 01 Šumperk, Tel: 583 214 401, Fax: 583 214 912 sos@edusum.cz, www.edusum.cz, ředitelka: Mgr. Renata Slavotínková.

Základní údaje

Délka studia: 4 roky

Dosažený stupeň vzdělání: úplné střední odborné

Způsob ukončení studia: maturitní zkouška

Přijímací zkoušky: matematika, český jazyk, ANJ/NEJ, obecné studijní předpoklady - písemné testy

Studium zahrnuje následující předměty:

A) všeobecné

český jazyk a literatura, společenské vědy (občanská výchova, dějepis, psychologie), základy přírodních věd, matematika, tělesná výchova

B) odborné

dělíme na 5 složek:

- formování profesionálních postojů pracovníka služeb CR (společenská kultura, projektový seminář, praxe)
- jazyková příprava (2 cizí jazyky)
- ekonomicko - právní příprava (ekonomika, ekonomika a marketing ČR, účetnictví, právo)
- specifická příprava pro turismus (zeměpis CR, technika CR, dějiny kultury, průvodcovské služby, regionální turistické služby)
- rozvíjení intelektuálních dovedností manažera (informatika v CR, společenská kultura, regionální turistické služby)

Nabízí se možnost průvodcovských zkoušek.

Uplatnění absolventa

Absolvent je schopen se uplatnit v nejrůznějších zařízeních CR jako:

- pracovník cestovní kanceláře, ubytovacího zařízení, rekreačního střediska (ekonom, průvodce, organizační pracovník, pracovník marketingu);
- pracovník informačních turistických center v regionu;
- organizační pracovník v lázeňských zařízeních;
- pracovník recepcí;
- organizační pracovník firem poskytujících přepravu rekreatantů;
- po absolvování praxe dle živnostenského zákona jako majitel CK či samostatný podnikatel v oblasti poskytování ubytovacích a rekreačních služeb;

úspěšní absolventi mohou pokračovat ve studiu na vyšší odborné či vysoké škole.

5.3 Dopravní a technická infrastruktura v kontextu cestovního ruchu

Oblast Mikroregionu Zábřežska se rozprostírá v severovýchodní části České republiky. Je začleněn do jihovýchodní části okresu Šumperk. Nejbližší hraniční přechody s Polskem, Slovenskem, Rakouskem a Německem jsou uvedeny v následující tabulce:

Hraniční stát	Hraniční přechod	Vzdálenost	Poznámky
Polsko	Dolní Lipka-Boboszow	37 km	NA jen CR a PR do 3,5 t
	Mikulovice – Glucholazy	75 km	NA jen regionální do 3,5 t
	Zlaté Hory – Konrádów	75 km	NA jen CR a PR do 3,5 t
Slovensko	Velké Karlovice – Makov	155 km	
	Hodonín – Holíč	158 km	NA jen CR a SR do 3,5 t
	Lanžhot – Brodská	186 km	NA jen CR a SR do 3,5 t
Rakousko	Mikulov – Drasenhofen	169 km	
	Hevlín – Laa an der Thaya	180 km	NA je do 6 t
	Hatě – Kleinhaugsdorf	192 km	
Německo	Cínovec – Zinnwald	320 km	Bez omezení

Zdroj : Internetové stránky, osobní šetření

Přechod s Polskem je sice přes okres Jeseník dobře dostupný, hranice je však málo propustná a spojení s vnitrozemím je omezené.

5.3.1 Dopravní infrastruktura a obslužnost v MR Zábřežsko

Silnou stránkou dopravní obslužnosti je výhodná poloha centrální části kraje, kdy železniční uzly Přerov a Olomouc, napojení Prostějova na dálnici D1, vojenské letiště v Přerově a letiště v Olomouci pro malá dopravní letadla (které má statut mezinárodního letiště), mají i celostátní význam.

5.3.1.1 Silniční síť

Slabou stránkou v oblasti je malá hustota silniční sítě všech kategorií a její špatný technický stav, nenapojenost území na velké dopravní tahy, zhoršená dopravní obslužnost a vysoký stupeň narušení silniční sítě povodněmi.

Přirozené centrum oblasti je město Zábřeh, které je druhým největším městem okresu Šumperk. Tímto městem prochází rychlostní komunikace I/44 (Mohelnice – Zábřeh – Šumperk – Jeseník – Mikulovice), která patří mezi nejvýznamnější silniční tahy.

Další významné rychlostní komunikace procházející tímto územím jsou:

I/11 Opava – Šumperk – Bludov – Jablonné nad Orlicí – Hradec Králové

I/43 Štíty – Lanškroun – Svitavy

II/315 Úsov – Zábřeh – Lanškroun

II/368 Rovensko – Štíty – Moravská Třebová

II/369 Zábřeh – Vyšehoří

II/370 Zábřeh – Hrabší

V současné době dochází ke zvyšování kapacitních parametrů stávajících komunikací.

Významnou roli sehraji v budoucnu zřejmě i dva projekty:

- 1) Silnice I/44 – Mohelnice – Petrov nad Desnou – Jeseník – Mikulovice: jedná se o rychlostní komunikaci se čtyřmi pruhy a středním dělicím pruhem. Celý soubor staveb je plánovaný v délce asi 35 km a stavby jsou rozděleny do pěti fází.
- 2) Silniční tunel Červenohorské sedlo: předběžná úvaha zahájení stavby je v roce 2023, délka trvání stavby je odhadována na 4-5 let. V současnosti se projekt nachází ve fázi zpracovávání dokumentací, studií, geologických průzkumů. Hotové jsou již – rozvaha, studie, EIA, dokumenty pro územní řízení.

5.3.1.2 Dopravní obslužnost

Všechny obce Zábřežska mají minimálně jednu autobusovou zastávku, čímž mají umožněno spojení s okolními městy a obcemi. Železniční spojení však zasahuje do mikroregionu jen okrajově.

Přehled autobusových a vlakových stanic v jednotlivých obcích Opavska :

Název obce	Autobusová zastávka	Železniční stanice	Název obce	Autobusová zastávka	Železniční stanice
Bohuslavice	1	0	Leština	2	0
Brníčko	5	0	Lukavice	4	1
Drozdov	2	0	Nemile	3	1
Dubicko	2	0	Postřelmov	4	1
H. Studénky	2	0	Postřelmůvek	1	0
Hoštejn	2	1	Rájec	2	0
Hrabová	2	0	Rohle	5	0
Hynčina	6	0	Rovensko	2	0
Chroměč	2	0	Sudkov	3	0
Jedlí	3	0	Svébohov	2	0
Jestřebí	3	0	Štíty	16	2
Kamenná	2	0	Vyšehoří	1	0
Kolšov	3	0	Zábřeh	27	2
Kosov	2	0	Zborov	1	0
Lesnice	2	0	Zvole	2	0
	39	1		75	7

Zdroj : Pasporty obcí, 2005

Celkový počet autobusových zastávek v celém mikroregionu činí 114 a železničních stanic a stanovišť je 8.

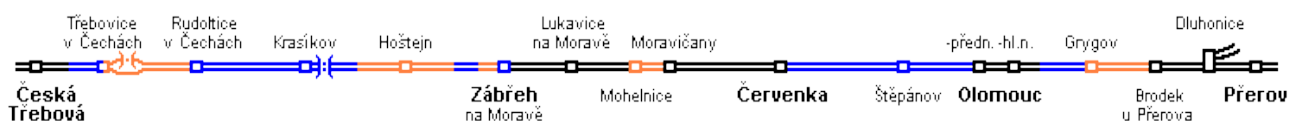
Autobusová doprava

V osobní hromadné dopravě hraje rozhodující roli autobusová doprava, na níž jsou napojeny všechny obce mikroregionu. Zejména na území s malou hustotou obyvatel je ekonomicky náročné zajištění hromadné dopravy. Tyto oblasti nemají ani dostatečné služby, což ohrožuje nejen rozvoj území, ale může způsobit vysídlování a tím změnu sociální demografické struktury.

Železniční doprava

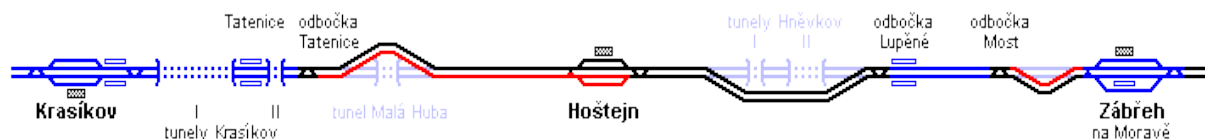
Železniční doprava je v celém území značně zastaralá, většinou z přelomu 19. a 20. století a s malou hustotou. V posledních letech se však začíná pracovat na rozsáhlé modernizaci žel. uzlu Zábřeh na Moravě, kde vznikly dvě ostrovní nástupiště a nová staniční budova. Práce na tomto stavebně náročném úseku budou trvat do roku 2006. Dalším zlepšením situace je budování železničních koridorů, které výrazně zrychlí dopravu:

rameno Česká Třebová - Přerov

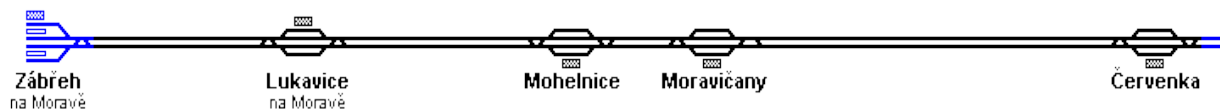
Na této části v současnosti probíhá největší objem prací v rámci všech koridorů. Vyjma dokončeného úseku Červenka - Olomouc, se realizují všechny stavby. Trať vede od České Třebové do Zábřehu poměrně hornatým terénem, traťová rychlost se pohybuje v rozsahu 80 - 120 km/h. Vlaky od Zábřehu do Přerova jezdí po rovině, téměř v celém úseku rychlostí 120 km/h.

úsek Krasíkov - Zábřeh na Moravě

Realizace této zatím nejnáročnější stavby v rámci všech koridorů začala v roce 2002 ražbou tunelu Krasíkov I (stavebně však správně patří do předchozího úseku Česká Třebová - Krasíkov). Přeložka tratě včetně nových krasíkovských tunelů byla zprovozněna v srpnu roku 2004. Další přeložka tratě se staví mezi odb. Tatenice a stanicí Hoštejn. V těchto místech se razí 324 metrů dlouhý tunel Malá Huba. Další přeložka vznikne mezi stanicí Hoštejn a odb. Lupěné. Zde vznikne tunel Hněvkov I o délce 180 metrů a Hněvkov II o délce 462 m. Obě přeložky by měly být uvedeny do provozu v únoru 2006. Poslední přeložka je budována mezi odb. Most a žst. Zábřeh na Moravě, trať bude posunuta o pár metrů blíže k městu.

úsek Zábřeh na Moravě - Červenka

Poslední stavba na spojovací větvi mezi 1. a 2. tranzitním železničním koridorem bude zahájena letos v létě. V tomto roce budou výlukové práce probíhat v železniční stanici Mohelnice a přilehlém traťovém úseku do Moravičan. Ukončení staveb se předpokládá ke konci roku 2007.

Celostátní význam má trať 270 Praha – Česká Třebová – Olomouc, na níž navazují tratě 291 Zábřeh – Šumperk a 292 Šumperk – Hanušovice – Jeseník, která pouze okrajově zasahuje do mikroregionu.

5.3.1.3 Cyklotrasy a cyklostezky

Každá trasa je charakterizována svým evidenčním číslem, průběhem cyklotrasy, kde je zvýrazněno vedení cyklotrasy v návaznosti na řešené území, její celkovou vyznačenou délkou v terénu, ve sledovaném území a způsobem značení v terénu.

Stávající vyznačené cykloturistické trasy v mikroregionu Zábřežsko (celkový stav je uveden k 1. 1. 2004):

Cyklotrasy II. třídy

Evidenční číslo	Průběh cyklotrasy	Celkem km	Zábřežsko km	Způsob značení
51	Olomouc – Litovel - Nové Mlýny – Moravičany - Mohelnice - Bohuslavice – Hrabová – Leština – Lesnice - Postřelmov – Sudkov – Bludov – Hanušovice	85	11,5	dopravní
V Mikroregionu Zábřežsko: 11,5 km				

Cyklotrasy III. třídy

Evidenční číslo	Průběh cyklotrasy	Celkem km	Zábřežsko km	Způsob značení
521	Moravská Třebová – Hoštejn – Drozdovská Pila – Štíty	33	6	dopravní
V Mikroregionu Zábřežsko: 6 km				

Cyklotrasy IV. třídy

Evidenční číslo	Průběh cyklotrasy	Celkem (km)	Zábřežsko (km)	Způsob značení
4063	Petrušov – Maletín – Svojanov	9	-	dopravní
4071	Kladská Brána – Suchý vrch – Mladkov – Hanička - Mezivřší	95,5	-	pásové, červená
4224	Výprachtice – Štíty – Cotkytle - Tatenice	18	4	dopravní
6202	Mohelnice – Mírov – Svojanov	17	-	dopravní
6203	Maletín – Krchleby - Zábřeh	6	-	dopravní
6204	Hrabí – Loštice – Líšnice – Křemačov – Řepová - Krchleby	21	-	dopravní
6026	Hrabová – Úsov – Červenka	21,5	3	dopravní
6114	Nedvězí – Rohle – Brníčko – Sudkov – Šumperk – Velké Losiny	28	9	dopravní
V mikroregionu Zábřežsko: 16 km				

Zdroj : Dopravní projektování Olomouc

V MR jsou také **cyklostezky** a to v obci **Dubicko, Jestřebí** (Zábřeh – Nemile – Lipěné – Jestřebí – Zábřeh: stezka je označena směrovkami), **Kamenná** a ve výborném stavu je stezka v obci **Kolšov**.

Obce MR Zábřežsko, poskytující cykloslužby:

Hrabová – cykloservis
 Lesnice – cykloopravna Petr Hrubý, Lesnice 161
 Leština – cyklocentrum
 Sudkov – cykloopravna
 Zábřeh – 3 x cykloservis

5.3.1.4 Letecká doprava

Letecká doprava zde nemá rozhodující význam. Mimo území Zábřežska je nejbližší veřejné sportovní letiště v Šumperku, na kterém mohou přistávat jen střední letadla, letiště v Olomouci pro malá dopravní letadla a vojenské letiště v Přerově. Nejbližší mezinárodní letiště je v Ostravě – Mošnově.

5.3.2 Telekomunikace

Stav telekomunikační sítě, přístup k internetu a pokrytí signálem GSM operátorů je prvkem který rovněž ovlivňuje rozvoj cestovního ruchu v oblasti. Z údajů které nám poskytly jednotlivé obce vyplývá, že oblast má vcelku dobré pokrytí signálem, především mobilních operátorů Eurotel a T-Mobile. Bohužel v oblasti přístupu k internetu není situace příznivá. Pouze v obcích Chromeč, Postřelmov, městě Štítý a Zábřeh je přístup na veřejný internet

Přehled pokrytí obce signálem mobilních operátorů

(0 = žádný signál, 1 = slabý signál, 2 = střední signál, 3 = plné pokrytí)

Název obce	Eurotel	T-Mobile	Oskar
Bohuslavice	2-3	2-3	1
Brničko	2	2	2
Drozdov	2	2	0
Dubicko	2	2	2
H. Studénky			
Hoštejn			
Hrabová	3	3	3
Hynčina	1	1	1
Chromeč	2	2	1-2
Jedlí	3	3	1
Jestřebí	2	3	1-2
Kamenná			
Kolšov			
Kosov	2	2	2
Lesnice			
Leština	2	2	2
Lukavice	3	3	3
Nemile			
Postřelmov	3	3	3
Postřelmůvek			
Rájec	3	3	1
Rohle			
Rovensko	2	2	2
Sudkov	2	2	2
Svébohov	2	2	1
Štítý			
Vyšehoří	3	3	3
Zábřeh	3	3	2
Zborov	2	3	1
Zvole	3	3	3

Zdroj : Pasporthy obcí, 2005

6 Vybrané ukazatele analýzy návštěvnosti a spokojenosti návštěvníků

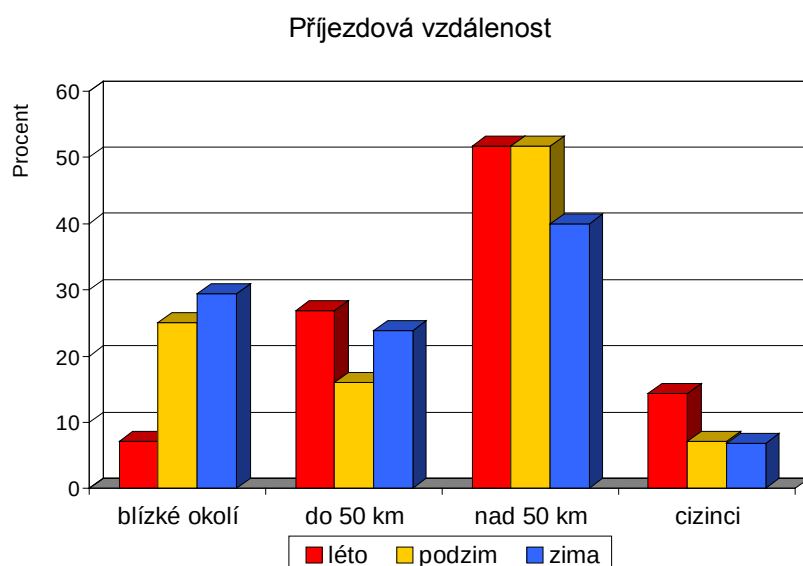
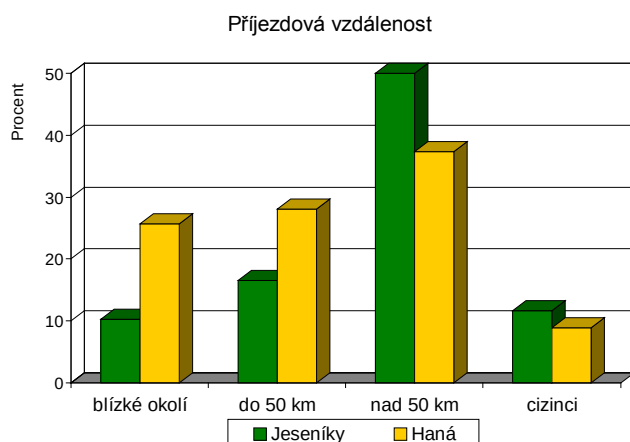
V rámci již zpracovaného Programu rozvoje cestovního ruchu Olomouckého kraje (2003 – viz kapitola 6.1 -) bylo provedeno šetření, zaměřené na identifikaci profilu návštěvníka kraje. Kromě toho probíhá již od roku 2001 pravidelný monitoring návštěvnosti v turistické oblasti Jeseníky v rámci Turistického regionu Severní Morava a Slezsko.

6.1 Celkový profil a struktura návštěvníků

V Olomouckém kraji mírně převažují návštěvníci s **příjezdovou vzdáleností nad 50 km**. Delší je u návštěvníků Jeseníků, kde bylo podchyceno i více cizinců, kratší v zimní sezóně.

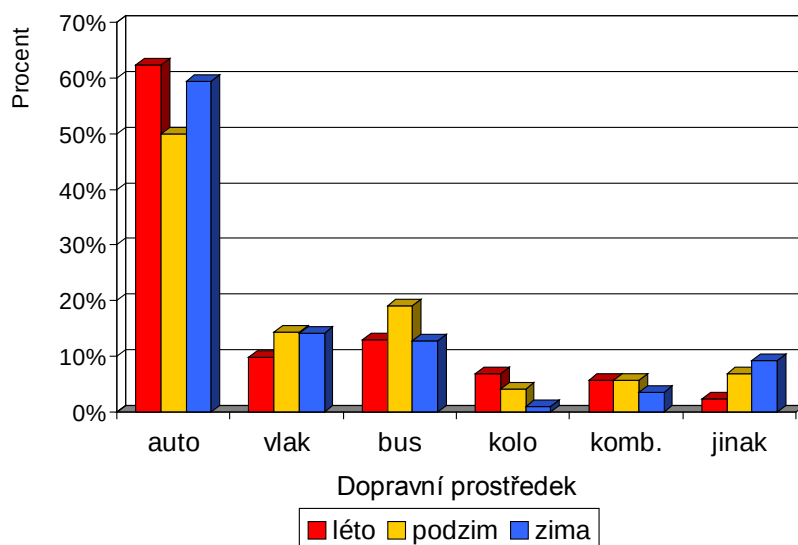
Necelá polovina tuzemských návštěvníků má bydliště v NUTS 2 Střední Morava, dalších 20 % přijíždí z Moravskoslezského kraje. Okolo 10 % návštěvníků přijíždí z jižní Moravy a jen o něco méně ze Středních Čech a Prahy. Nízká návštěvnost je ze severozápadu a jihozápadu republiky (pod 5 % do obou subregionů kraje).

Nejčastější je příjezd do regionu s rodinou (28 %) nebo s partnerem či partnerkou (27 %). **Rodiny s dětmi** tvoří velmi významnou skupinu návštěvníků zejména v létě (plná třetina) a zaslouží si proto speciální pozornost. Každý pátý návštěvník (u seniorů až 40 %) přijel sám. Rovněž individuálně cestující turisté jsou tedy silnou skupinou, hlavně v mimosezonním období a o něco více v oblasti Hané.

Rozhodujícím **dopravním prostředkem** pro cestu do regionu je pro návštěvníky **automobil** (za celý soubor 58 %). V létě a do Jeseníků je o něco častějším (přes 60 %), rodiny s dětmi přijíždějí autem až z 80 %. V mimosezonním období automobil využívá jen polovina návštěvníků, každý pátý přijíždí autobusem (celkově ve všech obdobích 15 %). Po autobusu je na třetím místě doprava vlakem, kterým přijíždí celkově 12 % návštěvníků. Kolo jako dopravní prostředek se vyskytlo u méně než 5 % respondentů, v létě pak u 7 % a ve věkové kategorii do 29 let rovněž u 7 %, přičemž o něco více je využíváno v subregionu Haná.

Způsob dopravy

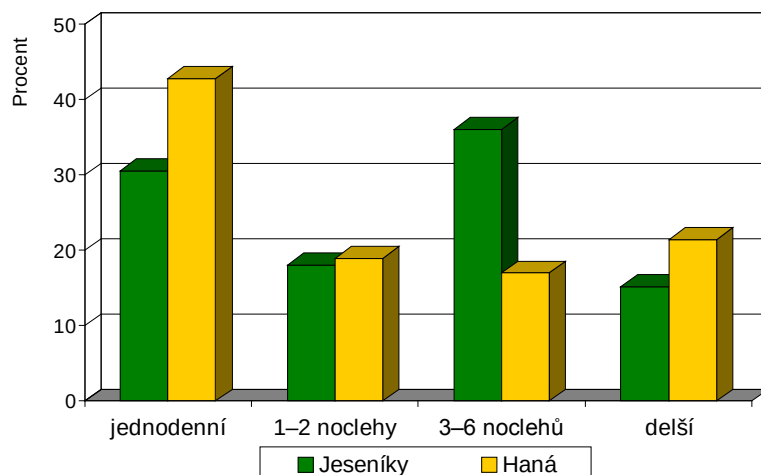

- Téměř 70% návštěvníků tvoří obyvatelé střední a severní Moravy.
- Podíl necelých 30% představuje cílová skupina „rodiny s dětmi“.
- Necelých 60 % návštěvníků využívá k dopravě automobil.

6.2 Délka a frekvence pobytu

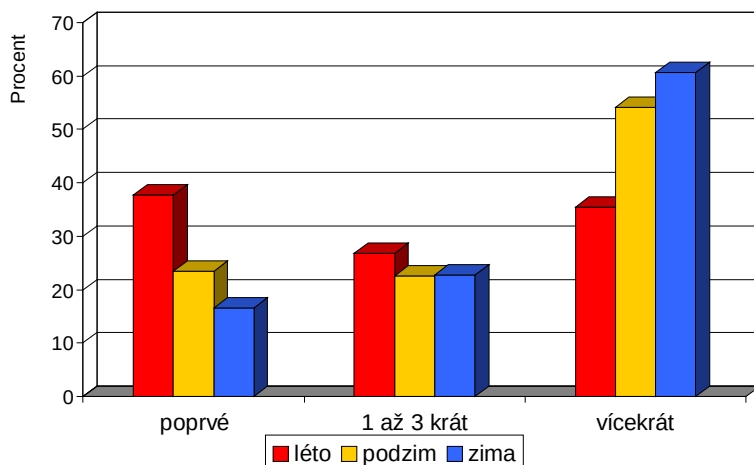
Pokud se jedná o **délku pobytu**, celkově jde u návštěvníků z jedné třetiny o jednodenní pobyt v regionu (bez noclehu). I mezi návštěvníky ze vzdálenosti nad 50 km je pětina těch, kteří v regionu pobývají jen jeden den. U necelé pětiny návštěvníků jde o víkendové pobyty, u ostatních o pobyty delší. Pobyty přesahující týden se týkají necelé pětiny návštěvníků (nejvíce u individuálních návštěvníků díky lázeňským pobytům). V Jeseníkách je pobyt návštěvníků delší než na Hané, s výjimkou dlouhodobých pobytů přesahujících týden (Jeseníky 15 %, Haná 21 %).

Délka pobytu v regionu

Pro návštěvníky Olomouckého kraje není navštívený region zpravidla neznámý, téměř ze tří čtvrtin totiž přijeli již poněkoličtější. **Frekvence návštěv** je nejvyšší v zimní sezóně, kdy do regionu přijíždí 60 % návštěvníků nejméně po čtvrté (v létě je jich jen 35 %). Ti, kteří jsou v regionu poprvé, tvoří stejně velkou skupinu okolo 28 % jak v Jeseníkách, tak na Hané. U zahraničních návštěvníků jejich podíl přesahuje polovinu (57 %). Nejčastější jsou pobyty v regionu u návštěvníků, kteří přijeli sami (60 % jich bylo v regionu čtyři a vícekrát).

Po kolikáté navštívili respondenti region

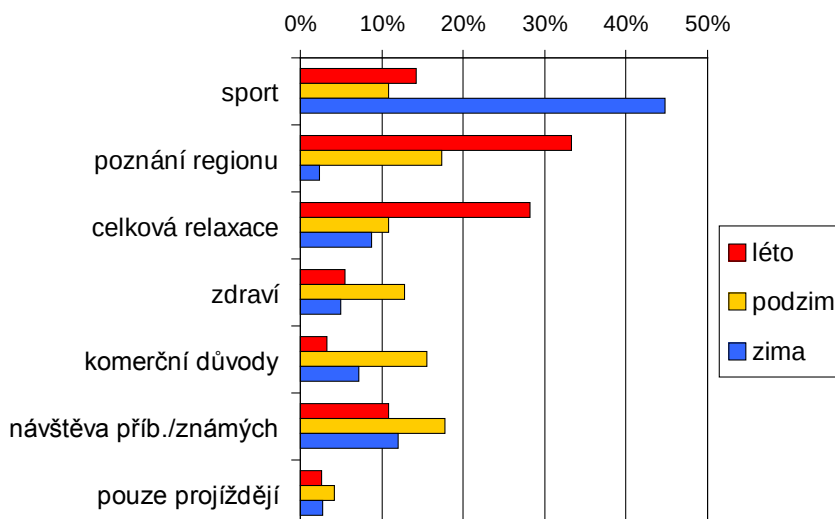

- Více než 30% návštěvníků tvoří jednodenní návštěvníci, dvoudenní návštěvníci tvoří necelých 20% a vícedenní návštěvníci tvoří zejména díky lázeňství cca 50%.
- Nová klientela přijíždějící do regionu poprvé tvoří necelých 30% návštěvníků.
- 60% návštěvníků bylo v regionu čtyři a vícekrát

6.3 Hlavní důvody návštěvnosti regionu

Jako hlavní **důvod návštěvy v regionu** je nejčastěji uváděn sport (22 % respondentů) a poznání regionu (20 % respondentů). Jak ukazují grafy, tyto důvody jsou značně odlišné v závislosti na sezóně i na navštíveném subregionu. V létě k těmto důvodům přistupuje ještě odpočinek a celková relaxace, na podzim a na Hané ještě návštěvy příbuzných a známých. Z ostatních důvodů je ještě významná péče o zdraví u seniorů (téměř 40 %). Zahraniční návštěvníci kladou větší důraz než tuzemští na poznávací turistiku.

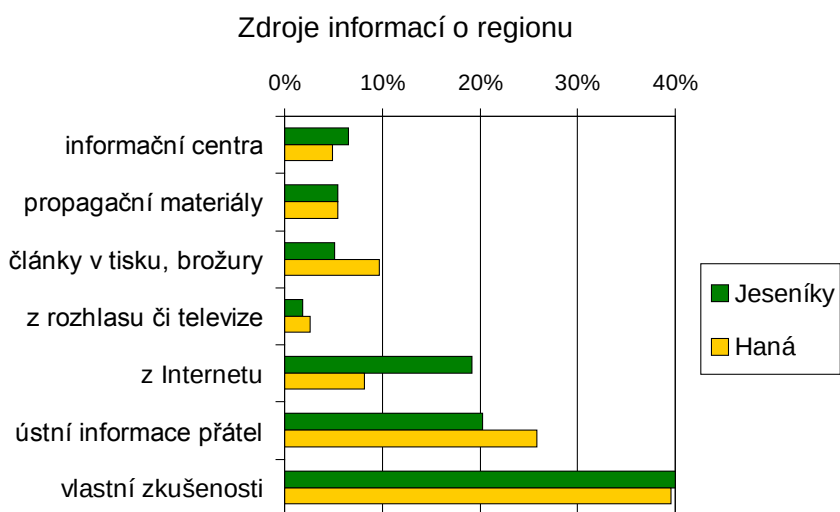
Důvod návštěvy regionu

- Z pohledu návštěvníků se cestovní ruch v Olomouckém kraji opírá zejména o: sport, poznání a celkovou relaxaci.
- Důvody návštěvy se značně liší podle sezóny, turistické oblasti a věku.
- Zahraniční návštěvníci kladou důraz na poznávací turistiku.

6.4 Zdroje informací o regionu

Návštěvníci Olomouckého kraje, tak jak je tomu ostatně i jinde, **silně preferují personální zdroje informací před nepersonálními**. Celkově se ze 40 % spoléhají na vlastní poznání a zkušenosti, v dalších 23 % pak čerpají z ústních informací od známých. Více než v jiných krajích je pro ně významným informačním zdrojem internet, který uvedlo 13 % respondentů, zejména ze subregionu Jeseníky (každý pátý) a ve skupině cizinců (téměř čtvrtina). Naopak málo jsou jako zdroj informací uváděna informační centra (6 %).

- Návštěvníci Olomouckého kraje silně preferují personální zdroje informací před nepersonálními. O vlastní zkušenost se opírá 40% návštěvníků, z ústních informací od příbuzných či známých vychází více než 20% návštěvníků.
- Z nepersonálních zdrojů informací pro návštěvníky kraje roste význam internetu.
- Naopak málo jsou jako zdroj informací uváděna informační centra.

6.5 Využití služeb

Z celkového souboru respondentů bylo v regionu ubytovaných okolo 60 %. Nejčastější formou je **ubytování** v soukromí, u příbuzných či známých a v penzionech, v obou případech po 30 % z ubytovaných (ubytování v penzionu je přitom v Olomouckém kraji výjimečně vysoké oproti sousedním krajům). Ubytovaní v penzionech je třikrát častější v Jeseníkách než v oblasti Hané a je využíváno dvakrát častěji návštěvníky staršími než 30 let oproti mladším. Ubytovaní v hotelech je častější pouze u účastníků zájezdů a u cizinců (v obou případech spíše v hotelech kvalitnějších).

Využívání **stravovacích služeb** je výrazně funkcí příjezdové vzdálenosti a délky pobytu v regionu. Čím kratší je příjezdová vzdálenost a délka pobytu, tím více je zabezpečováno stravování z vlastních zdrojů. Využívání restauračních služeb je častější v létě a zejména u cizinců, účastníků zájezdů a starších návštěvníků.

Pokud jde o využívání placených **služeb cestovních kanceláří a agentur** k zabezpečení pobytu, to je u *tuzemských návštěvníků* jen velmi sporadické. Bez těchto služeb se z celého souboru obejde 85 %

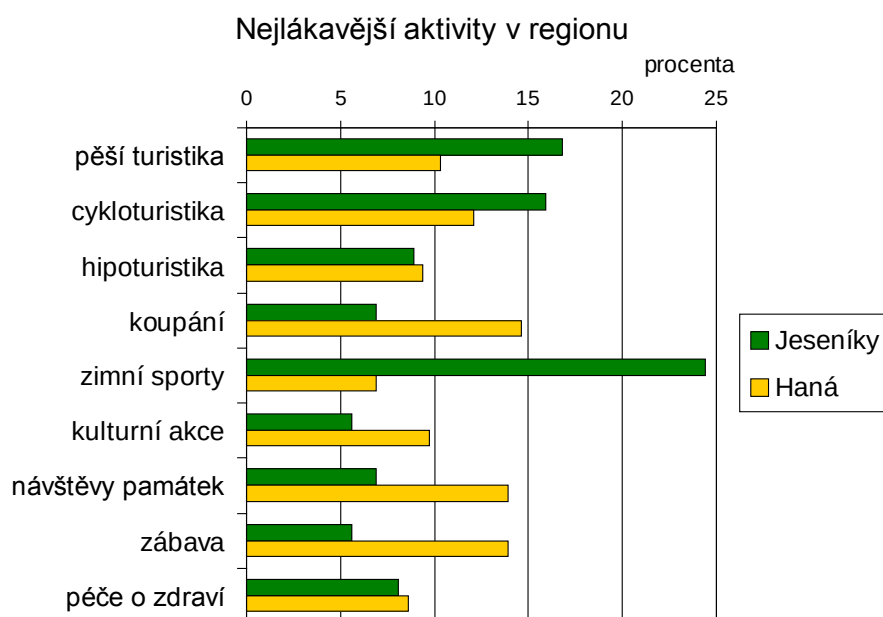
návštěvníků, celý pobyt nebo zájezd si koupilo jen okolo 5 % návštěvníků. Ze *zahraničních návštěvníků* nevyužilo žádných služeb cestovních kanceláří nebo agentur 70 %, jen každý desátý si koupil celý pobyt nebo zájezd (18 % pouze doplňkové služby). Zájem o služby cestovních kanceláří roste s věkem, příjezdovou vzdáleností a s délkou pobytu.

- **60% ubytovaných využívá ubytování v soukromí a v penzionech.**
- **Ubytování v hotelech je častější pouze u účastníků zájezdů a u cizinců.**

6.6 Atraktivnost regionu pro návštěvníky

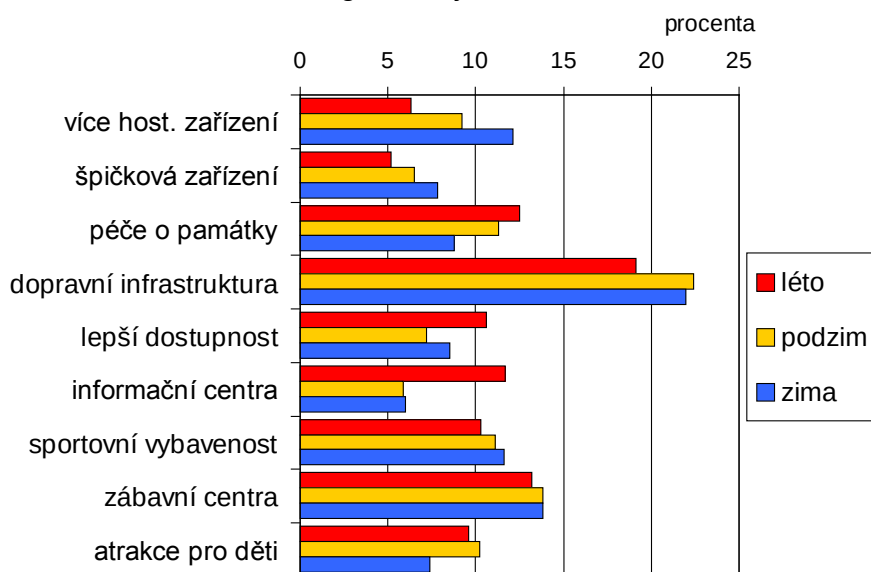
Celkovou **atraktivnost** navštíveného regionu z pohledu cestovního ruchu posuzují návštěvníci převážně příznivě. Více než u poloviny splňuje jejich očekávání, téměř u každého pátého dokonce region očekávání předčil. Podíl těch, pro které region nesplnil jejich očekávání činí 9 % (zhruba 20 % se nevyjádřilo), přičemž více se jednalo o návštěvníky Hané (plných 13 %).

Nejlákavějšími aktivitami pro návštěvníky Olomouckého kraje (kdyby měli čas a prostředky) jsou zimní sporty, v Jeseníkách je uvádí až čtvrtina respondentů. Na dalších místech jsou cykloturistika a pěší turistika, opět více v Jeseníkách. Na Hané převažují vodní sporty a koupání následované poznávací turistikou a zábavou. Další aktivity preferovalo méně než 10 % respondentů. Za zmínku stojí ještě to, že mladší návštěvníci do 29 let kladou na první místo společenský život a zábavu jako to, co by je nejvíce lákalo (18 %).

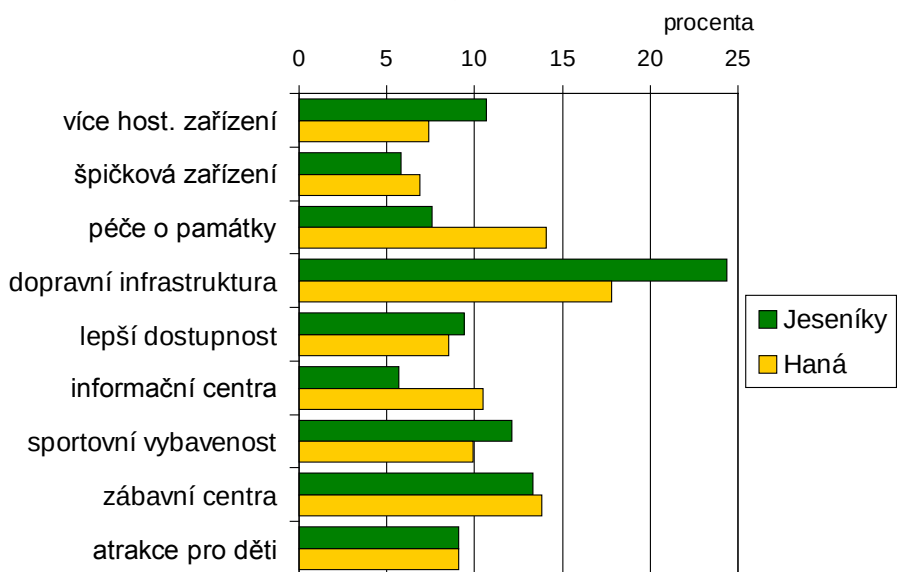

Využití turistického potenciálu kraje však brání různé nedostatky, které sami návštěvníci pociťují následovně. Podle vyjádření respondentů **regionu nejvíce schází** kvalitnější dopravní infrastruktura, což uvedl každý pátý. Na druhém místě je nedostatek společenských a zábavních center (13 %), což se projevilo výrazně ve všech sledovaných podskupinách respondentů, u mladých zvláště výrazně (postrádají je více než lepší dopravní infrastrukturu). K ostatním nedostatkům se vyjadřovalo jen okolo deseti procent a méně oslovených návštěvníků. Nedostatek spočívající v malém počtu míst poskytujících informace uvedlo jen 8 % respondentů, tedy méně než v sousedních krajích (nejvíce ve skupině účastníků zájezdů a zahraničních hostů). U některých sledovaných faktorů se projevují sezónní výkyvy a vzájemně se liší také oba turistické subregiony, jak je patrné z grafů.

Co regionu nejvíce schází

Co regionu nejvíce schází

- Největší zájem návštěvníků je o zimní sporty, cykloturistiku a pěší turistiku.
- Na Hané převažuje zájem o vodní sporty a koupání následované poznávací turistikou a zábavou.
- Návštěvníci nejvíce postrádají kvalitní dopravní infrastrukturu a dostatek společenských a zábavních center.

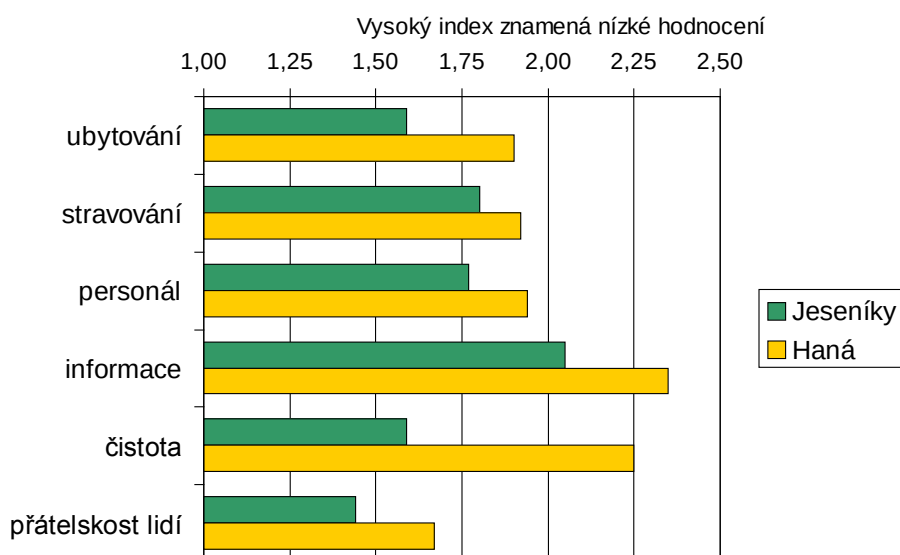
6.7 Hodnocení kvality služeb a turistické infrastruktury

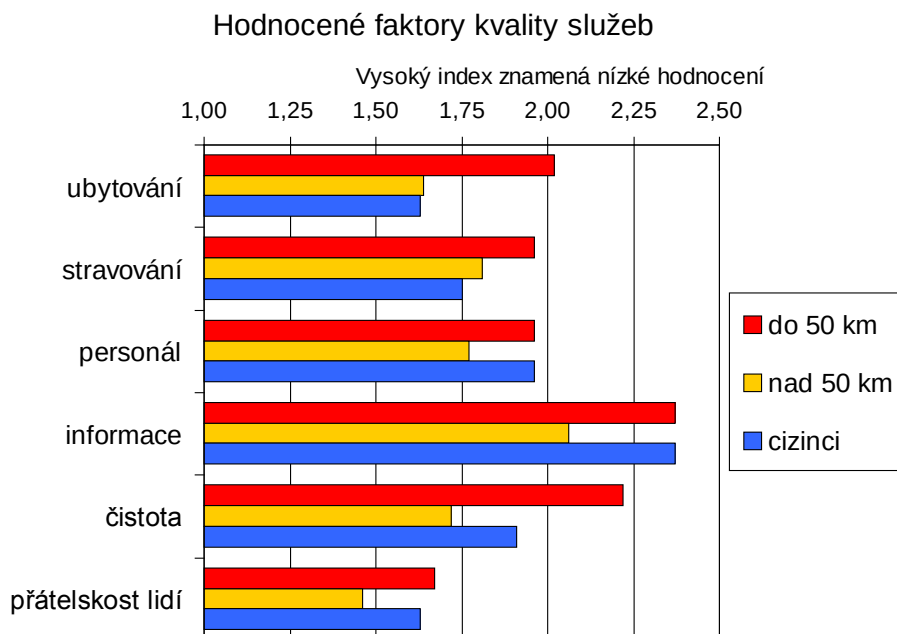
Přes pociťované nedostatky, v souladu s celkově kladným hodnocením atraktivnosti navštívených míst, deklaruje většina respondentů **věrnost regionu**. Zájem o opakování návštěvy projevilo 82 % respondentů (jinde bývá toto procento ještě vyšší; 13 %, tedy hodně, jich neodpovědělo), přitom 55 % uvedlo „určitě“ a 28 % „spíše ano“.

Služby poskytované návštěvníkům a **turistická infrastruktura** byly respondenty hodnoceny v několika předem daných oblastech, kde měli možnost vyjádření na čtyřstupňové škále. U žádného faktoru nedošlo při celkovém vyhodnocení k převaze negativního hodnocení stupni „spíše špatně“ nebo „velmi špatně“. Hodnocení je vyjádřeno indexem, jehož hodnota je dána váženým průměrem z platných odpovědí (bez respondentů, kteří se nedokázali vyjádřit, resp. nemohli se vyjádřit, např. ke kvalitě ubytovacích služeb, pokud ubytovaní nebyli) a je tím vyšší, čím je hodnocení horší. Hodnota indexu nad 2,5 tedy již znamená převahu záporného hodnocení a naopak (čím nižší hodnota, tím lepší hodnocení). Ke kritické hodnotě 2,5 se nejvíce blíží index hodnocení příležitostí pro zábavu (s hodnotou 2,40).

Celkové **hodnocení kvality služeb** poskytovaných návštěvníkům regionu ukazují následující grafy s vnitroregionálním porovnáním a podle příjezdové vzdálenosti (kde je podchycena i skupina zahraničních návštěvníků).

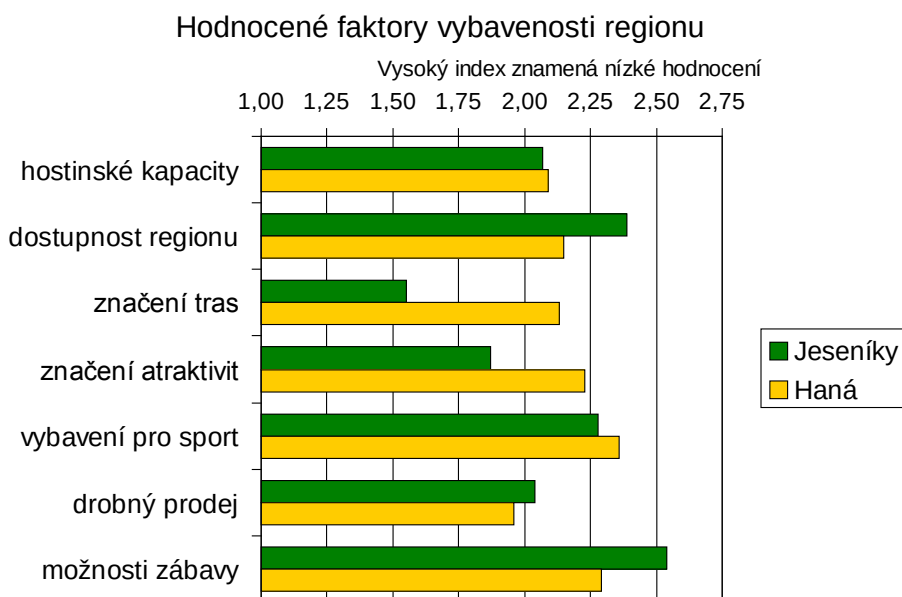
Hodnocené faktory kvality služeb

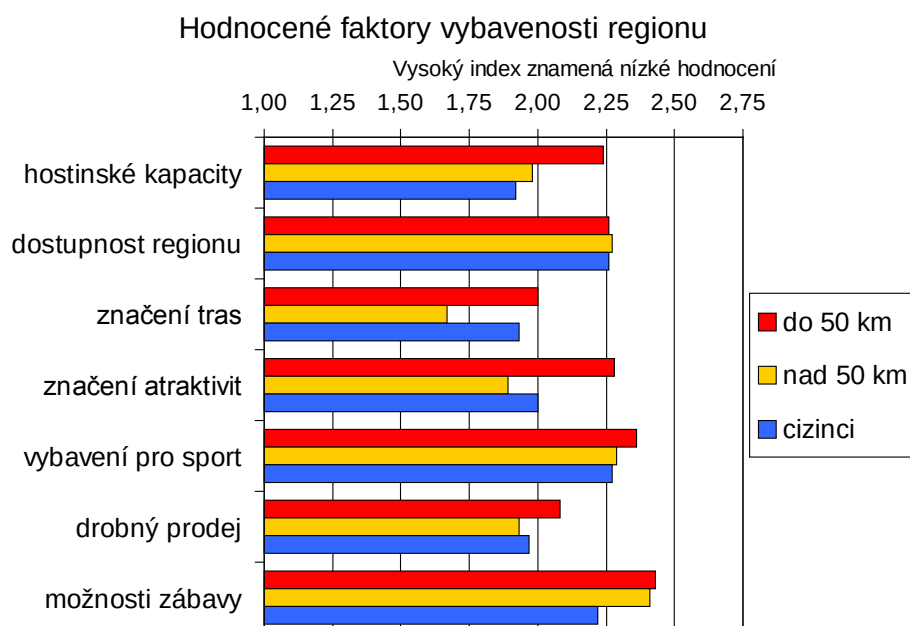

Nejhůře je hodnoceno poskytování informací o regionu, zejména cizinci a na Hané, hůře také v letní a zimní sezóně. Velký rozdíl mezi oběma turistickými subregiony je také v hodnocení čistoty a pořádku a přátelskosti místních lidí k návštěvníkům (Haná je vždy hodnocena hůře než Jeseníky). Věkově mladší návštěvníci jsou vždy kritičtější, senioři se naopak projevují jako méně náročná klientela.

Horší než u poskytovaných služeb bylo **hodnocení infrastruktury a vybavenosti regionu**, opět podle předem daných faktorů. Z jiného pohledu se potvrdily nedostatky pociťované návštěvníky regionu ohledně příležitostí pro zábavu, vybavení pro sport a dopravní dostupnosti (tři nejhůře hodnocené faktory). Situaci ilustrují stejně zpracované grafy jako u hodnocení služeb.

Ukazuje se, že Jeseníky jsou v některých faktorech vybavenosti hodnoceny hůře než oblast Hané. Týká se to především možností pro zábavu, kde byla překročena hranice indexu 2,5 znamenající převahu negativního hodnocení. Nejkritičtější skupinou jsou opět mladší návštěvníci do 29 let. Sezónní rozdíly se projevily u hodnocení vybavenosti pro sport, kdy v létě je hodnocení lepší, drobný prodej (občerstvení, suvenýry) je naopak v létě hodnocen hůře, stejně jako rozsah stravovacích a ubytovacích kapacit. V zimní sezóně jsou nejhůře hodnoceny příležitosti pro zábavu, v letní sezóně je nejhůře hodnoceno orientační značení turistických atraktivit.

Pro úplnost byla sledována také **cenová image** regionu. Je vcelku příznivá, protože 20 % návštěvníků pokládá region za levnější než jinde v republice. Léto je pokládáno za levnější než zima, Haná za dražší než Jeseníky.

- **Nejhůře hodnocenými faktory vybavenosti a služeb jsou: poskytování informací o regionu, možnosti pro zábavu, dostupnost regionu a orientační značení turistických atraktivit.**
- **Věkově mladší návštěvníci jsou kritičtější, senioři se naopak projevují jako méně náročná klientela.**
- **Cenová image regionu je příznivá, 20% návštěvníků pokládá region za levnější než jinde v republice**

7 Image a tržní pozice

Zejména v sektoru cestovního ruchu hraje image destinace významnou roli. Turisté se při svém rozhodování nechávají ovlivňovat tím, co se o dané destinaci říká, píše, uvádí a jejich ovlivnění takto sdělovanou image je silící s přibývajícím vzdáleností od místa bydliště. Zejména v dnešní době internetu a elektronických médií roste význam touto cestou sdělovaných informací a zkušeností o destinaci.

7.1 Zábřežsko ve světle zahraničních nakladatelství turistických průvodců

Zmínka přímo o Zábřežsku se v turistických průvodcích nenachází, nejbližší město je zmíněno Olomouc a Šumperk.

7.2 Zábřezsko ve světle domácích nakladatelství turistických průvodců

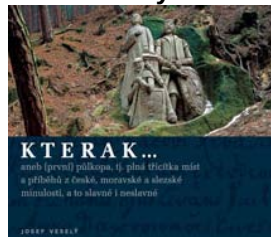
Publikace: **Vítejte! Morava a Slezsko na prahu nového tisíciletí** – vydala Agentura cestovního ruchu Alfa, Praha 2000 (ve třech jazykových mutacích – ČJ, AJ a NJ) - prezentace města Zábřeh.

Publikace: **999 turistických zajímavostí ČR** od autorů: David, P. a Soukup, V. Vydáno v Praze 1999 – informace o městě Zábřeh, o zřícenině hradu Brničko a o Hoštejně.

I když nejde o turistického průvodce, stojí za zmínku:

Kniha: **KTERAK...** aneb (první) půlkopa, to jest plná třicítka míst a příběhů z české, moravské a slezské minulosti, a to slavné i neslavné,

Josef Veselý

Kapitola 17. Zábřeh / Jan "Eskymo" Welzl (1868-1948)
Kterak se rodák ze Zábřeha tím největším eskymáckým náčelníkem na Zlatém severu stal

- kniha byla poprvé představena na veletrhu Svět knihy Praha 2005.

Město Zábřeh vydalo několik informačních letáků a turistickou mapu „Zábřezsko Šumpersko + cykloturistika...“.

IC KLUB-KVDC města Zábřeha vydalo také několik letáků, kterými seznamuje turisty s městem – „Vítá Vás město Zábřeh“, „Historické památky“, „Nabídka ubytování v Zábřezě“, „Zábřeh volný čas, kultura, sport, turistika“, „Zábřeh významné osobnosti“, Zábřeh turistické cíle“ a přehled kontaktů na nejdůležitější instituce a rekreační zařízení.

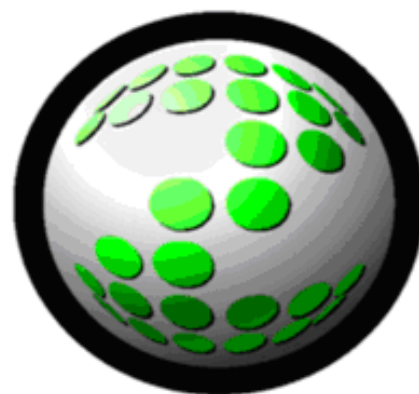
7.3 Zábřezsko na významných domácích webových serverech

- Zmínka o Zábřezsku je na serveru <http://www.turistik.cz/cs/pruvodce/cil/informacni-kancelar-zabreh>,
- <http://www.eurobeds.cz> – obrazový atlas neobvyklých turistických cílů v ČR (Klub českých turistů) – stručná informace o Acrobat parku Aleše Valenty ve Štítech.
- www.skiindex.com, www.skiindex.cz – největší česká internetová centrála & specializovaný vyhledávač, ve kterém jsou informace o Acrobat parku Aleše Valenty ve Štítech.
- Na známých serverech nabízejících rekreaci, jako je <http://www.czechtourism.cz/>, www.tourism.cz, <http://chaty.cestovani.cz/>, <http://www.seznam.cz/Cestovni-sluzby-a-pohostinstvi/html/>, se zmínka o Zábřezsku nenachází.
- Dalšími, méně frekventovanými servery jsou např. <http://www.acrobatpark.com/> - stránky seznamující s nabídkou služeb v Acrobat parku ve Štítech.
- <http://www.radio.cz/de/artikel/44584> - rádio Praha seznamuje s osobností Eskymo Welzla v německém jazyce: Radio Prag - die Auslandssendungen des Tschechischen Rundfunks, Eskimo Welzl, [30-08-2003] Autor: [Katrin Bock](#)

7.4 Zábřezsko na významných zahraničních webových serverech

Na žádném z významných zahraničních serverů se nenachází informace, které by se týkaly Zábřezska. Z nalezených zmínek o této oblasti to jsou například:

- <http://www.uskiteam.com/PublishingFolder/870.htm> - oficiální stránky lyžařského týmu Spojených států amerických – zmínka o Acrobat parku ve Štítech
- <http://www.airberg.com/How%20to%20Jump.asp> – oficiální stránky týmu akrobatického lyžování Spojených států amerických – zmínka o Acrobat parku ve Štítech a odkaz na stránky www.acrobatpark.com

**MIKROREGION
ZÁBŘEŽSKO**

Strategie rozvoje cestovního ruchu Mikroregionu Zábřežsko

Část 2:
Syntéza a strategie

31/10/2005/FIN

Zadavatel:
Svazek obcí Mikroregion Zábřežsko
Masarykovo náměstí 510/6
789 01 Zábřeh

Zpracovatel:
Enterprise plc, s. r. o.
Jeremenkova 485/13
703 00 Ostrava – Vítkovice

Obsah

1	Syntéza	3
1.1	Strukturovaná SWOT analýza.....	3
1.2	Diagnóza – vymezení stávající pozice Mikroregionu Zábřezsko	5
2	Metodika formulace strategie	5
3	Vize rozvoje cestovního ruchu Mikroregionu Zábřezsko.....	7
3.1	Východiska formulace vize.....	7
3.1.1	Užší znění vize	7
3.1.2	Širší znění vize.....	8
4	Strategie	8
4.1.1	Kritické faktory úspěšnosti	8
4.1.2	Strategické záměry.....	8
4.1.3	Strategické rozvojové cíle	9
4.1.4	Strategické rozvojové oblasti a opatření	9
4.1.5	Opatření dle strategických rozvojových oblastí	11
5	Forma aktualizace	14

1 Syntéza

Syntetická část celého dokumentu obsahuje strukturovanou SWOT analýzu a diagnózu stávající pozice Zábřežska a následně vytyčuje strategii včetně jejího převedení do konkrétních kroků či projektů akčního plánu.

Východiska pro formulaci strukturované SWOT analýzy sektoru cestovního ruchu Mikroregionu Zábřežsko (dále jen MiZ) jsou:

- analytické podklady k sektoru cestovního ruchu v ČR;
- analýza sektoru cestovního ruchu v MiZ;
- zpracovaný Program rozvoje územního obvodu Olomouckého kraje;
- zpracovaný Program rozvoje cestovního ruchu Olomouckého kraje
- Marketingová strategie rozvoje cestovního ruchu v turistickém regionu Severní Moravy a Slezska;
- Strategie rozvoje mikroregionu Zábřežsko.

1.1 Strukturovaná SWOT analýza

Silné stránky ☺		Slabé stránky ☹	
Sociální, ekonomické a geografické charakteristiky CR MiZ			
☺ Výhodná poloha MiZ ve vztahu k polskému trhu (zejména Slezské a Opolské vojvodství)		☹ Poloha regionu mimo hlavní silniční tahy	
☺ Výhodná poloha MiZ k domácím populačně silným trhům charakteru městských aglomerací (Olomouci a okolí – cca 45 – 70 km s cca 200 tis. obyvateli, Brno a okolí s cca 380 tis. obyvateli a cca do 100 km, k ostravské aglomeraci – 2. nejsilnější populační základna v ČR po Praze, cca 130 – 150 km s cca 450 tis. obyvateli, do 200 km je vzdálena Praha s 1,3 mil. obyvatel)		☹ Nízké příjmy místních obyvatel (pod celorepublikovým průměrem)	
☺ Poloha MiZ mezi dvěma až třemi turisticky silnými destinacemi (Jeseníky, Střední Morava – Haná / Olomouc, Litovelské Pomoraví, Orlické hory – masiv Kralického Sněžníku), schopná sehrát roli spojovacího článku (průjezd turistů a návštěvníků), ale i roli ubytovacího zázemí nebo východiště pro obě oblasti.		☹ Neexistence výrazných a z pohledu známosti resp. návštěvnosti významných přírodních atraktivit	
☺ Potenciál krajiny pro silnou nabídku bioproduktů v lokalitě			
☺ Patriotismus místních obyvatel, vztah k rodnému regionu			
Návštěvnická atraktivita regionu			
☺ Blízkost a dobrá dopravní dostupnost (spádnost) MiZ vzhledem k turisticky atraktivním oblastem – zejména Jeseníkům a Olomouci.		☹ Chybějící zavedená, na trzích (domácím i zahraničních) cestovního ruchu pozitivně vnímaná značka či významná atraktivita (např. památka UNESCO, národní kulturní památka atd))	
☺ Významný rozvojový potenciál v oblastech:		☹ Velmi omezená nabídka v oblasti turistických produktů a produktových balíčků	
• poznávacího CR – přírodní atraktivity, sakrální objekty, objekty venkovského charakteru a podmínky pro venkovský turismus (vč. akgro a ekoagro).		☹ Nedostatečná nabídka ucelených průvodců – knižních a brožovaných, elektronických (českých/cizojazyčných) - po turistických atraktivitách Zábřežska.	
• aktivní rekreace (aktivní dovolená) využívající zajímavé nabídky cyklotras, tras pro pěší turistiku, nabídky vodních ploch a toků, hippoturistiky a jezdeckví, sběr hub,		☹ Chybějící cizojazyčné mutace u většiny nabídek subjektů podnikajících v oblasti CR, a to jak v oblasti tištěných, tak i elektronických médií, zejména pak nedostatečná nabídka informací v polštině.	
☺ Akrobat Park ve Štítech - významná atraktivita pro aktivní dovolenou a sport.		☹ Nedostatek zavedených špičkových atraktivit cestovního ruchu národního a mezinárodního významu.	
☺ Nabídka vhodných terénů pro cykloturistiku (zejména pro nenáročnou – rodinnou cykloturistiku),		☹ Chybějící marketingový a motivační systém pro návštěvníky a turisty (návštěvnické karty, slevové karty, speciální nabídky atd.), využívající již existujících turistických atraktivit.	
☺ Významné osobnosti pro turismus, např.		☹	
o Jan Eskymo Welzl - polárník			
o Aleš Valenta (v analýze není nikde uveden!)			
o Obr Drásal			
☺ Řada malých sjezdovek s možností večerního lyžování			
☺ Image regionu se silným postavením železnice a potenciál pro jeho využití (nevyužívaný opuštěný úsek trati)			
☺ Levná destinace			
Dopravní a technická infrastruktura CR			
☺ Výborná dostupnost regionu železnicí – železniční koridor a rychlíková stanice v Zábřehu		☹ Dopravní dostupnost MiZ	
☺ Blízkost a dopravní propojení s turistickou oblastí Jeseníky (I/11, I/44), a také s některými okolními většími městy se zajímavou nabídkou zábavních, nákupních a poznávacích center/atraktivit (Olomouc, Šumperk).		o Chybějící dálniční napojení na národní a mezinárodní dálniční systém.	
☺ Ve V a Z části zajímavá nabídka značených cyklotras.		☹ Špatná kvalita silnic	
		☹ Nedostatečné propojení MiZ (kapacitně ale i kvalitou již nevyhovující silnice) s Olomoucí (úsek do Mohelnice).	
		☹ Nedostatečné pokrytí MiZ značenými cyklotrasami.	
		☹ Nedostatečné, místy zcela chybějící orientační (směrové značení a návazné značení turistických atraktivit) a	

	informační systém – dostupnost informací (infoboxy, infokiosky) pro turisty a návštěvníky MiZ.
Služby a organizace CR	
☺ Existence 2 dobře spolupracujících IC v mikroregionu ☺ Působení nestátní neziskových organizací – Občanské sdružení Ranch MP, KČT, Sportovní kluby města Zábřeh, PRO-BIO svaz ekologických zemědělců	☺ Komunikace a spolupráce mezi jednotlivými subjekty, zainteresovanými na rozvoji CR (MÚ / OÚ, podnikatelské subjekty atd.) v rámci MiZ (tvorba balíčků, společná propagace atd.). ☺ Nízká úroveň spolupráce s okolními mikroregiony / turistickými oblastmi při propagaci a prezentaci MiZ. ☺ Nedostatek a nevyhovující struktura ubytovacích zařízení v MiZ (nedostatek ve obecně nejpoptávanějších kapacit standardu 3 hvězdičkových hotelů). ☺ Nedostatečná nabídka zábavních možností pro různé cílové skupiny (mládež, střední věk, senioři). ☺ Nedostatečná nabídka sportovní vybavenosti (pro aktivní sportovce). ☺ Nedostatečná nabídka služeb hostinských kapacit (nízká informovanost, neodpovídající otvírací doby atd.). ☺ Nedostatečné informační a marketingové zajištění potenciálních a reálných návštěvníků MiZ (chybí infokiosky, nabídka na www stránkách, nedostatek www stránek o CR MiZ v cizojazyčných mutacích atd.). ☺ Provozní doba 2 IC v regionu neodpovídá zcela potřebám přijíždějících turistů a návštěvníků, provoz není zajišťován o víkendech. ☺ Chybí marketingová podpora nabídky cestovního ruchu MiZ (např. průvodce hostinskými zařízeními, průvodce sportovními možnostmi, kam za nákupy a za zábavou, kam za památkami atd.). ☺ Nedostatečná nabídka (systém) služeb pro cykloturisty (cykloservisy, cyklopůjčovny, zabezpečení kol proti odcizení u turisticky atraktivních míst atd.). ☺ Nedostatečná dopravní obslužnost pro turisty a návštěvníky v regionu ☺ Nedostatečné zkušenosti s turismem (občané, podnikatelé, veřejná sféra). ☺ Nedostatečná jazyková vybavenost v oblasti služeb cestovního ruchu
Příležitosti ↕	Hrozby ↘
↕ Stále rostoucí zájem o trávení volného času (především rodin) v multifunkčních nákupně-zábavních centrech. ↕ Rostoucí zájem o poznávací turistiku kombinovanou se zábavním programem. ↕ Rostoucí poptávka v mezinárodním, národním i regionálním trhu volnočasových aktivit po specializovaných produktových balících (poznávací, industriální, venkovská turistika, agro a ekoagro turistika) a dalších doplňkových služeb vycházejících z regionálních / místních specifik. ↕ Zkracování pobytů a jejich větší frekvence ↕ Snaha o „zefektivnění“ pobytů (kratší cesta – delší pobyt, jednoduchá doprava) ↕ Rostoucí zájem obyvatel ČR o domácí turistiku ↕ Zájem zahraničních investorů o střední a východní Evropu ↕ Očekávaný (a zatím vývojem nezpochybněný) růst počtu příjezdů do Evropy (do roku 2020 cca o 350 mil. příjezdů), s nadprůměrnou dynamikou dosahovanou právě v zemích střední a východní Evropy, ČR má být jednou z 10 nejnavštěvovanějších zemí s ročním počtem 44 mil. turistů). ↕ Členství v EU a tím postupné odstraňování administrativních bariér pro turisty z členských zemí a z okolních s námi přistupujících zemí, ↕ Dostupnost specifických finančních zdrojů (strukturálních fondů) v období, kdy je lze optimálně využít pro rozvoj lidských zdrojů a zanedbané infrastruktury cestovního ruchu, ↕ Růst obav z cestování do vzdálenějších – mimoevropských – zemí, ↕ Rozvoj nových komunikačních technologií, stále více potlačujících pozice tradičních cestovních kancelářů, růst role e-marketingu ↕ Rostoucí skupina turistů „aktivních seniorů“ a „střední generace“, pro které jsou stále lákavější poklidné a bezpečné destinace bez extrémních teplot, ↕ Rostoucí poptávka po wellness produktech a lázeňských destinacích. ↕ Stálý nárůst spotřeby biopotravin (o 40% za rok 2004).	↘ Výrazný nedostatek kapitálových zdrojů pro financování nezbytných nápravných opatření v sektoru cestovního ruchu ↘ Rostoucí tlak konkurenčních regionů z pohledu využití fondů EU, využití turistického potenciálu ↘ Časové prodlení – konkurenční oblasti nastartují dříve relevantní aktivity a přitáhnou kapitál, návštěvníky, turisty a nové aktivity. ↘ Zhoršování kvalifikačních předpokladů nezaměstnaného obyvatelstva ↘ Sílící pozice a rozvoj konkurenčních regionů ve vztahu k trhu cestovního ruchu a zejména k silným cílovým trhům (tuzemsko, polský trh, slovenský trh, německý trh). ↘ Citlivost sektoru CR na ekonomické a společenské události ↘ Zánik památek v důsledku devastace a podinvestování ↘ Podcenění významu rozvoje CR pro vývoj zejména malého, ale i středního podnikání a pro tvorbu nových pracovních míst ↘ Nekonceptnost veřejné podpory cestovního ruchu ↘ Vysoká míra byrokracie ve veřejné sféře – zejména v oblasti státní správy ↘ Neřešení neadekvátních legislativních omezení agroturistiky na ekologických farmách ↘ Špatné zkušenosti turistů, zejména ve sféře služeb – negativní reklama ↘ Neřešení nebo prodlení v řešení dopravní dostupnosti v národním a středoevropském kontextu (dálnice, rychlostní komunikace, letiště – pravidelné linky, železniční koridory atd.).

1.2 Diagnóza – vymezení stávající pozice Mikroregionu Zábřehsko

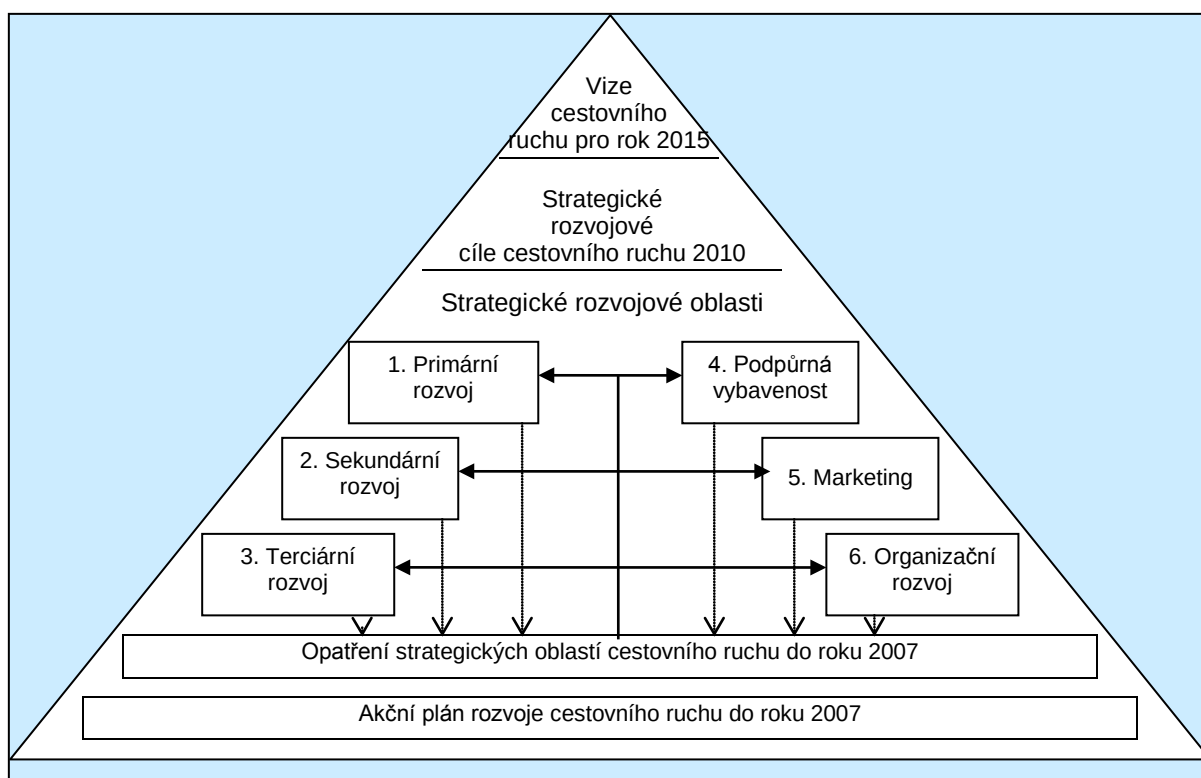
Na základě zpracované analytické části a SWOT analýzy lze nadefinovat následující základní body diagnózy:

- Image regionu – MiZ není spojován s určitou atraktivitou či formou cestovního ruchu, nevytváří tedy pro turismus a potenciální turisty jednoznačné asociace, což však na druhé straně nabízí možnost výběru vhodné/ požadované pozice a její postupný rozvoj jak v oblasti relevantní infrastruktury a služeb, tak v oblasti přípravy nosných produktů a produktových balíčků cestovního ruchu a následně zejména v oblasti marketingu a marketingové komunikace.
- Region není svým image ani infrastrukturou (atraktivita, služby) připraven na masový turismus, jeho charakter odpovídá spíše individuálnímu a nenáročnému rodinnému turismu, vycházejícímu ze strategie tržních výklenků.
 - o Jakýkoliv rozvoj infrastruktury je velmi náročný na investice, naopak výklenkově postavená nabídka (=široká nabídka malokapacitních atraktivit, zařízení atd.) je náročná na organizaci, programování a tedy na „živou“ práci.
- Nedostatkem regionu je celková nepřipravenost na rozvoj turismu, tedy infrastrukturní, personální, marketingová, ale i nepřipravenost místních obyvatel a nerozvinutost doprovodných služeb. Toto může však být pro určité cílové skupiny naopak lákavá nabídka. Zejména geograficky nepřilíživě vzdálené městské aglomerace (olomoucko, brněnsko, ostravsko) vytvářejí silné potenciální cílové trhy pro nabídku venkovské, agro a ekoagro turistiky.
- Mezi potenciálně nejvýznamnější prvky rozvoje turismu v MiZ patří:
 - o Charakter místní krajiny a jeho vhodnost pro nenáročnou rodinnou a individuální turistiku (pěší, cyklo, hipo)
 - o Acrobat Park ve Štítech ve spojení s osobností olympijského vítěze A. Valenty
 - o Osobnost cestovatele Jana Eskymo Welzla
 - o Venkovské prostředí, vhodné pro poznávání venkovského způsobu života a rekreaci na venkově („odpočinek od civilizace“)
 - o Velmi silné postavení v oblasti produkce bioproduktů a nabídky možností pro agro a ekoagro turistiku.
- Významným prvkem je poloha MiZ. V jeho relativní blízkosti (40 – 50 km) se nachází turisticky známé město Olomouc s památkou UNESCO a severním „sousedem“ je pohoří Hrubého Jeseníku, které je rovněž turisticky známou destinací.
- Zejména vývoj v posledních měsících roku 2005 (růst cen ropy a sním související růst cen benzínu a nafty) vytváří významný předpoklad pro návrat části klientely k hromadným prostředkům osobní přepravy, kam jednoznačně patří železnice. Na národní úrovni je velmi silné postavení Zábřehu jako významné železniční stanice ležící na železničním koridoru s národním a mezinárodním významem. V současné době je tato asociace (Zábřeh na Moravě – železnice) velmi málo využívána, stejně tak nejsou však nastaveny ostatní charakteristiky (produkty, služby, marketing atd.), které by toto umožňovaly.

 Jednodenní návštěvník	 Domácí turista	 Zahraniční turista
Poměr průměrných výdajů návštěvníka / turisty za služby		
1 jednotka	3-6 jednotek	8-25 jednotek
Dnešní podíl na počtu návštěvníků a turistů v MiZ		
≥90 %	≤9 %	≤1 %

2 Metodika formulace strategie

Následující schéma přehledně charakterizuje celkovou metodiku a strukturu strategie rozvoje cestovního ruchu Mikroregionu Zábřehsko.

Tato struktura vychází z následujících předpokladů:

- **Vize** je dlouhodobější záležitostí, jejíž naplňování je dlouhodobým procesem a proto vize nemusí být charakterizována v měřitelných ukazatelích a nabízí velkou míru volnosti při jejím postupném naplňování.
 - o V případě vize rozvoje cestovního ruchu MiZ vycházíme z trendů a informací o vývoji tohoto sektoru, kde se právě za zlomová období považují roky 2010 a 2020, proto cílovým rokem naplnění vize je rok 2015, tedy rok, kdy bude možno již jasně vyhodnotit naplnění změn očekávaných kolem roku 2010 a bude dostatečný prostor pro korekci resp., aktualizaci vize ve vztahu k roku 2020.
- **Strategické rozvojové cíle** jsou konkretizací vize pro kratší, nicméně stále ještě středně až dlouhodobé období. Jedná se o cíle, transformující vizi do globálnějších, ale již měřitelných charakteristik.
 - o V případě strategických rozvojových cílů cestovního ruchu MiZ vycházíme z toho, že se jedná přibližně o polovinu období pro naplnění vize a zároveň se jedná již o střednědobý interval, v rámci kterého bude možno vyhodnotit výstupy uplynulého období a případně provést aktualizaci vzhledem ke stanovené vizi.
- **Strategické rozvojové oblasti** jsou dílčími částmi celkové strategie, tvořícími základní oblasti (fragmenty) celku, v daném případě cestovního ruchu, v rámci kterých musí být dosaženo změn.
 - o Struktura strategických rozvojových oblastí vychází z typů rozvoje cestovního ruchu a ze struktury programových dokumentů cestovního ruchu na národní a krajské úrovni a zároveň vytváří prostor pro detailnější určení úkolů v jednotlivých významných dílčích oblastech celkové struktury cestovního ruchu.
- **Opatření strategických rozvojových oblastí** jsou charakteristikou kroků, které je nutno učinit k dosažení cílů v rámci jednotlivých rozvojových oblastí.
 - o Opatření jsou vztažena časově zejména k roku 2007, avšak prolínají i do období do roku 2010.
- **Akční plán** zachycuje plán akcí do roku 2007, tedy se vztahuje k období let 2005 – 2007, které zároveň vytváří možnost dosažení relativně vysoké přesnosti plánovaných aktivit a kroků a jejich provázání na rozpočty (2005 a 2006) a na rozvojové programy, pokrývající problematiku cestovního ruchu (operační programy EU – zejména SROP a Státní program podpory cestovního ruchu a lázeňství).

3 Vize rozvoje cestovního ruchu Mikroregionu Zábřežsko

Vize rozvoje cestovního ruchu tvoří vedle SWOT analýzy a diagnózy další hlavní východisko pro formulaci celkové strategie rozvoje cestovního ruchu v MiZ.

3.1 Východiska formulace vize

Východiska naformulované vize:

1. Vize by měla vyjít ze znalosti domácí situace i z pochopení obecných trendů a potřeb.
2. Role / funkce vize:
 - a. Komunikační – její tvorba a konečná podoba je prostředkem komunikace mezi zainteresovanými subjekty o budoucnosti.
 - b. Spojovací – spojuje zainteresované subjekty, jejich zájmy, vytváří základ pro společný postup, spolupráci a hledání společných řešení.
 - c. Motivační – motivuje zainteresované subjekty k jejímu naplnění a klienty (turisty) k ověření jejího naplňování.
 - d. Prezentační – prezentuje odborné i laické veřejnosti, občanům i podnikatelům, návštěvníkům i turistům srozumitelně a jednoznačně záměry a snahy.
3. Vize může mít užší a širší formu:
 - a. Užší forma – je stručná, jasná, nevysvětluje.
 - b. Širší forma – je rozsáhlejší, podrobněji vysvětluje její dílčí části.
4. Východiska pro formulaci vize cestovního ruchu v MiZ:
 - Hlavní cílové skupiny podle místa původu
 - o Tuzemské
 - Tuzemští turisté a návštěvníci z okolí města (do 100 km) a z Olomouckého kraje
 - Tuzemští turisté a návštěvníci ze sousedních krajů (MSK, PK)
 - Tuzemští turisté z ostatních částí ČR atd.
 - o Zahraniční, zejména ze:
 - sousedních zemí (Polsko, Slovensko, Německo, Rakousko)
 - západoevropských zemí (Nizozemsko, Belgie atd.)
 - východo a jihoevropských zemí (země bývalého Sovětského Svazu, Pobaltské země, Balkán atd.)
 - Hlavní cílové skupiny podle motivace:
 - o Turisté a návštěvníci přijíždějící za rekreací a odpočinkem ve venkovském prostředí, tj. za venkovskou, agro a ekoagro turistikou, sportovní a programovou nabídkou.
 - o Turisté a návštěvníci přijíždějící za poznáváním (v případě MiZ jde zejména o přírodní, sakrální a atraktivitu spojené s venkovským prostředím).
 - Hlavní cílové skupiny podle statutu:
 - o rodiny s dětmi
 - o jednotlivci a partnerské dvojice
 - o školní výlety a organizované skupiny dětí a mládeže
 - Hlavní nabídka (prodejní argumenty):
 - o Zajímavá nabídka atraktivit, kultury a historie typicky venkovského regionu.
 - o Velmi silné postavení (zatím nedostatečně využívané) v oblasti bioproduktů
 - o Blízkost regionu k pozitivně vnímaným cílovým trhům (značkám) – zejména turistická oblast Jeseníky, Olomouc / Olomoucko a Litovelské Pomoraví.
 - o Zdravé životní prostředí.
 - o Klidné prostředí venkovského regionu.

3.1.1 Užší znění vize

Odpovídá na otázku: „**Jak by měl vypadat cestovní ruch v MiZ v roce 2015 - 2020?**“

Slogan/motto:

- *Přijďte si odpočinout více, lépe a zdravěji než doma.*
- *Zábřežsko – region zdravé výživy, ráj aktivního odpočinku v klidném a zdravém prostředí v blízkosti „perel“ turismu.*

MiZ 2015 – turistická destinace vyhledávaná pro širokou nabídku relaxačních aktivit ve zdravém venkovském prostředí, bohatou nabídku bioproduktů, polohu v blízkosti „perel“ turismu a těžící ze své vynikající dostupnosti železnicí. Destinace charakteristická pestrá nabídkou balíčků aktivního odpočinku, profesního, incentivního a poznávacího turismu využívající partnerství subjektů zainteresovaných na rozvoji cestovního ruchu.

3.1.2 Širší znění vize

MiZ 2015:

- **turistická destinace vyhledávaná pro širokou nabídku relaxačních aktivit ve zdravém venkovském prostředí, bohatou nabídku bioproduktů** – zdravé venkovské prostředí, vhodné pro relaxaci („odpočinek od civilizace“) a poznávání zdravého způsobu života doplněné zejména o bohatou nabídku zdravých potravin jako základu nabídky místní gastronomie,
- **polohu v blízkosti perel turismu** – těžící ze své mimořádné polohy v podhůří Jeseníků, významné destinace pobytového cestovního ruchu zejména v blízkosti památek UNESCO (Olomouc, Kroměříž) a přírodních atraktivit Hrubého i Nízkého Jeseníku, Králického Sněžníku, Orlických hor a Litovelského Pomoraví,
- **a těžící ze své vynikající dostupnosti železnicí** – vycházející zejména z výjimečně dobré dostupnosti železniční dopravou (elektrifikovaná železniční síť národního a mezinárodního významu, železniční uzel Zábřeh na Moravě).
- **destinace charakteristická pestrá nabídkou balíčků aktivního odpočinku, profesního, incentivního a poznávacího turismu** – tedy venkovský prostor, optimálně využívající svého potenciálu turismu pro zájemce o aktivní krátkodobé (1 – 3 dny) a střednědobé (6 – 10 dnů) pobyty zaměřené na cykloturistiku (nenáročnou, maximálně vhodnou pro rodiny s menšími dětmi) a pěší turistiku, vodáctví (Morava, Moravská Sázava, Desná, Březná) a hipoturistiku, využívající nenáročné a příjemné krajiny, o profesní a incentivní cestovní ruch - eko agro (biopotraviny), místní „zdravá“ gastronomie a o poznávání místních osobností (Jan Eskymo Welzl, obr Drásal, Aleš Valenta), architektonických a sakrálních objektů (Brničko, Hoštejn atd.), technických a přírodních atraktivit podhůří Jeseníků (historie železniční dopravy s památníkem železniční trati, nádražím Zábřeh atd., přírodní rezervace Pod Trlinou, přírodní park Březná, Horní Studénky atd.),
- **využívající partnerství subjektů zainteresovaných na rozvoji cestovního ruchu** – tedy jak subjektů veřejného (mikroregion, města a obce), tak soukromého a neziskového sektoru, společně usilujících o rozvoj konkurenční pozice Zábřežska na trzích cestovního ruchu.

4 Strategie

Celková strategie, zajišťující naplnění vize je dána jednak vymezenými kritickými faktory úspěšnosti a následným stanovením strategických záměrů cestovního ruchu. Z vize, kritických faktorů úspěšnosti a záměrů vychází základní strategické cíle, jejichž naplnění usnadní dekompozice do strategických rozvojových oblastí se stanovenými dílčími opatřeními.

4.1.1 Kritické faktory úspěšnosti

- nabídka pro turisty atraktivního prostředí (klimatu);
- vyšší úroveň pohostinnosti;
- zlepšení spolupráce mezi turistickými oblastmi a destinacemi;
- spolupráce mezi veřejným a soukromým sektorem;
- sdílení společné vize, jako podmínka společné úspěšné práce.

4.1.2 Strategické záměry

- Využití specificky silné nabídky místního zemědělství, zejména pak eko-zemědělství a jeho bioproduktů a na ni navazující „zdravé gastronomie“ („všude se najíte, ale u nás zdravě“) a zdravého způsobu života.

- Rozvoj nenáročné cykloturistiky pro rodiny s dětmi a seniory s vazbou na železniční dostupnost destinace zejména z populačně silných městských aglomerací (Praha, Ostrava, Katovice).
- Využití osobnosti a odkazu J. E. Welzla pro vytvoření marketingově „značkových“ produktů aktivních a poznávacích pobytů (pěší a cykloturistika, hipoturistika, běžecké lyžování – vše s J. E. Welzlem).
- Rozvoj sportovních aktivit a zázemí pro ně vč. rozvoje v současné době jediné, ale zato výjimečné adrenalinové nabídky – Acrobat Park olympijského vítěze Aleše Valenty ve Stítech.
- Rozvoj „malé“ infrastruktury turismu v regionu (vybavenost sportovišti – tenis, minigolf, vybavenost dětskými hřišti a koutky pro děti atd.), podporující nabídku pro příjezdový cestovní ruch a vytvářející zázemí pro programovou nabídku turistům a návštěvníkům.

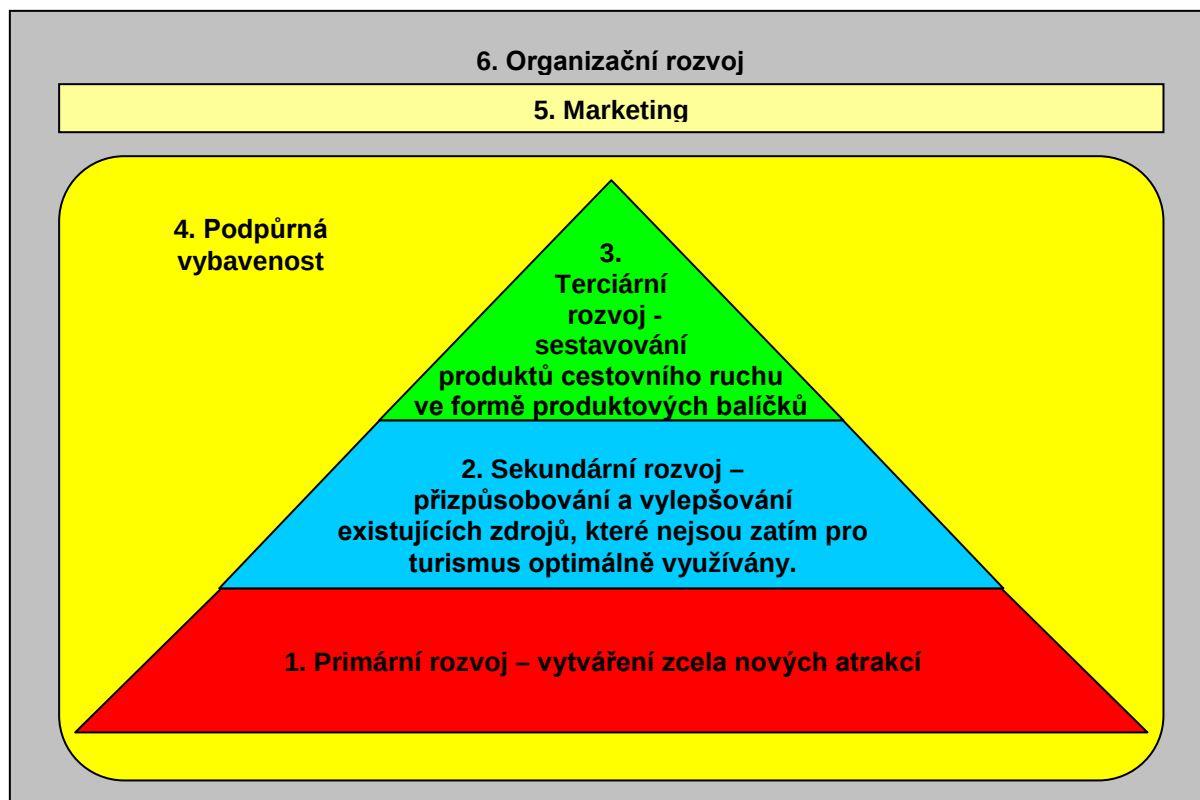
4.1.3 Strategické rozvojové cíle

Základní cíle rozvoje cestovního ruchu MiZ jsou výtčeny pro období do roku 2010, tedy pro období kratší, než je formulována vize, jsou však již formulovány tak, aby byly měřitelné a pokrývaly jak základní kvantitativní parametry cestovního ruchu, tak kvalitativní charakteristiky (jako je např. struktura návštěvníků / turistů tuzemských i zahraničních a image regionu na cílových trzích cestovního ruchu atd.). Pro uvedené období, tj. do roku 2010, byly stanoveny následující základní strategické cíle:

- 1. Vytvoření nabídky 2 – 3 nosných produktových řad cestovního ruchu v regionu, postavených na „výjimečnostech“ Zábřežska (bioprodukty – zdravé potraviny, osobnosti Zábřežska, aktivní dovolená s poznáváním zdravého venkovského prostředí) a určených pro vybrané cílové skupiny.**
 - a. Zdůvodnění: v MiZ zatím chybí jednoznačně vyprofilovaná nabídka nosných produktových řad, naplněných portfoliem produktů a produktových balíčků pro vybrané cílové trhy a pokrývajících převažující část roku.
 - b. Způsob měření:
 - i. Vytvořená prodeje-schopná nabídka nosných produktů pro různé formy distribuce a vybrané cílové skupiny.
- 2. Rozvoj image „Zábřežska“, spojeného s nosnými produktovými řadami, postavený na marketingovém plánu.**
 - a. Zdůvodnění: Zábřežsku chybí jasná asociace (asociační produkt) v oblasti nabídky cestovního ruchu.
 - b. Způsob měření:
 - i. marketingové šetření, zaměřené na vnímání Zábřežska turisty a na důvody jejich návštěvy v regionu.
- 3. Zlepšení informovanosti stávajících i potenciálních návštěvníků Zábřežska o nabídce cestovního ruchu.**
 - a. Zdůvodnění: Zábřežsko již dnes disponuje velmi zajímavou nabídkou atraktivit vhodných pro různé cílové skupiny turistů a návštěvníků. Stávající informovanost o této nabídce a její prezentace jsou však nedostatečné.
 - b. Způsob měření:
 - i. vlastní šetření prostřednictvím IC

4.1.4 Strategické rozvojové oblasti a opatření

Pro naplnění vize a strategických cílů byly navrženy následující strategické rozvojové oblasti, v rámci kterých je potřeba dosáhnout požadovaných změn k naplnění vize a strategických cílů. Požadované výstupy jednotlivých strategických rozvojových oblastí jsou charakterizovány naformulovanými opatřeními, které se vztahují zejména k období do roku 2007. Na strategii bude navazovat akční plán, který již bude určovat konkrétní aktivity, kroky a projekty, které by měly být realizovány v nejbližších 2 letech (do roku 2007).

1. **Primární rozvoj** – je založen na budování zcela nových atrakcí. MiZ nabízí areály, prostory a proluky, umožňujících rozvojové aktivity a vybudování nových atraktivit (např. tematických parků). Tento rozvoj je však kapitálově velmi náročný. Primární rozvoj je zpravidla financován ze soukromých zdrojů, které jsou v MiZ dostupné zatím ve velmi omezené míře. Jistou podporou by zde mohly být jednak možnosti využití strukturálních fondů a dalších donorských zdrojů, přístupných pro soukromý sektor, a jednak aktivnější cílená snaha o zvýšení atraktivity MiZ pro investory do sektoru cestovního ruchu. Nicméně zatím se tato oblast rozvoje jeví pro MiZ jako omezená.
2. **Sekundární rozvoj** – je založen na využití stávajících zdrojů (objektů, areálů, atraktivit), které zatím nebyly z různých důvodů využívány pro cestovní ruch, resp. byly využívány jen extenzivně nebo velmi omezeně. Jak vyplývá z analýzy, MiZ disponuje nabídkou takového zdroje (viz Analýza, kap. 2.5). Jak výstupy primárního tak sekundárního rozvoje vytvářejí z pohledu marketingu zpravidla tzv. motivační faktory k návštěvě dané destinace. Tedy faktory, jejichž neexistence nesnižuje zájem o danou destinaci, ale zároveň tento zájem nezvyšuje a destinace zpravidla zapadá v šedi průměru.
3. **Terciární rozvoj** – vychází z využití obou předchozích oblastí rozvoje a kombinuje jejich výstupy do produktů cestovního ruchu resp. vytváří na jejich základě produktové balíčky. Význam balíčků jako motivačního faktoru pro návštěvníky a turisty roste zejména se vzdáleností místa pobytu od dané destinace a s mírou její neznalosti, resp. nedostatku aktuálních informací o ní. Navíc pro podmínky MiZ a jeho stávající image je velmi žádoucí využít při sestavování takového balíčku atraktivit okolních a blízkých turistických oblastí a mikroregionů (Jeseníky, Střední Morava – Haná vč. Litovelského Pomoraví atd.) a nabízet tedy MiZ v kombinaci zejména s okolním regionem a jeho zavedenými a turisty pozitivně vnímanými „značkami“. Tedy ať již jako 1 – 2 denní doplněk pobytu v těchto oblastech/destinacích, či jako zpravidla 1 denní doplněk pobytu v sousedních turistických oblastech, nebo naopak jako 3 – 4 denní balíčky s pobytem v MiZ a zaměřené na poznávací, zábavní nebo rekreační turismus (2 – 3 dny), doplněné o 1 až 2 denní programy v okolních turistických oblastech.
4. **Podpůrná vybavenost** – jedná se o vybavenost a služby, které nejsou přímými atraktivitami cestovního ruchu, avšak které jsou podmínkou pro využití těchto atraktivit. Z pohledu marketingu se tedy jedná o takzvané hygienické faktory, jejichž existence nevytváří motivaci pro pobyt či návštěvu dané destinace, ale naopak jejich absence nebo nízká kvalita významně snižují zájem klientů o návštěvu dané destinace (ubytování, stravování, informační služby, finanční služby, doplňkové služby typu půjčoven a servisů, orientační systém atd.).

5. **Marketing** – tvoří jej rámec aktivit a prvků, které napomáhají prosazení nabídky, vytvořené výstupy předcházejících čtyřech oblastí na cílových trzích. Zejména se jedná o nástroje typu propagace, podpora prodeje, PR, programování, distribuce a cenová politika.
6. **Organizační rozvoj** – zastřešuje všechny výše uvedené typy a oblasti rozvoje, protože každý z nich vyžaduje pro svou realizaci určitou míru či formu organizace. Navíc tato oblast rozvoje zahrnuje i organizaci jednotlivých aktivit či akcí zaměřených na zvýšení atraktivity MiZ pro návštěvníky a turisty.

4.1.5 Opatření dle strategických rozvojových oblastí

Strategické rozvojové oblasti	Opatření	Popis a cíl opatření
1. Primární rozvoj	1.1 Vytvoření zázemí pro prezentaci zdravého způsobu života, zdravé výživy a místních produktů	Vytipování vhodného objektu pro vybudování „Centra zdravého způsobu života“ spojeného s nabídkou místních bioproduktů včetně biopotravin a multimediální prezentací a následné vytvoření centra. Cílem je prezentovat návštěvníkům Zábřežska vše, co je spojeno se zdravým stylem života a dlouhověkostí.
	1.2 Vytváření nových atraktivit se sportovním a sportovně – zábavním zaměřením.	MiZ je velmi omezeně vybaven nabídkou sportovních resp. sportovně – zábavních atraktivit, nabízejících své služby a přispívajícím tak k růstu jeho atraktivity pro turisty a návštěvníky. Nově vytvářené atraktivity by měly vycházet z naformulované vize a měly by využívat silné stránky a specifika turismu v regionu (cykloturismus, hipoturismus, venkovský turismus, vodní turismus).
	1.3 Vytváření nových atraktivit s poznávacím a zábavně – poznávacím zaměřením.	MiZ je velmi omezeně vybaven nabídkou poznávacích resp. zábavně – poznávacích atraktivit, nabízejících své služby a přispívajícím tak k růstu jeho atraktivity pro turisty a návštěvníky. Nově vytvářené atraktivity by měly vycházet z naformulované vize a měly by využívat silné stránky a specifika turismu v regionu (cykloturismus, hipoturismus, venkovský, agro a eko agro turismus, vodní turismus, produkce biopotravin, spojení s železnicí atd.).
	1.4 Vytvoření předpokladů pro využití osobnosti Jana Eskymo Welzla.	Vytipování objektu v regionu spojeného s osobností J.E.Welzla a vytvoření multimediální a interaktivní zábavně-osvětové expozice muzea v tomto objektu. Cílem je „zhmotnit“ největší osobnost turismu (nejen) Zábřežska – J.E. Welzla pro podporu rozvoje příjezdového cestovního ruchu.
2. Sekundární rozvoj	2.1 Rozvoj Acrobat Parku ve Štítech.	Doplnění chybějících služeb v rámci areálu Acrobat Parku Štíty (infokiosky, úschovna kol atd.). Cílem je zatraktivnit významný prvek nabídky adrenalinového sportu a zároveň místo působení olympijského vítěze Aleše Valenty pro návštěvníky a turisty.
	2.2 Vytvoření nabídky poznávacích a naučných tras / stezek.	Realizace projektu poznávacích a naučných tras/stezek, zaměřeného na přírodní atraktivity (Přírodní rezervace Pod Trlinou, přírodní park Březná atd.), technické památky (Památník dokončení trati Olomouc – Praha, areál zábřežského vlakového nádraží atd.), architektonické a sakrální objekty. Cílem je zatraktivnit stávající nabídku poznávacího turismu v MiZ.
	2.3 Vytvoření zázemí pro prezentaci sakrálních památek v mikroregionu a jejich obnova.	Vytvoření expozice sakrálních památek Zábřežska včetně informačního zázemí a obnova sakrálních památek. Cílem je ukázat návštěvníkům Zábřežska jeho historii prostřednictvím sakrálních památek.
	2.4 Zatraktivnění vodních toků (Morava,	Doplnění chybějících služeb v okolí vodních toků a

Strategické rozvojové oblasti	Opatření	Popis a cíl opatření
	Moravská Sázava, Desná, Březná) a vodních ploch (přehrada Dolní Bušínov atd.) pro turisty a návštěvníky MiZ.	vodních ploch. Cílem je zatraktivnění nabídky MiZ pro zájemce o vodní turismus a vodní sporty.
	2.5 Vytvoření zázemí pro využití silné vazby regionu a zejména města Zábřehu na historii i současnost železnice.	Zábřeh leží na významném železničním koridoru a je spjat jak s historií, tak i současností železnice. Pro další rozvoj nabídky turismu v regionu je tedy velmi vhodné této skutečnosti využít. Jednou z možností je vytvoření zázemí pro malou expozici z historie železnice na nevyužívané odstavné koleji v úseku Zábřeh na Moravě – Krasíkov. Cílem je prezentovat návštěvníkům Zábřežska významnou historii i současnost železniční dopravy v regionu i v ČR.
	2.6 Vytvoření zázemí pro prezentaci venkovského prostředí a lidové architektury Zábřežska.	Využití vhodných stávajících areálů a objektů pro vytvoření komplexní mikroregionální sítě prezentující historii a současnost venkovského regionu s vazbou na rozvoj venkovské, agro a ekoagro turistiky. Cílem je prezentovat návštěvníkům Zábřežska lidové umění spojené s historickým způsobem života.
	2.7 Využití historických prostor a staveb v MiZ pro potřeby rozvoje turismu.	V MiZ je řada historických budov a areálů, které v minulosti sehrály více či méně významnou roli a jejich případná adaptace by přispěla rozvoji turismu v MiZ. Jde např. o budovu bývalé věznice ve Štítech (využití historické kuriózní stavby která by mohla být zajímavá jako typ technické památky), o využití cihelny ve Štítech (využití zajímavého objektu cihelny včetně prostoru jednotlivých pecí) atd. Cílem je jednak zachování historicky významných a zajímavých objektů a jejich využití pro zlepšení nabídky turismu Zábřežska.
	2.8 Rozvoj sportovní – rekreačních a zábavních objektů a areálů v MiZ.	V MiZ je řada areálů, které jsou využívány pro sportovní, rekreační a zábavní účely a napomáhají tedy rozvoji turismu v regionu. Jejich stávající stav a využití však nejsou optimální a proto je potřeba se na rozvoj takovýchto areálů zaměřit. Jedná se např. o využití opuštěného lomu Humenec na okraji města Zábřeh pro nabídku adrenalinových sportů, o rozvoj plaveckého areálu v Zábřeze (rekonstrukce současného plaveckého bazénu a jeho přebudování na multifunkční sportovní a relaxační centrum), o rozvoj areálu stadionu v Zábřeze atd. Cílem je rozšíření a zkvalitnění nabídky pro zájemce o aktivní pobyty a zábavu a vytvoření předpokladů pro bohatou programovou nabídku turistů a návštěvníků MiZ..
3. Terciární rozvoj	3.1 Vytvoření produktů/produktových balíčků pro aktivní pobyty v regionu, vycházející zejména z potenciálu pro pěší, cyklo a hipo turistiku a pro běžecké lyžování.	Vytvoření portfolia produktů/produktových balíčků aktivní turistiky spojených s osobností J.E. Welzla – např. welzlování na kole, na vodě, na koni, na lyžích. Cílem je vytvoření unikátní nabídky krátkodobých (1-3 dny) a střednědobých (6 – 10 dnů) pobytů pro vybrané cílové skupiny turistů, pokrývající celý rok.
	3.2 Vytvoření produktů/produktových balíčků profesního a incentivního turismu, vycházející zejména z pozice ekologického zemědělství v MiZ.	Vytvoření portfolia produktů/produktových balíčků profesního a incentivního turismu, vycházejícího zejména z výjimečně silné nabídky biopotravin ve spolupráci se svazem ekolog. zemědělců PRO-BIO. Cílem je vytvořit nabídku kongresového (konferenčního) a incentivního turismu v MiZ.
	3.3 Vytvoření produktů/produktových balíčků poznávací turistiky, zaměřené na osobnosti MiZ, historii a současnost železnice, historické a	Vytvoření portfolia produktů/produktových balíčků poznávací turistiky s vazbou na naučné trasy/stezky a s využitím osobností (např. Welzl, Drásal, Valenta), zvláštností (např. Horní Studénky

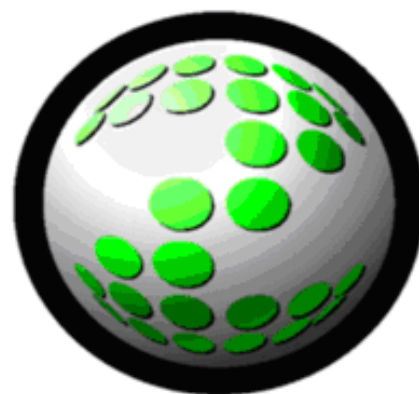
Strategické rozvojové oblasti	Opatření	Popis a cíl opatření
	kulturní památky MiZ.	– „kopec plný vody“ a obec s nejvyšším průměrným věkem v ČR), historie železnice, architektonických a sakrálních objektů a přírodních atraktivit. Cílem je vytvoření atraktivní nabídky krátkodobých (1-3 dny) a střednědobých (6 – 10 dnů) pobytů pro vybrané cílové skupiny turistů.
	3.4 Vytvoření portfolia produktů/produktových balíčků s využitím široké nabídky sousedních atraktivních destinací a lokalit.	Vytvoření portfolia produktů/produktových balíčků CR zaměřené na poznávání památek UNESCO (Olomouc, Kroměříž) a přírodních atraktivit Hrubého a Nízkého Jeseníku, Králického Sněžníku, Orlických hor a Litovelského Pomoraví. Cílem je vytvoření atraktivní nabídky krátkodobých (1-3 dny) a střednědobých (6 – 10 dnů) pobytů pro vybrané cílové skupiny turistů.
4. Podpůrná vybavenost	4.1 Vytvoření informačního a orientačního systému turisticky atraktivních míst/cílů.	Vytvoření informačního a orientačního systému (vč. systému značení) turisticky atraktivních míst/cílů (s vazbou na okolní turistické oblasti) a v souladu se standardy CzechTourismu (tzv. hnědé cedule), informační panely s mapami a pohledovými mapami atd. Cílem je zkvalitnění informačních a orientačních služeb pro návštěvníky a turisty MiZ.
	4.2 Napojení MiZ na trasy cyklobusů a skibusů.	Vytvoření autobusových linek cyklobusů (jaro – léto – podzim) a skibusů (zima) v rámci dopravní obslužnosti s napojením na stávající linky v Jeseníkách ve spolupráci s DMMS a Connex Morava. Cílem je zkvalitnění nabídky služeb pro cykloturisty a zájemce o zimní rekreaci.
	4.3 Rozvoj sítě cyklotras a cyklostezek v MiZ v návaznosti na regionální, národní a mezinárodní cyklotrasy.	Vytvoření systému několika okruhů cyklotras/cyklostezek napojených zejména na mezinárodní cyklotrasu č. 6114 (Nedvězí, rozc. – Šumperk – Staré Město – Kladské sedlo (CZ/PL). Cílem je vytvořit atraktivní nabídku pro cykloturisty a využít velmi vhodné krajiny pro nenáročnou cykloturistiku zejména rodin s dětmi.
	4.4 Rozšíření nabídky služeb pro cykloturisty (systém „Cyklisté vítání“).	V regionu je poměrně dobrá nabídka značených cyklotras, chybí však síť doplňkových služeb, vytvářejících pro cykloturisty komplexní nabídku. V návaznosti na projekt „Cyklisté vítání“ je potřeba rozšířit nabídku takovýchto služeb. Cílem je zkvalitnění nabídky služeb pro cykloturisty v MiZ.
	4.5 Vybudování sítě hipostezeček včetně doprovodné infrastruktury v MiZ v návaznosti na regionální a národní systém hipostezeček.	Příprava a realizace projektu sítě hipostezeček včetně doprovodné infrastruktury ve spolupráci s podnikatelskými subjekty a dotčenými organizacemi. Cílem je vytvořit atraktivní nabídku pro vyznavače hipoturistiky.
	4.6 Rozšíření a zkvalitnění nabídky ubytovacích služeb pro zvýšení atraktivnosti regionu pro turisty.	V rámci MiZ chybí nebo je nedostatečná nabídka jednotlivých služeb, vytvářející neopominutelné předpoklady pro spokojenost turistů. Jde o vytváření ubytovacích kapacit (např. hotel *** s kapacitou pro autobusový zájezd, kemp ubytování na farmě atd), splňujících standardy dle platné kategorizace ubyt. zařízení.
	4.7 Rozšíření nabídky doprovodných služeb cestovního ruchu.	V rámci MiZ chybí nebo je nedostatečná nabídka doprovodných služeb, vytvářející neopominutelné předpoklady pro spokojenost turistů. Jde o služby typu půjčoven a servisů sportovního náradí, výstroje a výzbroje (cyklopůjčovny, cykloservisy, půjčovny rybářských potřeb atd.).
5. Marketing	5.1 Vytvoření systému marketingového plánování mikroregionu.	Společně s okolními turistickými oblastmi a ve spolupráci s destinačním managementem (DMMS) vytvořit systém marketingového plánování pro podporu nabídky na cílových trzích cestovního ruchu (s využitím relevantních nástrojů – účast na vybraných výstavách a veletrzích, organizace

Strategické rozvojové oblasti	Opatření	Popis a cíl opatření
		famtripů a presstripů, účast na vybraných workshopech CzechTourismu, marketingové tiskoviny atd.). Cílem je zvýšení účinnosti marketingových aktivit MiZ.
	5.2 Příprava marketingových materiálů (zejména tiskovin a reprezentativních webových stránek) pro návštěvníky a turisty.	Připravit marketingové materiály (zejména tiskoviny, ale i e-nabídku v JČ a dalších jazykových mutacích – zejména v polštině, němčině a angličtině) pro návštěvníky a turisty. Cílem je zlepšení „prodejnosti“ nabídky CR v MiZ.
6. Organizační rozvoj	6.1 Vytvoření předpokladů pro organizační a personální zvládnutí rozvoje cestovního ruchu v MiZ.	Další rozvoj CR v MiZ bude vyžadovat výraznější nasazení personálních, finančních a materiálních zdrojů. Je potřeba jednak důsledněji využít napojení na další subjekty CR v regionu SMaS, turistické oblasti Jeseníky a v OK a tím posílit synergii ze vzájemné spolupráce a jednak vytvořit v první fázi personální („mozkové“) zázemí, které by bylo schopno připravit podmínky pro zásadní kvalitativní změnu rozvoje CR v MiZ. Jedním z kroků je delegování zástupce MiZ do pracovní skupiny pro Jeseníky v rámci turistického regionu Severní Morava a Slezsko s návazným zajištěním činnosti vlastní místní (mikroregionální) pracovní skupiny pro CR. Vhodným řešením bude vytvoření stálé „pracovní skupiny“ pro cestovní ruch, která by průběžně projednávala realizaci strategie, její průběžnou aktualizaci a podílela by se na přípravě rozvojových projektů cestovního ruchu (příprava zadání, projednání se zainteresovanými subjekty v MiZ atd.), příprava legislativních iniciativ (např. řešení problémů v oblasti eko-agro). Tato skupina by byla rovněž návazným subjektem na pracovní skupinu Jeseníky a byla by rovněž místním partnerem pro destinační management. Cílem je zapojení MiZ do plánování marketingových aktivit turistické oblasti Jeseníky a turistického regionu SMaS a zlepšení vnitřní spolupráce a proorganizovanosti CR v MiZ.
	6.2 Vytvoření podmínek pro efektivní přípravu vybraných/prioritních projektů pro žádosti o financování z EU v období 2007-2013.	Vytvoření pravidel výběru prioritních projektů CR v MiZ a vlastní realizace předprojektové a projektové přípravy v souladu s rozvojovou strategií CR v MiZ včetně zajištění financování. Cílem je dohoda o realizaci prioritních projektů CR na úrovni MiZ.
	6.3 Podpora rozvojových aktivit popularizací CR, celoživotním vzděláváním, zlepšením komunikace v MiZ a průběžnou aktivní politikou ve vztahu k potenciálním investorům z regionu, ČR i zahraničí a k místním obyvatelům.	Podpora rozvojových aktivit cestovního ruchu v rámci MiZ zajištěním celoživotního vzdělávání a vnitřní komunikace zaměřené na místní obyvatelstvo, podnikatelské subjekty a ostatní zainteresované subjekty, stejně jako aktivní přístup k získávání investorů do cestovního ruchu v MiZ. Cílem je získání širší podpory a připravenosti na rozvoj CR v regionu a investičních zdrojů pro rozvoj infrastruktury a kvality služeb cestovního ruchu v MiZ.

5 Forma aktualizace

Dílčí část dokumentu	Čas	Kompetence/subjekty	Forma
Analytická část	2010	MiZ, města a obce	Odborná agentura / workshopy, konference
Statistická	Průběžně (1 – 2 x	MiZ,	Ve spolupráci s odbornými

sledování (ČSÚ, CzT - ČCCR)	do roka)		pracovišti v regionu (DMMS, o.p.s., Enterprise plc, s.r.o.)
Marketingová šetření, monitoring	2 – 3 x ročně (letní sezona, zimní sezona, mezisezona)	MiZ ve spolupráci s OK/MSK, DMMS, mikroregiony, IC, školami.	Vlastními silami resp. s využitím podpory CzT turistickým regionům a ve spolupráci s marketingovými agenturami.
Syntéza a strategie	2007/8	MiZ, města a obce	Semináře, konference a workshopy (po předběžné přípravě pracovním týmem), v závislosti na PRÚOK a novém ROP pro období 2007 - 2013
Akční plán	2007/8	MiZ, spolupracující zainteresované subjekty, členové a orgány mikroregionu a relevantní profesní organizace. Monitoring každoročně k 31. 12.	Semináře / workshopy v obcích /mikroregionech.

**MIKROREGION
ZÁBŘEŽSKO**

Strategie rozvoje cestovního ruchu Mikroregionu Zábřežsko

Část 3:
Akční plán

31/10/2005/FIN

Zadavatel:
Svazek obcí Mikroregion Zábřežsko
Masarykovo náměstí 510/6
789 01 Zábřeh

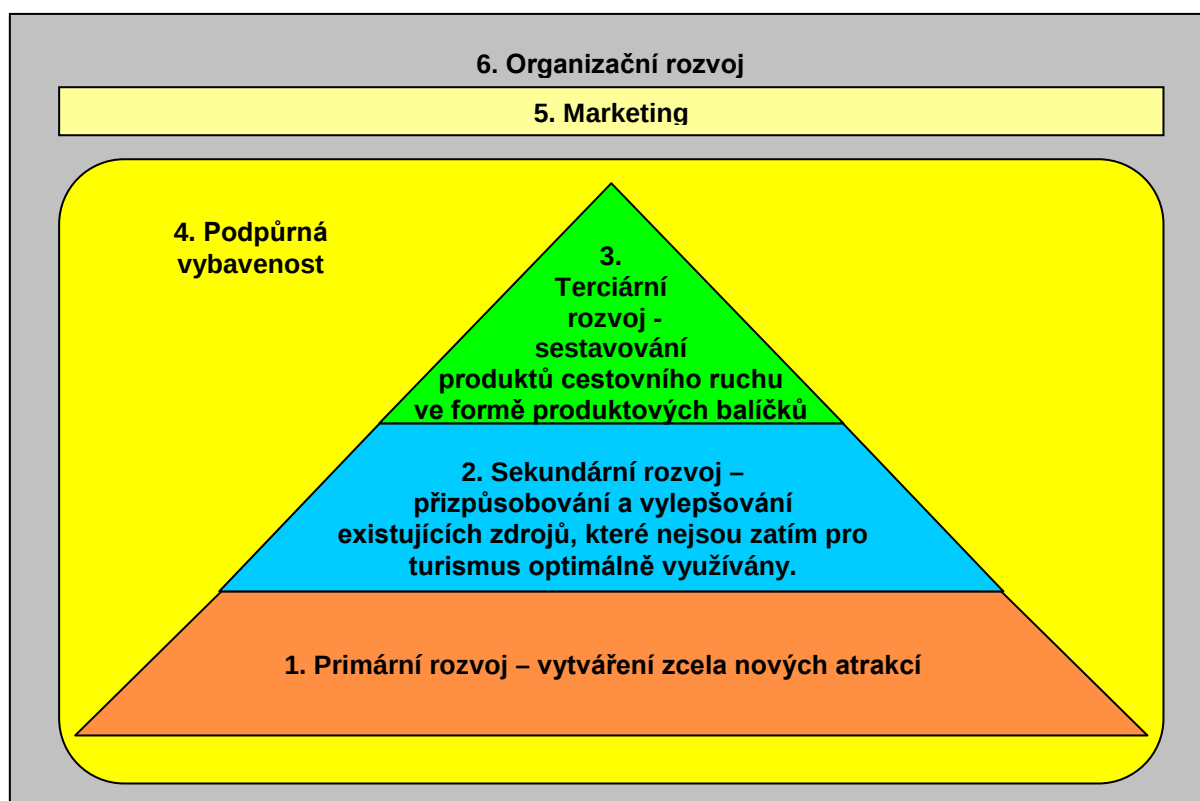
Zpracovatel:
Enterprise plc, s. r. o.
Jeremenkova 485/13
703 00 Ostrava – Vítkovice

Akční plán

Jak již z názvu vyplývá, je akční plán zejména plánem „akcí“ či „aktivit“, jejichž postupná realizace by měla zajistit implementaci přijaté strategie. Vzhledem k charakteru strategie, která je strategií komunitní (v daném případě jde o komunitu, sdílející území Mikroregionu Zábřežsko), tedy strategií, která zejména v odvětví cestovního ruchu tvoří rámec pro aktivity desítek až stovek subjektů z veřejného, soukromého i neziskového/zájmového sektoru, je i akční plán procesem svého vzniku, strukturou a náplní akčním plánem dané komunity. Kromě své základní výše uvedené role (plán akcí), má tedy tento akční plán i role další. Jedná se o:

- roli informační, akční plán je tedy nástrojem vzájemné informovanosti jednotlivých zainteresovaných subjektů o jejich záměrech a aktivitách, vztahujících se k vymezeným strategickým rozvojovým oblastem a záměrům;
- roli komunikační, akční plán je tedy nástrojem komunikace subjektů zainteresovaných na rozvoji odvětví cestovního ruchu;
- roli stmelující, akční plán by měl svým obsahem stmelovat jednotlivé zainteresované subjekty z daného území (Mikroregion Zábřežsko) a vzhledem k tomu, že bude obsahovat aktivity, připravované a realizované zainteresovanými subjekty v mikroregionu v zájmu ekonomického a sociálního rozvoje mikroregionu prostřednictvím odvětví cestovního ruchu, měl by v nich vytvářet pocit sounáležitosti k danému území.

Akční plán je zpracován ve struktuře, která je v souladu s navrženými strategickými rozvojovými oblastmi (viz schéma dole) a kde základním východiskem jsou jednotlivá opatření, ke kterým se vztahují realizační kroky, aktivity a projekty. Finanční náročnost je uvedena pouze u těch projektů, jejichž náklady jsou známy, nebo je lze kvalifikovaně odhadnout.

Na závěr akčního plánu je uvedena souhrnná tabulka, která zachycuje počet aktivit/projektů podle jednotlivých územních celků (Mikroregion Zábřežsko, obce mikroregionu), jednotlivých strategických rozvojových oblastí a jejich finanční náročnosti.

Strategické rozvojové oblasti	Opatření	Aktivity / projekty a časový horizont zahájení a ukončení	Aktéři (garant, spolupracující subjekty)	Finanční rámec (tis. Kč) / zdroje	Poznámka
1. Primární rozvoj (vytváření zcela nových atrakcí)	1.1 Vytvoření zázemí pro prezentaci zdravého způsobu života, zdravé výživy a místních produktů.	4.3.1 Vytipování vhodného objektu pro vybudování „Centra zdravého způsobu života“ spojeného s nabídkou místních bioproduktů včetně biopotravin a multimediální prezentací zdravého způsobu života. Zahájení: 01/2006 Ukončení: 06/2006 4.3.2 Zpracování předprojektové a projektové dokumentace. Zahájení: 07/2006 Ukončení: 12/2006 4.3.3 Realizace projektu. Zahájení: 01/2007 Ukončení: 12/2007			
	1.2 Vytváření nových aktivit se sportovním a sportovně – zábavním zaměřením.				
	1.3 Vytváření nových aktivit s poznávacím a zábavně – poznávacím zaměřením.				
	1.4 Vytvoření předpokladů pro využití osobnosti Jana Eskymo Welzla.	1.4.1 Vytipování objektu pro umístění multimediální a interaktivní zábavně-osvětové expozice J. E. Welzla (nejlépe spojeného s osobností cestovatele). Zahájení: 10/2005 Ukončení: 12/2005 1.4.2 Zpracování projektové dokumentace muzea (multimediální a interaktivní expozice, prodej suvenýrů, občerstvení).	MiZ, pracovní skupina pro CR, KČT MiZ, KČT, zlatokopecké středisko Dawson City ?	 300 / POV – dot. titul č. 2, MiZ	V nejslavnějším zlatokopeckém středisku Dawson City na Aljašce J.E. Welzel zemřel. Režisér Jandourek o něm napsal v roce 1994 film „Požírač medvědů“ – v hlavní roli Julius Satinský.

Strategické rozvojové oblasti	Opatření	Aktivity / projekty a časový horizont zahájení a ukončení	Aktéři (garant, spolupracující subjekty)	Finanční rámec (tis. Kč) / zdroje	Poznámka
		Zahájení: 01/2006 Ukončení: 06/2006 1.4.3 Rekonstrukce vytipovaného objektu dle projektové dokumentace a zprovoznění muzea J.E. Welzla. Zahájení: 04/2007 Ukončení: 10/2007	MiZ	25 000 / SROP – podopatření 4.2.2, MiZ	
2. Sekundární rozvoj (přizpůsobování a vylepšování existujících zdrojů, které nejsou zatím pro turismus optimálně využívány)	2.1 Rozvoj Acrobat Parku ve Štítech.	2.1.1 Zprovoznění infokiosku v areálu Acrobat parku (nabídka MiZ, kalendář akcí atd.). Zahájení: 01/2006 Ukončení: 03/2006 2.1.2 Zprovoznění úschovny kol v areálu Acrobat parku. Zahájení: 04/2006 Ukončení: 05/2006	MiZ, Acrobat Park Acrobat Park	20 / Miz, Acrobat Park	Návaznost na rozvoj cyklotras / cyklostezek v MiZ.
	2.2 Vytvoření nabídky poznávacích a naučných tras / stezek.	2.2.1 Vytvoření naučné stezky v přírodní rezervaci „Pod Trlinou“ (chráněné druhy živočichů a rostlin). Zahájení: 01/2006 Ukončení: 05/2006 2.2.2 Vytvoření geologické naučné stezky v přírodním parku „Březná“ (geologie, geomorfologie, paleontologie). Zahájení: 01/2007 Ukončení: 05/2007 2.2.3 Vytvoření naučné stezky v údolí Moravské Sázavy (chráněné druhy živočichů, přírodní biotopy). Zahájení: 01/2006 Ukončení: 05/2006	MiZ, OK – odbor ŽP a zemědělství, ochránci přírody MiZ, odborné instituce MiZ, OK – odbor ŽP a zemědělství, ochránci přírody	1 500 / SROP – podopatření 4.2.2, MiZ 1 500 / SROP – podopatření 4.2.2, MiZ	

Strategické rozvojové oblasti	Opatření	Aktivity / projekty a časový horizont zahájení a ukončení	Aktéři (garant, spolupracující subjekty)	Finanční rámec (tis. Kč) / zdroje	Poznámka
		2.2.4 Vytvoření poznávací trasy „Historie železnice“ (Hoštějn, Zábřeh na Moravě). Zahájení: 01/2007 Ukončení: 05/2007	MiZ, ČD, OK	2 500 / SROP – podopatření 4.2.2, OK, MiZ	Památník dokončení trati Olomouc – Praha, původní areál zábřežského nádraží, expozice na nevyužívané odstavné koleji v úseku Zábřeh na Moravě – Krasíkov.
	2.3 Vytvoření zázemí pro prezentaci sakrálních památek v mikroregionu a jejich obnova.	2.3.1 Vytvoření expozice „Sakrální památky Zábřežska“ v prostorách půdy a věže farního chrámu sv. Bartoloměje. Zahájení: Ukončení:	MiZ, Děkanát Zábřeh, OK		
		2.3.2 Vybavení sakrálních památek v mikroregionu informačními tabulemi. Zahájení: Ukončení:	MiZ, Děkanát Zábřeh, OK		
		2.3.3 Oprava kaple Jestřebí. Zahájení: Ukončení: 12/2007	Jestřebí, MiZ	200/POV, rozpočet obce Jestřebí	Výměna oken, žlabů a oprava fasády.
		2.3.4 Oprava kaple Jestřebíčko. Zahájení: Ukončení: 12/2009	Jestřebí, MiZ	200/POV, rozpočet obce Jestřebí	Oprava fasády, výměna oken a krytiny.
		2.3.5 Zrestaurování kamenného kříže v Pobučí. Zahájení: Ukončení: 12/2007	Jestřebí, MiZ	60/POV, rozpočet obce Jestřebí	Nemovitá památka zapsaná do seznamu památek.
		2.3.6 Zrestaurování kamenného kříže v Jestřebí. Zahájení: Ukončení: 12/2009	Jestřebí, MiZ	60/POV, rozpočet obce Jestřebí	

Strategické rozvojové oblasti	Opatření	Aktivity / projekty a časový horizont zahájení a ukončení	Aktéři (garant, spolupracující subjekty)	Finanční rámec (tis. Kč) / zdroje	Poznámka
		2.3.7 Vybudování Farního muzea Zábřeh Zahájení: Ukončení:	Město Zábřeh, Děkanát Zábřeh, MiZ		
		2.3.8 Vybudování zázemí pro prezentaci památek Města Zábřeh v rámci Dnů evropského dědictví Zahájení: Ukončení:	Město Zábřeh, Děkanát Zábřeh, MiZ		
	2.4 Zatraktivnění vodních toků (Morava, Moravská Sázava, Desná, Březná) a vodních ploch (přehrada Dolní Bušínov atd.) pro turisty a návštěvníky MiZ.	2.4.1 Zpracování studie rozvoje vodní turistiky na vodních tocích (Morava, Moravská Sázava, Desná a Březná) a vodních plochách (přehrada Dolní Bušínov atd.) - vytvoření zázemí pro vodáky na vodních tocích a vodních plochách (přístavy, kempy, tábořiště, půjčovny atd.), vyřešení splavnosti vodních toků atd. Zahájení: Ukončení:	MiZ, zástupce svazu Vodáků ČR		
	2.5 Vytvoření zázemí pro využití silné vazby regionu a zejména města Zábřehu na historii i současnost železnice.	2.5.1 Zpracování projektové dokumentace. Zahájení: 09/2006 Ukončení: 12/2006 2.5.2 Realizace projektu dle projektové dokumentace včetně vytvoření expozice. Zahájení: 04/2007 Ukončení: 06/2007	MiZ, ČD, OK MiZ, ČD, OK	200 / POV – dot. titul č. 2, MiZ, ČD ČD, OK	Expozice je součástí poznávací trasy „Historie železnice“.
	2.6 Vytvoření zázemí pro prezentaci venkovského prostředí a lidové architektury Zábřežska.	2.6.1 Zpracování projektové dokumentace muzea lidové architektury a zemědělství v sýpce v Krumpachu	MiZ		

Strategické rozvojové oblasti	Opatření	Aktivity / projekty a časový horizont zahájení a ukončení	Aktéři (garant, spolupracující subjekty)	Finanční rámec (tis. Kč) / zdroje	Poznámka
		Zahájení: Ukončení: 2.6.2 Realizace projektu muzea dle projektové dokumentace včetně vytvoření expozice Zahájení: Ukončení: 2.6.3 Využití zařízení statku v Pivonně – pobyty na statku, jízda na koních, hippoterapie, hipporehabilitace a pedagogicko-psychologická jízda, egoterapie-pracovní terapie a poradenství, prohlídka a poradenství v chovu pštrosů, masáže, ubytování Zahájení: Ukončení:	MiZ Areál Pivoňka, o.p.s., MiZ		
	2.7 Využití historických prostor a staveb v MiZ pro potřeby rozvoje turismu.	2.7.1 Studie využití prostor bývalé věznice ve Štítech pro potřeby cestovního ruchu. Zahájení: Ukončení: 2.7.2 Studie možností využití cihelny ve Štítech pro potřeby cestovního ruchu. Zahájení: Ukončení: 2.7.3 Oprava pomníku K.H. Borovského v parku v Jestřebí. Zahájení: Ukončení:	Město Štíty, MiZ Město Štíty, MiZ Jestřebí, MiZ	38/POV, rozpočet obce Jestřebí	

Strategické rozvojové oblasti	Opatření	Aktivity / projekty a časový horizont zahájení a ukončení	Aktéři (garant, spolupracující subjekty)	Finanční rámec (tis. Kč) / zdroje	Poznámka
	2.8 Rozvoj sportovně – rekreačních a zábavních objektů a areálů v MiZ	2.8.1 Rozvoj sportovně – rekreačního areálu Humenec. - zpracování studie a projektové dokumentace vybudování centra adrenalinových sportů v areálu opuštěného lomu - výkupy pozemků - Realizace projektu dle projektové dokumentace Zahájení: Ukončení: 12/2007	Město Zábřeh, MiZ	17 000/SROP, rozpočet Města Zábřeh	
		2.8.2 Rozvoj plaveckého areálu v Zábřeze. - zpracování studie a projektové dokumentace rekonstrukce současného plaveckého bazénu a jeho přebudování na multifunkční sportovní a relaxační centrum - realizace projektu dle projektové dokumentace Zahájení: Ukončení: 12/2008	Město Zábřeh, MiZ	40 000/SROP, rozpočet Města Zábřeh	Proběhla dotazníková akce, v níž se široká veřejnost vyjadřovala k budoucí podobě centra.
		2.8.3 Rozvoj areálu stadionu v Zábřeze. - Realizace projektu dle již hotové projektové dokumentace. Zahájení: 2005 Ukončení: 2015	Město Zábřeh, MiZ	117 000/SROP, rozpočet Města Zábřeh	V současné době již probíhá I. etapa, v následujících letech se předpokládá postupná realizace dalších etap
3. Terciární rozvoj (sestavování produktů cestovního ruchu ve formě produktových balíčků)	3.1 Vytvoření produktů/produktových balíčků pro aktivní pobyty v regionu, vycházející zejména z potenciálu pro pěší, cyklo a hipo turistiku a pro běžecké lyžování.	3.1.1 Vytvoření produktů/produktových balíčků „Welzlování pěšky“ zaměřených na využití naučných a poznávacích tras (viz 2.2.1 – 2.2.3) Zahájení: 01/2006 Ukončení: 12/2007	Pracovní skupina pro CR, DMMS, KČT, dotčení podnikatelé v CR	50 / DMMS, Czech Tourism, dotčení podnikatelé v CR	Krátkodobé (1-3 dny) a střednědobé (6-10 dnů) pobyty pro období jaro – podzim

Strategické rozvojové oblasti	Opatření	Aktivity / projekty a časový horizont zahájení a ukončení	Aktéři (garant, spolupracující subjekty)	Finanční rámec (tis. Kč) / zdroje	Poznámka
		3.1.2 Vytvoření produktů/produktových balíčků „Welzlování na kole“ zaměřených na využití okruhů cyklotras/cyklostezek (viz 1.1.2) Zahájení: 01/2006 Ukončení: 12/2007	Pracovní skupina pro CR, DMMS, KČT, dotčení podnikatelé v CR	50 / DMMS, Czech Tourism, dotčení podnikatelé v CR	Krátkodobé (1-3 dny) a střednědobé (6-10 dnů) pobyty pro období jaro – podzim
		3.1.3 Vytvoření produktů/produktových balíčků zaměřených na využití sítě hiposteze „Welzlování na koni“ (viz 1.2.2) Zahájení: 01/2006 Ukončení: 12/2007	Pracovní skupina pro CR, DMMS, KČT, dotčení podnikatelé v CR	50 / DMMS, Czech Tourism, dotčení podnikatelé v CR	Krátkodobé (1-3 dny) a střednědobé (6-10 dnů) pobyty pro období jaro – podzim
		3.1.4 Vytvoření produktů/produktových balíčků „Welzlování na běžkách“ zaměřených na využití stávajících lyžařských běžeckých tras Zahájení: 01/2006 Ukončení: 10/2006	Pracovní skupina pro CR, DMMS, KČT, dotčení podnikatelé v CR	50 / DMMS, Czech Tourism, dotčení podnikatelé v CR	Krátkodobé (1-3 dny) a střednědobé (6-10 dnů) pobyty pro zimní období
	3.2 Vytvoření produktů/produktových balíčků profesního a incentivního turismu, vycházející zejména z pozice ekologického zemědělství v MiZ.	3.2.1 Vytvoření produktu „Bio-konference a incentiva“ se zaměřením na biozemědělství a produkci biopotravin Zahájení: 01/2006 Ukončení: 12/2006	Pracovní skupina pro CR, DMMS, Pro-bio	50 / DMMS, Czech Tourism, Pro-bio	Celoroční produkt
	3.3 Vytvoření produktů/produktových balíčků poznávací turistiky, zaměřené na osobnosti MiZ, historii a současnost železnice, historické a kulturní památky MiZ	3.3.1 Vytvoření produktu „Za osobnostmi Zábřežska“ (J.E. Welzel, obr Drásal, A. Valenta atd.) Zahájení: 01/2006 Ukončení: 12/2007	Pracovní skupina pro CR, DMMS, KČT, dotčení podnikatelé v CR	50 / DMMS, Czech Tourism, dotčení podnikatelé v CR	Celoroční produkt
		3.3.2 Vytvoření produktu „Za historií a budoucností železnice“ s využitím památníku dokončení trati Olomouc – Praha, původního areálu zábřežského nádraží a	Pracovní skupina pro CR, DMMS, ČD dotčení podnikatelé v CR	50 / DMMS, Czech Tourism, ČD, dotčení podnikatelé v CR	Celoroční produkt

Strategické rozvojové oblasti	Opatření	Aktivity / projekty a časový horizont zahájení a ukončení	Aktéři (garant, spolupracující subjekty)	Finanční rámec (tis. Kč) / zdroje	Poznámka
		expozice na nevyužívané odstavné koleji v úseku Zábřeh na Moravě - Krasíkov Zahájení: 01/2006 Ukončení: 12/2007 3.3.3 Vytvoření produktů/produktových balíčků „Sakrální památky Zábřežska“ (mapa, letáčky o památkách) Zahájení: Ukončení: 3.3.4 Vytvoření produktů/produktových balíčků „Dny evropského dědictví v Zábřeze“ Zahájení: Ukončení: 3.3.5 Vytvoření produktů/produktových balíčků „Za památkami města Zábřeha“ Zahájení: Ukončení: 3.3.6 Vytvoření produktů/produktových balíčků „Lidová architektura Zábřežska“ – v návaznosti na sýpku v Krumpachu Zahájení: Ukončení:	MiZ, Děkanát Zábřeh, OK, vlastníci památek		
	3.4 Vytvoření portfolia produktů/produktových balíčků s využitím široké nabídky sousedních atraktivních destinací a lokalit				

Strategické rozvojové oblasti	Opatření	Aktivity / projekty a časový horizont zahájení a ukončení	Aktéři (garant, spolupracující subjekty)	Finanční rámec (tis. Kč) / zdroje	Poznámka
4. Podpůrná vybavenost	4.1 Vytvoření informačního a orientačního systému turisticky atraktivních míst/cílů	4.1.1 Zpracování návrhu informačního a orientačního systému (včetně systému značení) ve spolupráci s partnery z okolních mikroregionů a turistických oblastí Zahájení: 01/2006 Ukončení: 06/2006	MiZ, obce MiZ	200 / POV – dot. titul 2, MiZ	
		4.1.2 Schválení celého systému na úrovni obcí MiZ a vlastní realizace projektu Zahájení: 07/2006 Ukončení: 12/2006	MiZ, obce MiZ		
		4.1.3 Vybavení památek ve městě informačními tabulemi. Zahájení: Ukončení:	MiZ, město Zábřeh, Děkanát Zábřeh, OK, vlastníci památek		
	4.2 Napojení MiZ na trasy cyklobusů a skibusů	4.2.1 Zpracování návrhu tras cyklobusů a skibusů a zapracování do jízdních řádů autobusové dopravy Zahájení: 10/2005 Ukončení: 12/2005	MiZ, Connex Morava a.s., DMMS	Connex Morava a.s., DMMS	
		4.2.2 Vlastní zprovoznění cyklobusů a skibusů na území MiZ Zahájení: 04/2006 Ukončení: 05/2006	Connex Morava a.s., DMMS	Connex Morava a.s., DMMS	
	4.3 Rozvoj sítě cyklotras a cyklostezek v MiZ v návaznosti na regionální, národní a mezinárodní cyklotrasy.	4.3.1 Zpracování projektové dokumentace (okruhy cyklotras/cyklostezek napojené zejména na mezinárodní cyklotrasu č. 6114 n v délce cca 45 km). Zahájení: 01/2006 Ukončení: 09/2006	MiZ, KČT, SSOK, dotčení podnikatelé v CR	650 celkem, z toho 300 tis. z POV – dot. titul č. 2, MiZ	

Strategické rozvojové oblasti	Opatření	Aktivity / projekty a časový horizont zahájení a ukončení	Aktéři (garant, spolupracující subjekty)	Finanční rámec (tis. Kč) / zdroje	Poznámka
		4.3.2 Realizace projektu dle zpracované projektové dokumentace. Zahájení: 04/2007 Ukončení: 10/2007	MiZ, KČT, SSOK, dotčení podnikatelé v CR	25 000 / SROP – podopatření 4.2.2, OK, MiZ	
	4.4 Rozšíření nabídky služeb pro cykloturisty (systém „Cyklisté vítání“)	4.4.1 Vytvoření motivačního programu pro poskytovatele služeb cyklistům a cykloturistům 4.4.2 Certifikace zařízení pro cyklisty a cykloturisty (dle systému „Cyklisté vítání“)	UNIHOST, Nadace partnerství UNIHOST, Nadace partnerství	200 / POV – dot. titul 2, MiZ Podnikatelé v CR	
	4.5 Vybudování sítě hipostezek včetně doprovodné infrastruktury v MiZ v návaznosti na regionální a národní systém hipostezek.	4.5.1 Zpracování projektové dokumentace (sítě hipostezek). Zahájení: 01/2006 Ukončení: 09/2006 4.5.2 Realizace projektu dle zpracované projektové dokumentace. Zahájení: 04/2007 Ukončení: 08/2007 4.5.3 Výstavba kruhové jízdní. Zahájení: 09/2006 Ukončení: 09/2007 4.5.4 Výstavba westernové osady s naučnou stezkou. Zahájení: 09/2006 Ukončení: 09/2007	MiZ, majitelé pozemků (např. Lesy ČR), dotčení podnikatelé v CR MiZ, dotčení podnikatelé v CR Alena Laholová Alena Laholová	300 / POV – dot. titul č. 2, MiZ 10 000 / SROP – podopatření 4.2.2, MiZ 1 500 (pro všechny aktivity)	
	4.6 Rozšíření a zkvalitnění nabídky ubytovacích služeb pro zvýšení atraktivnosti regionu pro turisty.	4.6.1 Rekonstrukce vytipovaného objektu pro ubytování vyznavačů hipoturistiky dle zpracované projektové dokumentace. Zahájení: 09/2006 Ukončení: 09/2007	Alena Laholová		

Strategické rozvojové oblasti	Opatření	Aktivity / projekty a časový horizont zahájení a ukončení	Aktéři (garant, spolupracující subjekty)	Finanční rámec (tis. Kč) / zdroje	Poznámka
		4.6.2 Zřízení ubytovny s 12 lůžky v střešní nástavbě sociálního zařízení ve Zborově (u vodní nádrže). Zahájení: Ukončení: 12/2007	Zborov, MiZ		Zpracovává se projektová dokumentace.
		4.6.3 Rekonstrukce autokempu ve Štítech Zahájení: Ukončení:			
	4.7 Rozšíření nabídky doprovodných služeb cestovního ruchu.				
5. Marketing	5.1 Vytvoření systému marketingového plánování mikroregionu.	5.1.1 Zpracování detailního marketingového plánu pro rok 2006 zaměřeného na identifikované tuzemské a zahraniční cílové skupiny. Zahájení: 10/2005 Ukončení: 04/2006	Pracovní skupina pro CR, DMMS	200 / POV – dot. titul 2, MiZ	Marketingový plán pro období léto – podzim – zima 2006
		5.1.2 Příprava a realizace plánu propagace a prezentace turistického potenciálu MiZ v rámci turistické oblasti Jeseníky. Zahájení: 01/2006 Ukončení: 12/2006	Pracovní skupina pro CR, DMMS	500 / SROP – podopatření 4.1.2, MiZ	Plán propagace a prezentace na rok 2007
		5.1.3 Příprava marketingového plánu společných aktivit ve spolupráci se sousedními mikroregiony a turistickými oblastmi (Střední Morava - Haná, Orlické hory a Podorlicko, Svitavsko). Zahájení: 01/2006 Ukončení: 12/2006	Pracovní skupina pro CR, DMMS, zástupci sousedních mikroregionů a turistických oblastí	200 / POV – dot. titul 2, MiZ	Marketingový plán na rok 2007

Strategické rozvojové oblasti	Opatření	Aktivity / projekty a časový horizont zahájení a ukončení	Aktéři (garant, spolupracující subjekty)	Finanční rámec (tis. Kč) / zdroje	Poznámka
	5.2 Příprava marketingových materiálů (zejména tiskovin a reprezentativních webových stránek) pro návštěvníky a turisty.	5.2.1 Zpracování návrhu marketingových materiálů v tištěné i elektronické podobě Zahájení: 01/2006 Ukončení: 12/2006 5.2.2 Distribuce marketingových materiálů návštěvníkům a turistům Zahájení: 01/2006 Ukončení: 12/2006	MiZ, dotčení podnikatelé v CR MiZ, dotčení podnikatelé v CR	50 / MiZ, dotčení podnikatelé v CR	
6. Organizační rozvoj	6.1 Vytvoření předpokladů pro organizační a personální zvládnutí rozvoje cestovního ruchu v MiZ.	6.1.1 Delegování zástupce MiZ do pracovní skupiny Jeseníky v rámci turistického regionu Severní Morava a Slezsko. Zahájení: 10/2005 Ukončení: 10/2005 6.1.2 Vytvoření stálé pracovní skupiny pro CR (zejména zástupci IC, správci atraktivit, podnikatelé v CR atd.). Zahájení: 10/2005 Ukončení: 10/2005 6.1.3 Zpracování plánu činnosti a vlastní realizace plánu činnosti pracovní skupiny. Zahájení: 10/2005 Ukončení: 12/2005	MiZ, DMMS MiZ Pracovní skupina pro CR		
	6.2 Vytvoření podmínek pro efektivní přípravu vybraných/prioritních projektů pro žádosti o financování z EU v období 2007-2013.	6.2.1 Vytvoření pravidel výběru prioritních projektů CR v MiZ Zahájení: Ukončení: 6.2.2 Vlastní realizace předprojektové a projektové přípravy v souladu s rozvojovou strategií CR v MiZ	Pracovní skupina pro CR Nositelé projektů		

Strategické rozvojové oblasti	Opatření	Aktivity / projekty a časový horizont zahájení a ukončení	Aktéři (garant, spolupracující subjekty)	Finanční rámec (tis. Kč) / zdroje	Poznámka
		včetně zajištění financování. Zahájení: Ukončení: 6.2.3 Jednání s ČD o vytvoření podmínek pro zastávky Pendolina (Praha – Ostrava - Praha) ve dny, potřebné pro zlepšení dopravní dostupnosti mikroregionu a celé TO Jeseníky pro turisty.			
	6.3 Podpora rozvojových aktivit popularizací CR, celoživotním vzděláváním, zlepšením komunikace v MiZ a průběžnou aktivní politikou ve vztahu k potenciálním investorům z regionu, ČR i zahraničí a k místním obyvatelům.	6.3.1 Popularizace cestovního ruchu vydáváním cílených článků o problematice CR Zábřežska s využitím místních a regionálních médií. Zahájení: 01/2006 Ukončení: 12/2007	MiZ, DMMS	MiZ, DMMS	

Použité zkratky: MiZ Mikroregion Zábřežsko
 DMMS Destinační management Moravsko – Slezský, o.p.s.
 SROP Společný regionální operační program
 POV Program obnovy venkova
 KČT Klub českých turistů
 OK Olomoucký kraj
 SSOK Správa silnic Olomouckého kraje, příspěvková organizace
 ČD České dráhy

Souhrnná tabulka

Územní celek	Primární rozvoj	Sekundární rozvoj	Terciální rozvoj	Podpůrná vybavenost	Marketing	Organizační rozvoj	Celkový finanční objem aktivit / projektů dle územních celků (tis. Kč)
Mikroregion Zábřežsko	6	11	11	11	5	7	54600
Bohuslavice							
Brníčko							
Drozdov							
Dubicko							
Horní Studénky							
Hoštejn							
Hrabová							
Hynčina							
Chromeč							
Jedlí							
Jestřebí		5					520
Kamenná							
Kolšov							
Kosov							
Lesnice							
Leština							
Lukavice							
Nemile							
Postřelmov							
Postřelmůvek							
Rájec							
Rohle							
Rovensko							
Sudkov							
Svébohov							
Štíty		4		1			20
Vyšehoří							
Zábřeh		6		2			189000
Zborov				1			
Zvole							
Celkový finanční objem aktivit / projektů dle strategických rozvojových oblastí (tis. Kč)	62200	180240	350	400	950		244140

Enterprise plc, s. r. o.

Jeremenkova 485/13
703 00 Ostrava – Vítkovice

Tel: 599 529 930 - 931
Fax: 599 529 938

<http://www.enterpriseplc.cz>
<http://www.enterprise.plc.uk>
<http://www.enterprise.plc.uk/international/>
<http://www.tourisms.cz>